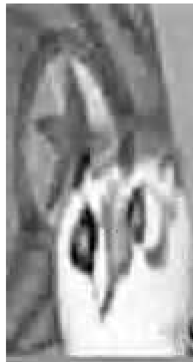

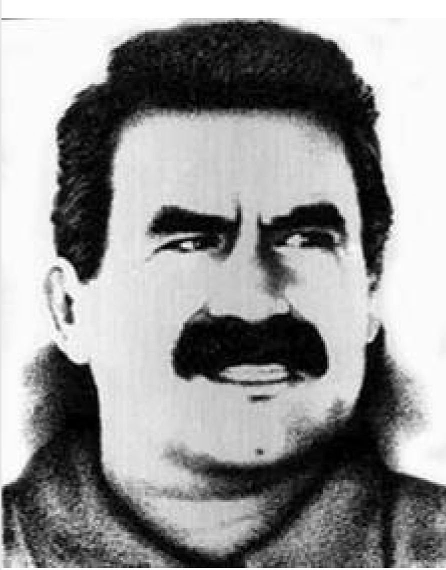
KOMÜNAR

SOSYALİZMDEN KUŞKU DUYMAK İNSANDAN VE ONUN GELECEĞİNDEN KUŞKU DUYMAKTIR

Eylül 2007 Yıl 2 Sayı 22 Abdullah Öcalan Sosyal Bilimler Akademesi

Çözümün Adresi Demokratik Özerklik

İÇİNDEKİLER...

'Yaşam
Ya özgür olacak
Ya hiç olmayacak'
İlkesine bağlılığım
Doğuştan ölüme
Veya sonsuzluğa
Kadardır.

KOMÜNARDAN...

Merhaba! Eylül sayımızla karşınızdayız.

Eylül bizler açısından olduğu kadar insanlık açısından da önemli bir aydır. İnsanlığın büyük bir yıkım ve savaşla karşı karşıya geldiği ve 30 milyon insanın hayatını kaybettiği, 50 milyondan fazla insanın da yaralandığının kabul edildiği İkinci Dünya Savaşı bu ayda başladı. Faşist Hitler ordularının 1 Eylül 1939'da Polonya sınırını geçmesiyle savaş başlamış, Mayıs 1945'te Almanya'nın ve Ağustos ayında da Japonya'nın teslim olmasıyla da resmen sona ermiştir. Savaş sona ermiş ancak geride büyük bir yıkım, acı ve trajedi bırakmıştır. İnsanlık yaşanan bu acı deneyleri unutmamak amacıyla Hitler ordularının Polonya sınırını geçtiği ve savaşın fiilen başlatıldığı tarih olan 1 Eylül'ü Dünya Barış Günü ilan etmiştir.

1 Eylül'ün Dünya Barış Günü ilan edilmesi önemlidir. Bunun emperyalistler tarafından kolay kabul edilmediğini, halkların iradesiyle başta Avrupa'da gelişen mücadeleler emperyalistleri de bu günü kabullenmeye zorlamıştır. Barışın aranır, savaşın ise kaçınılması gereken bir şey olarak kabul görmesi önemlidir. Bu yaklaşım insan zihniyetinin barış lehine oluşmasında rol oynayabilir. Esas yaklaşım böyle olmakla birlikte, dünyanın savaşlardan kurtulmadığını da eklemek gerekir. Evet, bu büyük savaşın sona ermesinden sonra insanlık böylesi büyük bir savaşı bir daha yaşamadı. Ancak savaşlar hiç de son bulmadı. İkinci Dünya Savaşı'ndaki kayıplardan daha fazlası, bu büyük savaştan sonra gelişen bölgesel, yerel, ulusal kurtuluş ve sınıf savaşlarında yaşanmıştır. Barış Günü'nün ilan edilmiş olması, barışı getirmiş değildir. Emperyalist sistemin egemenliği altında barış, silahların sustuğu kısa ve geçici andır. Emperyalizmin kendisi savaş anlamına gelmektedir. Bunu ortadan kaldırmak da ancak halkların iradeli ve sürekli mücadeleleriyle mümkün olabilir.

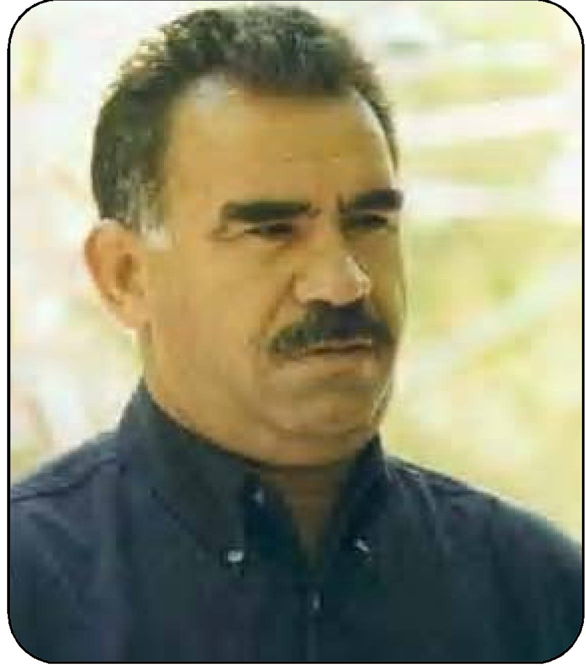
Dergimizin sayfaları kapsamında Cemal ŞERİK arkadaşın Dünya Barış Günü üzerine hazırladığı değerlendirmeyi bulabilirsiniz.

Eylül ayı Türkiye ve Kürdistan'da 12 Eylül faşizmiyle de bilinir. !980 ve öncesi dönemde partimizin yürüttüğü mücadele kısa sürede büyüyerek kitleselleşmiş, yok sayılan Kürdistan adına yürütülen mücadele, Kürt halkında umutların yeşermesini sağlamış, bu da Türk Devleti'ni mücadelemiz karşısında arayışlara yöneltmişti. Bu arayışlar generallerin devlet yönetimine elkoymasıyla sonuçlanmıştı. 12 Eylül faşizmi halkımıza karşı açık bir savaş ilanıydı. Ülkemiz adeta yeniden işgal edilmiş, halkımız ağır işkencelerden geçirilmiş, binlerce insan tutuklanıp zindanlara doldurulmuştu. Bununla partimiz yok edilmek, tarih geri çevrilmek istenmişti. Önderliğin öngörülü yaklaşımlarıyla bu saldırılar boşa çıkarılmış, partimiz ve mücadelemiz bugünlere taşırılmıştır. Üzerinde 27 yıl geçen 12 Eylül faşizmini Bozan TEKİN arkadaş KOMÜNAR için değerlendirdi.

Dergimizin bu sayısında ayrıca Fuat arkadaşın sanat üzerine makalesini; Batufa arkadaşın KJB Kurultayı'na ilişkin değerlendirmesini; Kültür Komitesi'nin III. TEV-ÇAND Konferansı'na sunduğu rapordan bir derlemeyi de bulabilirsiniz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle…

İDEOLOJİK ZENGİNLİĞİ OLMAYANLARIN PRATİK ZENGİNLİĞİ OLAMAZ!

İdeolojik zenginliği olmayanların, pratik zenginliği olmaz. Pratik eylem alanındaki hareketimizin en temel ihtiyaçlarından birisi bu zenginliktir. İdeolojik düzeydeki yetersizlik, daralma ve oldukça eklektik, başka sınıfların, hatta yabancı gerçekliklerin etkisindeki çok kaba, çok sorun teşkil eden bireysel hesaplar, pratik hercümerci daha da artıran eklektik düşünce, bir ideolojik gelişme olarak görülemez ve hatta aşılmayı gerektirir. PKK çizgisi ideolojiyle başlamış ve onunla gelişmiş bir çizgidir. Başlangıcında belirleyici olan ideolojidir. Pratik ancak bu temelde hem vücut bulmuştur, hem de çok dikkatli bir biçimde bağlı gelişirse sonuç verebilir. Dolayısıyla eylemle ideoloji arasındaki kopukluk en temel sorunlarımızdan birisi olmaya devam ediyor. Kişilerdeki kuru, yüzeysel ve fazla tarz üretmeyen gerçeklik, kesinlikle ideolojinin olmayışından veya yetersizliğinden, yanlışlığından kaynaklanıyor. Bunu gidermedikçe, eyleminizin (kadro-komuta) bir anlam ifade etmesi zordur.

İşin daha da olumsuzu, ekmek-su kadar ihtiyaç olunduğu halde ideolojiden kaçışın neredeyse bir alışkanlık haline gelmiş olmasıdır. Hayır, ideolojinin, dünya devrimler biliminin sonuçlarını gerçeğimizle, hem de yaratıcı ve başarılı bir biçimde kaynaştıramazsak, bu işte başarıya gitmek mümkün olmaz. Sınıf zemini çözülmüş, hatta sınıf olmaktan çıkmış, önemli oranda erimiş, iddiasını yitirmiş ve düşmanı olağanüstü yaşamaya yatkın hale getirilmiş, direnme kabiliyeti olmayan, olsa da kaba bir isyancılıktan öteye gitmeyen bu kişiliğin, kendisini ideolojik olarak toparlaması da çok zor. Zor olduğu için de bütün çabalarımızı, belki de düşman faaliyetlerinden daha fazla zorlamaktadır. Toplumun geri düzeyini olduğu gibi Parti içine yansıtma, toplumsal yenilmişliği, güçten düşmüşlüğü, özellikle örgütlenmeden kaçan gerçekliği, Parti içinde, hem de Parti'nin imkanlarıyla Parti'ye karşı dikme, neredeyse vazgeçilmez bir alışkanlığınız haline gelmiştir. Şimdi siz buna bayılıyorsunuz veya bu tarzınıza sevdalanıyorsunuz. Açık söyleyeyim ki bu, objektif olarak, düşmanı en tehlikeli bir biçimde Parti ortamına dayatmaktır. Bu tehlike var. Demin bahsettiğimiz sınıfsal, sosyal gerçekliğinizin inatçılığı da göz önüne getirildiğinde, yıllardır Parti içinde sanki bir hakmış, faziletmiş, önemli bir özelliğinizmiş gibi adeta bununla yaşadığınızı, hatta başardığınızı sanmanız tehlikeyi daha da büyütüyor.

Sorumsuzluk düzeyi çok gelişmiş. Pratikte başarı kaygısı yok. Olumsuzluklara zemin olma kaygısı yok. Kesintisiz başarma gereği

duyma hiç yok. Duygu düzeyinde bile çizgiden sorumluluk diye bir durum yok. İşte fırsatı değerlendirme, eskiden toplum içinde yaptığı ucuz sivrilmeyi, hırsızlığı, bu sefer Parti içinde yapma gibi bir yaklaşım. Bunu bir de hak biliyor. Şimdi, çok tehlikeli bir toplumsal yansıtılış oluyor bu. Bu kişiliğinizi Parti'ye dayatmanız, belki de çok rahat alışkanlıklar nedeniyle hoşunuza gidebilir. Ama bu, herhalde en büyük kötülüktür. En büyük oportünizmden de, hizipçilikten de öteye, ilginç bir geriliktir. Kendini sıkmıyor, ideolojikleştirmiyor, çizgileştirmiyor, tabii ki örgütleştirmiyor ve böylece en kolayını bulmuş oluyor. Şimdi gerçekten devrimciliğe niyetiniz varsa, Parti içi ortam ve bu ortam içindeki rolünüzü bilince çıkarmanız ve aşmanız gerekiyor.

Yapmayın! Bu dayatmalarınızla olmaz. Yenilmiş bu kişiliğiniz, Parti içinde daha tehlikeli; yalnız yenilgiye de değil, kayıplara da değil, tüm emekleri boşa çıkarmaya götürüyor. Politikadan habersizliğiniz, hele hele başarı tarzından tümüyle yoksun olmanız, felaketi daha da büyütüyor. Bu anlamda geri kişiliğiniz, aslında kontra kişiliği diyoruz ama, bilinçlilik anlamında onu da aşıyor. Daha doğrusu bilinçli kontra, hatta hizip gözlemlenebilir, tedbir alınabilir, ama sizin bu tarzınızın kaypaklığı, silikliği, iddiasızlığı, her şeye yatkınlığı, sorunların görülmesini, dolayısıyla hakkında tedbir alınmasını çok zorlaştırıyor. Dolayısıyla tam bir başa bela olma durumu: "Ben böyleyim, işinize gelirse". Bildiği her şeyde böyle. Mesela en rahat başarı imkanı var, ona karşı keyfi; çok büyük bir tehlike var, ona karşı keyfi. Halbuki biraz sorumluluk duysa büyük kazanacak. Biraz dikkat etse o imhayı önleyecek. Bu konularda hiç oralı olmuyor. İşte gerçeğiniz bu: "Vallahi ben iyi niyetliydim. İşte elimi uzatmadım, ama sorun değilim. Kazanabilirdim, ama gerek görmedim. Tehlikeyi gördüm, ama iyi niyetimden ötürü, işte 'benim görevim değil' dedim altından çıktım". Politikada bu-nun kadar tehlikeli, hele askeri alanda, savaş alanında bundan daha tahripkar bir yaklaşım yoktur. Ama sizde egemen olan bu anlayıştır.

İnsan sizden ürküyor. Bu tarzla bırakın çizgi komutanlığını yapmayı, bilinçli bir düşmandan daha fazla zarar verirsiniz. Sanmıyorum bilinçli bir karıştırıcı bu kadar zarar versin. Velhasıl bu kişiliğiniz çok tehlikeli. Ne yapıp yapıp bu kişiliği aşmanız gerekir. Hiç kimse bu kişiliğinizi politikada kabul etmez. Zaten bu kişilikle politika, askerlik yürütülemez. Bu ciddi bir hal almıştır ve herkesin dikkatini çekiyor. Halkın da dikkatini çekiyor. Bunun PKK'lilik olmadığını herkes söylüyor. ve herkes PKK'yi arıyor. Bunu hemen hepiniz de iyi biliyorsunuz. Herkesin aradığı PKK'yi, siz böyle en tersinden "benim" diye dayatıyorsunuz ve bu, büyük kargaşaya yol açıyor. Eskiden bu yaklaşımlarınız görünmezdi, şimdi açığa çıkıyor ve hareket büyüdüğü için tahammül sınırlarını zorluyor. Bu halinizle hiç kimse sizi benimsemek zorunda değil.

Herkes PKK'yi arıyor
Bunu hepiniz de iyi biliyorsunuz
Herkesin aradığı PKK'yi
Siz böyle en tersinden "benim" diye
Dayatıyorsunuz
Bu halinizle hiç kimse
Sizi benimsemek zorunda değil

Halk ciddi önder istiyor. Uluslararası güçler ciddi, kusursuz önder istiyorlar. Tabii herkes kendini yetiştirmiş. Önderlik olayı da öyle, Önderlik de kendini yetiştirmiş. Size gelince; adeta yıllardır bu bebeklikte çakılıp kalma yaşanmış, ki ben bunu defalarca işledim. Bazıları tam bir tarz haline getirmiş. Kırk yaşında olanlar var, yeni yetmeler var, böyle çok berbat. Gel de onların yarattığı sorunların altından kurtul. Böyle ucuz politika yap-

mak hoşunuza gidebilir, sizi tatmin edebilir. Rüyalarınızda bile görmediğiniz kadar size başarılı da gelebilir. Bunların hepsi mümkün. Ama hareketimizin önündeki mevcut görevlerle, onun sorumluluk düzeyi ve beklentilerle karşılaştırdığımızda, siz tam bir tezatsınız. Aslında birçoğu Parti tarihinde görüldü; en ciddi başıbozukluk, yenilgi, tasfiye, savrulma zeminini açık tutuyorsunuz ve o zemini sürekli geliştiriyorsunuz. Hiç umurunuzda da değil; "Ben iyi niyetliyim. Ben aslında çok çalışıyorum". Savunma tarzınız bu kadar. Ama çizgi için bu yeterli mi? Bu çizgiye cevap veriyor mu? Hiç bu soruyu kendinize sormuyorsunuz. "Hep başkaları bozuyor, ben ne yapayım? Beni ilgilendirmez" diyorsunuz, ama bize gerekli olan da çizgiye yeterliliktir, çizgiyi içte/dışta geliştirme gücüdür. Peki buna neden ulaşamıyorsunuz? İşte demin söylediğim ideolojik gerilikle ilgili bir olay.

Bu kadar ideolojiden kaçan, çizgiye cevap olamaz. Bu kadar dar pratik, hem de kuru, yüzeysel ve çoğu da kayba yol açan cinayet derecesinde sorgulanması gereken pratiklerdir. Bu, kendine sevdalanma, kör pratiğin yol açtığı sonuçtur. Katil pratiği ideolojik gerilikle birleşti mi, işte çok ucube olan bu durumunuz ortaya çıkıyor. Bu dayatmayı sürdürmeniz, Önderlik tarzımızın olmaması halinde nelere yol açar? Çok iyi biliyorsunuz ki, yirmi dört saat içinde parçalanmaya, giderek dağılmaya ve çoğu da şu veya bu gücün etkisine girerek her şeyin kaybına yol açar. Hayret ettiğim nokta, örgüt kaygılarınız niye bu kadar zayıf? Başarma ihtiyacı olan, ciddi örgüt kaygısı taşır. Ciddi örgüt kaygınız varsa; yemez, içmez, uyumaz, başınızı iki elinizin arasına alır, sabaha kadar bir çözüm peşinde koşarsınız. Sorumlu kadro dediğimiz böyledir. Fakat şimdiki kadro, yerine hangi yetkiyle nasıl göz dikecek, kimi bastıracak, kimi uzlaştıracak, bunun hesabında ki bazıları da şu anda kontrayı aşan bir biçimde dayatma halinde, işi gücü böyle dağıtmadır. Aslında o anda böyle kurşuna dizilmesi gereken duruş tarzı, ama siyasi nedenlerden ötürü yapmıyoruz. Bu pratiğiniz aslında idam hükmüyle yargılanmıştır, fakat sadece geciktiriyoruz. Bilmeniz gereken en temel husus bu. Yargılamayı Parti yapar, düşman yapar, hayatın kendisi yapar, ama yapar. Politikanın büyük sorumluluğunu duymazsanız, bu suç konumunu teşkil eden durumu aşamazsınız ve kesinlikle başınıza bir felaket gelir.

Derin yanılgılar da olsa
Önce varsa bir gücünüz onu aşın
Yeniden bir Parti katılımı geliştirin
Ve hiç olmazsa kendinizi eğitin
Bahaneci, savsaklamacı Kürt
Neredeyse başını almış her yere
Her tarafa böyle kendini dayatıyor
En üst düzeyden tutalım
Savaşçıya kadar
Sözüm ona
Görev alanlarına da göz dikiyor
Ama hiç de gereklerini yerine getirmiyor
Ben de bir beklenti içindeyim
Ama bizim beklentiler büyüktür
Bunlar için çalışma da çok büyük

Diğer hayret ettiğimiz bir nokta da; bu acı hükme rağmen, neden bu kadar rahatsınız ve bildiğinizi okumaya devam ediyorsunuz. Yaşama karşı saygısızlığınız bu kadar mı gelişmiş? O zaman baştan kaybetmişsiniz. Derin yanılgılar da olsa, önce varsa bir gücünüz onu aşın. Yeniden bir Parti katılımı geliştirin ve hiç olmazsa kendinizi eğitin. Bahaneci, savsaklamacı Kürt, neredeyse başını almış her yere, her tarafa böyle kendini dayatıyor. En üst düzeyden tutalım savaşçıya kadar, sözüm ona görev alanlarına da göz dikiyor, ama hiç de gereklerini yerine getirmiyor. Ben de bir beklenti içindeyim, ama bizim beklentiler büyüktür. Ayriyeten bunlar için çalışma da çok büyük. Fakat

siz veya böyle durumda olanlar, sadece örgütün zayıf anını bekliyorlar; objektif olarak, bu zayıf anla birlikte, can alıcı yerine darbe indirmenin beklentisi içindeler. Bütün bunları kasıtlı yapsa belki daha iyi. İnsan o zaman ta-kip edebilir, ama hepsi iyi niyet adına yapıyor. Hepsi de "Ben haklıyım, ben yılların savaşçısıyım" adı altında yaptı, ama olmuyor. Sen yılların savaşçısısın, halkımız da insanlığın en eski halkıdır. Ama bu halk, şu anda tarih dışında. Sen emekçisin, ama emeğin Parti karşıtı. Parti davasını bu kadar hafife almanız çok büyük bir tehlike. Bütün ısrarlara, imkanlara rağmen Parti davasında ilerlememeniz, çaresizliğe düşmeniz, kendi açınızdan en büyük olumsuzluktur.

Biraz TC ile kıyaslarsak; nasıl ki TC'de "Toplum kirlendi, politika kirlendi, bütün kurumlar kirlendi" deniliyorsa, PKK içinde de böyle bir kirlenme var. Özellikle kadrodaki ve kadronun görev anlayışındaki kirlenme, TC'nin çetelerinkinden daha az değildir. Bunu kesinlikle bilince çıkarmanız lazım. Nasıl ki TC, kendini çetelerinden arındırmaya çalışıyorsa, biz de kendimizi çetelerden arındıracağız. TC'nin çetelerinin şöyle bir söylemi vardır; "Vatan uğruna biz her şeyi yapmadık mı? Her şey vatan içindi". Sizin durumunuz da aynen buna benzemiyor mu? "Her şey PKK içindi", ama PKK'nin çizgisini, PKK'nin gerçek kurallarını, yasalarını alt-üst ederek! Böyle bir PKK'lilik kabul edilemez. Durum böyle. Bizdeki çeteleşme belki TC'ninkini de aşıyor. Ama farkı şu; onlar vurgun vuruyorlar, sizin öyle bir durumunuz yok. Belki yoksulsunuz, zaten bu yönüyle daha da tehlikeli. Çünkü iyi niyetle, işte "Ben ne yaptım? Hep yıllarımı verdim" biçiminde, haklı bir kendini savunmaya götürüyor. Hayır, çeteciliktir; yani kurala gelmeyen, yani çizgiye gelmeyen bir durumdur. Toplumsal gerçeklik de zaten bunu sürekli besliyor.

Gelişmemenin ideolojik boyutu, hayalleri, iddiaları, örgütlenme gereğini geliştirememenin objektif zemini üzerinde çete kişiliği çıkar. Nedir bunun özü? Bir kaç ahbap-çavuşla sınırlar kendini. Komutandır, tabur komutanıdır; üç-dört ahbap-çavuştur orada o komutanlık. Çete dediğim bu. Bir alan yönetimidir, iki üç ahbap-çavuştur. Orada örgütün çizgisi, işleyiş esasları yoktur. İşte çetecilik buradadır. Yani onu aşamıyor, objektif realitesi onu aşamıyor. Gücü o kadar. Bizim toplum zaten toptan çetecilik zeminidir. Herkes bir yerde çetedir. Şimdi Parti'ye de bu yansımış ve şu anda Parti'yi en çok bu tehdit ediyor. Burada kasıt aranmıyor. Burada çizgi kişiliği, onun ideolojik derinliği ve pratik iradesi çok zayıftır denili-yor. Bu temelde gelişen, küçük grupçuluk kişiliğidir. Şimdi bu bir de toplumda kaybetmiş, hiçbir şeyi yok, Parti'ye böyle kapaklanmış. Sizin bu tip particiliğinizden nefret ediyorum, yani kabul edemem. Düşünüyorum; dağlarda -Avrupa da dahil- nasıl oldu da PKK'nin içine böyle doldular? Kabul etmiyoruz. Ben de dar bir köylü kişiliğinden geldim, ama ben kendimi halen ideolojik düzeyde yetkinleştirmeye çalışıyorum. Gözlerim beni çok zorlamasına rağmen öyle yapıyorum. Gözleri sağlam, ama hayattan hiçbir şey anlamıyor, halen bir doğru anlayışa ulaşma ihtiyacı duymuyor. Ben seni ne yapayım? "Ben hamalım, kendimi satarım", hamallığı git başka yerde sat. İşte paralı askerliğin daha geri bir biçimi. Paralı askerlik iyi bir şeydir aslında; para verirsin adama, o da çok iyi savaşır. Burada sadece karın tokluğuna para askerliği yapıyor, en ilgisiz durumda. Çünkü kurala gelmiyor. Keşke para ile iyi askerlik yapabilseniz. İnsan size biraz ücret verse, ama dört dörtlük Afrikalı paralı askerler gibi savaşsanız. Gerçekten bir taburu böyle paralı askerler olarak çalıştırabiliriz. Acaba yaparlar mı? İnsan korkuyor. Çünkü düşman daha çok verecek,

dolayısıyla oraya kaçacaklar. Kısaca doğal, karın tokluğuna dayalı bir askerlik, devrimcilik söz konusu.

Özel yöntemlerle sizi idare ediyoruz. İnancı, morali bir taraftan, örgütsel tedbirleri bir taraftan, beyninizin yetmeyeceği, zorlayamayacağı bir biçimde ayarlamalar var ve zor bela sizi sürüklüyoruz. Durum bu. Bazılarınız bunu yırtıyor, ihanete gidiyor, bazıları kontralaşıyor, bazıları bela oluyor, bazıları biraz feodal namus anlayışı nedeniyle kalıyor. Ama cidden Partileşerek süreci aşmada şu anda görünüm zayıf. Şimdi bu tespit var. Bu tespite göre kendi ihtiyaçlarınızı ideolojide ve pratiğin düzeltilmesinde iyi görerek gidermeniz gerekiyor. Şimdi mesela bazılarını ben "Bugün mü böyle yapayım, yarın mı yapayım" diye gün sayıyorum. Oysa o kendini önder sanıyor. Sadece bazı hesaplar nedeniyle ağzına vurmuyorum, "şerefsiz" deyip atmıyorum. Ama o, Önderliğin sevgili bir yoldaşı gibi kendine bakım gösteriyor, yer alıyor halen, "yerim dar, daha geniş yer" diyor. Çılgın! Sübjektif niyetleriyle kendini her an aldatan adam. Dolayısıyla bu Partileşme olayını mutlaka becermeniz gerekiyor. Gücünüz yoksa sempatizanlıkta kalın. Gücünüz varsa etkili kadro haline gelin.

Dikkat edilirse hiçbirinizde etkili bir kadro görünümü var mı? Bu okulumuzda bile etkili bir kadro havasıyla eğitime yaklaşmıyorsunuz. Geçen devreyi göz önüne getirdiğimizde, en son ana kadar sahte gruplar devam etti. En tarihi dersleri verdim, kendimi gerçekten paraladım adeta. Halen etkisi altındayım. O ise hiç anlamak bile istememiş; kendi küçük grupçuluğunu, ahbap-çavuşluğunu sürdürüp gitmiş. Bu kişi çok saygısız, yani bu kişiyi kapıdan içeriye sokmamak gerekir. Yönetim düzeyinde de bu ortaya çıktı. Candan bir derse katılma ihtiyacı yok, bunları tokatlayıp atmam gerekiyordu. Düşündüm, nereye atayım? Kendimi müthiş zorladım, son günleri getirinceye kadar adeta kendi kendime işkence yaptım. Karşı taraf da zevk alıyor bundan. Kendini böyle dayatarak, yani "İki tane suratıma vur da, ben de kurtulayım, sen de kurtul" tavrını koydu bazıları. Git artık! Nereye giderse gitsin. Belasını benim yanımda değil, başka yerde bulsun dedim. Ne yapalım, pis bir kavgacı tarzı, fesat! O kendi içindeki pis dünyasını burada, benim karşımda atlatmak istiyor. Tabii ben buna alet olamazdım. Var böyle bir sürü, her tarafta dayatılıyor.

Bu adi kavgacılığı Parti içinde hortlatmamaya çalışıyorum, ama tepkimizi, öfkemizi görüyorsunuz. Biz bunu gidermek için, örgüt zeminini daha da derinleştiriyoruz, genişletiyoruz. Yedekler meselesini geliştirmeye çalışıyoruz ve böylece bu tehlikeyi süreç içerisinde aşma yollarını seçiyoruz. Bire bir, teke tek, karşı karşıya değil de, bir süreç temelinde halletmeye çalışıyoruz. Kavga böyle! İster anlayın, ister anlamayın. Bu kavga bizim tarafımızdan böyle görülüyor, böyle yürütülüyor. Açık söyleyeyim, sizin tarzınızın yirmi dört saati kendi haline bırakılsa, gerçekten ajanlık bile yapmak isteseniz, toplumda sizi besleyeceklerini sanmıyorum. Hayal deryasında kendinizi aldatıyorsunuz. Devrimde başarı kaydedemezseniz, ajanlığa soyunun. Hayır, hiçbir şey kurtaramazsınız, canınızı bile kurtaramazsınız.

Bu gerçeği de biraz görmemekte inat ediyorsunuz. Zaten o noktada en büyük silahınız cehalettir. Hz. Muhammed'in Ebu Cehil için söylediği sözler var, değerlendirmeler var. Gerçekten Ebu Cehillik bizde de çok. Güncelleşmiş Ebu Cehiller! Gerçekten iyi niyetinize saygı duymakla birlikte, yetmeyen ve hatta kötüye bile götüren yönlerden sıyrılın. Varsa gücünüz, iddianız, bunu Partileşmeye bu çerçevede dökün. İnsan sözüyle şereflidir, sözün sahibi olduğunda değerlidir. Bu kadar sözüne ters düşen kişilik, namertten öteye bir kişiliktir, siliktir, sözünün sahibi değildir. Sözünün sahibi olmayan kişiliğe bir şey verilir mi? Hele devrim değerleri gibi değerler emanet edilir mi?

Fazla açmak istemiyorum. Tartışmalarla dürüstçe, daha açık Partileşmeyi sağlayacaksınız. Yeterince ideolojik, yeterince doğru pratik bütünleşme olacak. Olmazsa ne olur? Olmazsa çizgi suçudur, bu da en büyük suçtur. O temelde şu veya bu biçimde tasfiye olup gidersiniz. Tehlike aslında ciddidir. Örgüt içinde, eskiden sandığınız gibi dayak atmazlar adama, siyasi mücadelelerin dili değişiktir. PKK olayında bu çok daha özgündür, benim PKK içinde mücadele yürütmem çok farklı olmak zorunda. Çünkü Kürt gerçeğinde bu farkı yaratamazsan, değil bir örgütü yönetmek, gerçekten iki kişiyi bir araya getirmek bile zordur. İlk defa gerçekleştirilen bir örgüt tarzı olduğu için, ilk defa bu kadar kalabalık bir örgütü başardığımız için, bunun iç mücadelesi, iç yönetimi de benim tarafımdan çok özgün, çok farklı, hatta çok ustalıklı bir biçimde olacaktır. Çünkü ilktir, şimdiye kadar bir örneği yoktur. Sandığınız gibi sizinle kavga etmem. Mesela TC çatlıyor. TC, "haydi APO, neredesin? Gel buraya! Haydi niye ortaya çıkmıyorsun?" diye kuduruyor. Aslında bir yerde bu sizin için de geçerli. Bir kavga tarzınız var, bizi ona çekmek istiyorsunuz.

Benim de gerçekten daha yedi-on yaşında geliştirdiğim bir kavga tarzı vardı köyde, o dönemin toplum kurallarını bir tarafa bırakan bir tarzdır. Şimdi bu yaşa gelmişim, bu tecrübeyle sizin kavga tarzınıza düşer miyim? Nasıl bir kavga vereceksek size karşı, farkına varmadan -TC'ye karşı da biz böyle yaptık- yenilgiye düşürürüz. Hatta nasıl yenildiğinizi bile hiçbir zaman bilmeyecek bir biçimde yenilirsiniz. Durumunuz biraz böyle, TC'de de olduğu gibi. Çünkü TC, bizim ona karşı yürüttüğümüz kavgayı anlamak istemiyor, hata yapıyor. Sonuç; dünyanın gözünde ne hale düşmüş! Aynı şey sizin için de geçerli. Dayatmak istediğiniz bir kavga tarzınız var, "Gel beni vur! Çık vuruşalım!". Tıpkı TC gibi. Ama buna gelecek bir Önderlik yok, bu tarza gelecek bir Parti de yok. Beklersiniz, beklersiniz, nereden kaybettiğinizi bilmeden çukura düşüp boğulursunuz. Durum böyle, böyle olacak. Ben çocuk muyum, ki sizin bu kişiliksiz, bu pasif kavgacılığınıza düşeyim? Düşmem, çatlasanız da düşmem. Kavgada hak ettiğiniz sonucu bulacaksınız. Açık söylüyorum, hem de her türlü yöntemi uyguluyorum.

Dikkat edin, bizim kavgacılığımızda yöntem çok zengin. Nasıl ki ideoloji çok zenginse bizde, onun pratikleri de çok zengin. Kişi olarak en ağır bir kavga ortamına alındığınızı hissediyorsunuz. Bunlar bizim tarafımızdan geliştiriliyor, kendiliğinden değil. Ben adamın yüzüne gülmem, gülmeye de gerek görmem. Bazı arkadaşlarımız yirmi-yirmibeş yıldır bizim yüzümüze bakıyorlar, ben onların yüzüne bakıyorum. Onlar kendi kavgalarını dayatıyorlar, ben kendi kavgamı dayatıyorum. Kendisi sıfır, ama ben mutlak iktidar konumundayım. Onlar akıllarını kullanmıyorlar, böyle olmasa öyle dururlar mı? Ben burada çok vicdan-

lıyım. Kaba müdahale yöntemini Parti içinde eksik etmeyen birileri olsa, anında kurşuna dizerler. Bizim tek farkımız, bu yönteme itibar etmiyoruz, ama kavga var. Kurşun bir defa öldürür, bizim yöntem her an öldürür. Bu yaşadığınız sıkıntılar bizim size vurma tarzımızın bir sonucudur. Suçlusun, sıkıntıdasın, çünkü sen kötü bir kavgayı dayatıyorsun ve kırk yıl daha seni öyle tutacağız, sersemleyeceksin. En son ayakta duramaz duruma geldiğinde, boks ringindeki gibi sersemleyip kendin yere düşeceksin. Son öldürücü yumruğu bile vurmayacağız, sersemleyip öyle yere düşeceksin. Hatta nasıl vurulduğunu bile anlamayacaksın. Çünkü, anlatsak durum tehlikeli olur, bölücülük yaparsınız. Klasik tarzla çok dağıtıcılık yaparsınız. Kendinize göre belki "Ben de vurdum, işte intikamımı aldım" dersiniz. Bu şansı size vermemek için tarzı daha da derinleştirdim. Önderlik'te bunların hepsi var. Var olduğunu bu örgütleme gerçeğinden anlıyorsunuz. Bu örgütlemeyi ben nasıl sağlıyorum? Neden hiç kimse böyle bir örgütlemeyi yürütemiyor? Tarzla ilgili. Bazılarınız dürüst, bağlılıkla bir şeyler yapmak istiyor. Bazılarınız da tam bir mülayim, münafık, bir şey olduğunu sanıyor. Kendini dayattın, işte gittin Önderlik sahası'na kendini daha da incelterek çıkarttın, hatta güç aldığını da sandın. Belki de çoğu böyle gitti. Belki de bu temelde kendinizi daha geliştirirsiniz, ama bunlar beyhude. Yanlış yaptı, kendi başına büyük belayı sardı.

Kavgamızın değerini çok iyi takdir etmenizi öneriyorum. Her zaman vurguladığım gibi, bana komplo yapacaksanız bile, ustaca yapın. Bağlılığınız varsa, onu da ustalıkla yapın. Bu kaba biçimiyle, gerçekten bir kurşunu bile hak etmezsiniz. İşte o hain, teslim olan tipler için, bir kurşun bile vurmaya değmez. Bazen bu bağlılık tarzı sadece bizi rahatsız ediyor. Böyle bağlılık olmaz, çünkü çok geri, çok pratiksiz, başarısız, içeriksiz. İşinize gelirse bu Önderlik gerçeğiyle yürürsünüz. Bütün bunları söylerken sizi korkutarak yürüteceğim demiyorum, ama bazı yanılgılarınız var, onunla yürüyemezsiniz diyorum. Bazı ucuz hayalleriniz var, onlar başınıza çöker. Kendinizi bir şey sanma durumunuz var, bu sakınca-lıdır diyorum. Burada kişiliğinizi kimse tahrip etmiyor, tahkir etmiyor, sadece yetmez ve oldukça derin bir yanılgı içindesiniz, mümkünse aşın diyorum. Eğer dayak, çok tahripkar bir yöntem uyarıcı olacaksa, isterseniz örnekler kabilinde yapalım, ki bazılarını geçen devrede yaptık. Alalım buraya -ki ülkede çoğunuz yapıyorsunuz, bana göre buna fazla itibar edilemez- bağlayalım ellerini, ayaklarını, yalvartıncaya kadar vuralım, tövbe ettirelim. Bununla bir insan ne kadar ıslah olabilir? Veya sizin dayattığınız diğer bir yöntemle, saygısızlığı, bireyciliği sonuna kadar dayatalım, boyun eğdirelim. Bu bize ne kazandırır?

Şu çıkıyor: Kendinizi terbiye etme göreviniz çok büyük önem taşıyor. Bu halinizle sizi Partili olarak kabul etmemiz çok zor. Sert vurmamamız, cezanın hafifliğini göstermez; mücadelenin değişik bir söylemde yürütüldüğünü gösterir. Ve güvenmeyin, yarın biçim değişebilir. Dedim ya, alaşağı edildiğinizde bile, bunun ne zaman ve nerede yapıldığını bilmeyeceksiniz. Ben en azından mücadeleyi yürütüyorum. Mecburuz, örgütü başka türlü götürmek, başarmak mümkün değil. Onun için diyorum, Parti içi mücadeleyi sonuna kadar öğrenin, tarzı öğrenin, yeterlilik düzeyini kontrol edin, ona göre tavır alın. Direnme yollarını da belirttim. Bir ideolojik derinlik şart, pratikte bir düzeltme durumu sizin için şart. Yine disiplin kişiliğinde alçakgönüllülük, sabır şart, bunlara hükmetme şart, anın gereklerine göre "Doğruya doğru, yanlışa yanlış" demek şart, yöntemde, ideolojiden, ilkeden taviz vermeksizin pratik politikada esneklik şart. Bunları da karıştırmayın. İlkedeki katılıkla, politikadaki esnekliği birbirinin yerine koymayın ve hepsinin hakkını tam yerinde verin. Bunlar mil-

itan olmak için, yönetici olmak için gerekli. Burada bunları öğrenmek için varsınız.

Gerektiğinde bin defa geçmiş pratiğinize tövbe edin, af dileyin. İyi şeylerde ibadet eder gibi, zikreder gibi huşuyla, büyük bir içtenlikle, samimiyetle doğrulara katılım gösterin. Bunlar olmadan olmaz. Paralı asker bile olamazsınız. Bir de ağlamayın, haliniz çok acıklı ve ağlamaklı. Çok sinirleniyorum, kişiliğinizin çekici özelliği fazla yok. Hep ağlıyor, dayatıyor kendini; diken gibi. Bunu aşın. Yoldaşlar en çekici insanlardır, olağanüstü etkileyici, çekici insanlardır. Eğer etraf sizi sevmiyorsa, suçu etrafta değil kendinizde arayacaksınız. Büyük bir yararlılığınız gözükmüyorsa, suçu yine kendinizde bulacaksınız. Bu konularda biraz ciddi olun. Muazzam bir etrafı suçlayıcı gerçeğiniz var. Kimi suçluyorsunuz? Suçlayan adam, aslında kendi suçunu ortaya koyuyor. Çünkü suçlayan adam, en başta neden bu durumu aşmadığını kendi kendine sormalıdır. Neden suç ortamını değiştirmediğini öncelikle kendine sormalıdır. Bu konuda hiçbir şey yapmıyor, kendini adeta yok sayıyor, etrafı da alabildiğine suçluyor. Bunlar ikiyüzlülüktür.

Bütün bu yöntem veya yöntemsizlik konularında kendinize çekidüzen verin. "Şimdiye kadar idare ettik de oldu" demeyin. İdare ettiniz, ama suç dosyanız çok kabarık. Ortada başarıyı zorlayan bir adam yok bizde. Başarıya göz diken kadrolar yok. Gittiği yerin başına bela olma var. Bu, suç dosyasının daha da artması demektir. Ağzınız açılmış; eskiden bebekler ağlardı, mama bulmak için; şimdi siz ağlıyorsunuz. Mama beklemekten başka bir haliniz yok. Hep şunu vurguluyorum bizim bu en eski arkadaşlarımıza; bu kadar ucuz konuşacağınıza, şu soruyu kendinize sorun; "Neden ben akıllı on tane adam yetiştiremedim? Parti'ye bağlı, çizgiye bağlı, pratikte başarılı adam neden yetiştiremedim?". Her şey hazır, adayları vermişiz, ortam güzel, sen nasıl bir öndersin ki yıllardır on tane adamı eğitemiyorsun? Ben sizin neyinize inanayım? Komutandır, ama üç tane yardımcıyı kendi etrafında yetiştiremiyor. Ben bu komutana nasıl inanacağım? Kendini bir suçlu gibi dayatmaktan öteye bir marifeti yok. Böyle bir sürü komutan, bir sürü yönetici var. Ben bu komutanları ne yapacağım? Yanında iki kişi adam etmemiş, sen nasıl Partilisin? On yıl geçmiş, sadece dağıtmış, bozmuş. İnsan kendine soru sorar, "Ben neden bir grup yoldaşı yetiştiremedim?" Örgütlerde kuraldır; bir temsilcinin işi gücü iyi adaylar yetiştirip örgüte kanalize etmektir. Bizim temsilciler ne yapıyor? En iyi savaşçıları saf dışı bırakıyor. Böyle komutanların hepsinden hesap sorulacak, soruluyor.

Bu temelde artık pratik düzeltmeyle yanıt veriyorsunuz. Çözümde zorlandığınızda Parti'nin ideolojisine sarılıyorsunuz. Herhalde inançlarınız var, kişiliğinizi ortaya koymuşsunuz, benden daha fedakar ve cesursunuz, o halde sonucunu alacaksınız. Aksi halde hep ikiyüzlüler olarak, düşkünler olarak, kendini kandıranlar olarak sizi mahkum etmekten bir an bile geri durmayacağım. Parti kaygısını hafife almayacaksınız, ciddiyetine halel getirmeyeceksiniz ve bunun bizim en temel özelliğimiz olduğunu, en başta bununla yaşamakta olduğumuzu bileceksiniz. Önderlikte gözetilen en temel hususun bu olduğunu bilerek yaklaşımlarınızı, bağlanmalarınızı, örgütlenmenizi bu temelde sağlayacaksınız. Sanırım yeterli.

Bir grup daha sanırım pratik diye tabir ettiğimiz sahada, ölçmek, denemek istiyor kendisini. Olabilir, uyarıları biraz da bu pratikleşmeye ilişkin yapıyorum. Pratiği de düzeltme aşamasındayız. Halkın da beklediği, savaş saflarımızın da beklediği pratikçiliği sergilemek üzere görevlendiriliyorsunuz. Hem yeniyi fark etme, yeterliliği yakalama, hem de yanlışı görerek sakınma, sizin için son derece hayatidir.

9 Eylül 1998

Reber APO

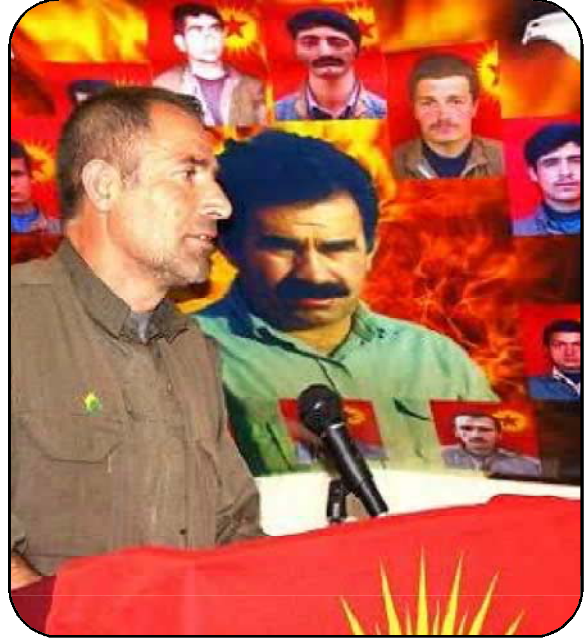
12 EYLÜL ASKERİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜNE KARŞI ZİNDAN DA DİRENİLEREK, DAĞDA SAVAŞILARAK ZAFERE ULAŞILMIŞTIR

Bozan TEKİN

Kenan Evren liderliğindeki askeri faşist cuntanın, 12 Eylül 1980 yılında işbaşına gelmesinin 27. yıl dönümünde bulunuyoruz. Ortadoğu'da, Kürdistan ve Türkiye'de önemli siyasal gelişmelerin yaşandığı bir dönemde, 12 Eylül askeri faşist cunta rejimini doğru anlayıp, yorumlamaksızın meydana gelen bu gelişmeleri doğru tanımlayıp, buna göre kendini dayatan görevleri layıkıyla yerine getirmek mümkün değildir. Bu açıdan 12 Eylül askeri faşist rejimini birkaç temel noktada ele alıp değerlendirmekte yarar vardır.

Bu değerlendirmeye geçmeden önce işkencehanelerde, darağaçlarında ve zindanlarda, 12 Eylül askeri rejiminin topluma ve halklarımıza dayatmış olduğu karanlığa karşı, birer kıvılcım gibi çakan devrim şehitlerini saygıyla ve minnetle anıyor, bu değerli yoldaşları katledenleri ise nefretle lanetliyoruz. Onlar her zaman yolumuzu ve bilincimizi aydınlatan birer meşale oldular ve sonsuza dek hep böyle kalmaya devam edeceklerdir.

Bilindiği gibi 1970'lerde Önder Apo'nun liderliğinde gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve Türkiye'de 12 Mart cuntasından sonra gelişen Türkiye devrimci demokratik muhalefeti, Türkiye oligarşik rejimini birçok bakımdan zorlamaktaydı. Birçok yetersizliğine rağmen temel noktalarda zorlamaktaydı. Türkiye oligarşik rejiminin II. Dünya Savaşı'ndan sonra, ABD ile geliştirmiş olduğu çok yönlü ilişkiler bağlamı içerisinde bulunmaktaydı. Böylelikle hem ABD'nin Sovyetler Birliği karşısındaki ileri karakol rolünü oynama, hem de burjuvazinin çıkarlarını korumak için

Demirel önderliğinde tam bir özel savaş geliştiriliyordu. Ancak bu özel savaş bilinçleri bulandırmaktan tutalım kapitalist kültürü geliştirme, toplumsallığı çözme, devrimci demokrat aydın ve sanatçıları katletme, işkenceyi geliştirme temelinde halklar üzerinde tam bir terör havası estiriyordu. Bu dönemde Türkiye'de birçok aydın, demokrat, devrimci bizzat kontr-gerilla tarafından katledildi ya da sakat bırakıldı. Birçok işçi grevi eylemi kırılmak istendi. Ancak buna rağmen ne Türkiye'deki devrimci demokratik muhalefet bastırılabilindi, ne de PKK hareketinin yükselişi durdurulabilindi.

PKK Önder Apo'nun önderliğinde 1970'li yılların başında bir ideolojik grup olarak ortaya çıktı, kısa süren ideolojik grup aşamasını tamamlayıp politikleşerek parti kimliği kazandı. Henüz ideolojik grup aşamasında iken Haki KARER yoldaş şahsında geliştirilen saldırı, PKK'yi daha

erkenden kendisini savunmak zorunda bıraktı. Bununla birlikte Kürdistan'da gençlik, işçi, emekçi ve köylüler içinde yayılarak halklaştı. Bir taraftan örgütlenme çalışmalarını yürütürken, öte yandan sivil faşistlere, ajan şebekelere, aşiretçi feodal komprador güçlere karşı mücadele geliştirdi. Bir diğer taraftan da sosyal şoven güçlere karşı kendisini savunma mücadelesini yürüttü. Sözü ve pratiğiyle halk içerisinde taraftar bulan ve kadro gücüne ulaşan PKK, bir süre sonra Türk oligarşisinin dikkatini fazlasıyla çekmeye başlamıştı. Haki KARER, Aydın GÜL, Mahir CAN, Mehmet ECE, Hasan AYDIN gibi yoldaşlar katledilmesine rağmen, partileşme kararlılığında ilerleyen PKK'nin ilerlemesini durdurmak için bu kez 1978 Aralığında Maraş'ta, Kürt halkına karşı bir katliam geliştirildi ve bu çeşitli alanlarda da yaygınlaştırılmak istendi. Daha sonra da ajanlaştırılmış feodal komprador güçler, MHP, sivil faşistler ve reformist milliyetçi Kürt küçük burjuva güçleri bizzat özel savaş yönetiminin yönlendirilmesi ile partimize karşı harekete geçmişlerdir. Partimiz tüm bu saldırılara rağmen direnmesini ve kendisini savunmasını bilmiştir. Türkiye'de ise devrimci demokratik muhalefet çeşitli alanlarda darbelenmesine rağmen(Karadeniz, Ege, Akdeniz) genel olarak kendisini koruyabilmiştir.

12 Eylül askeri faşist rejimini sadece iç nedenlerle açıklamak şüphesiz ki yetersiz kalacaktır. 12 Eylül askeri faşist cuntasının işbaşına gelmesinin bir de bölgesel ve uluslararası nedenleri vardır. Bilindiği gibi 1980'li yıllara gelindiğinde artık kapitalist sistemde ciddi yapısal sorun ve bunalımlar baş göstermişti. Artık ithal ikameci politikaya dayalı sisteme son verilmek isteniyordu. Bunun yerine ihracata dayalı ekonomi politikası geliştirilmek isteniyordu. Meşhur 24 Ocak kararları alınmıştı. 24 Ocak kararları tümüyle uluslararası sermayenin çıkarlarının gerektirdiği bir programı ifade ediyordu. Bu programın özü; zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapmaya dayanıyordu. Bunun için işçi örgütlenmelerinin dağıtılması gerekiyordu. Bu da baskıyı, tutuklamayı ve işkenceyi gerekli kılıyordu. Öyleki 12 Eylül darbesinden sonra dönemin TİSK Başkanı Halit Narin, işçi-emekçileri kastederek; "şimdiye kadar bizim anamız ağladı, bundan sonra onların anaları ağlasın" diyecekti.

Bir de, Reagen- Theacher ikilisinin hem Sovyetler Birliği'ni, hem de '79 Şubatı'nda gelişen İran İslam Devrimi'nin yayılmasını engellemek için Türkiye'de toplumsal muhalefetin hızla bastırılarak etkisizleştirilmesi ve bölgenin tümüyle ABD çıkarlarına göre biçimlendirilmesi için de 12 Eylül askeri faşist cuntası uluslararası güçler tarafından desteklendi, geliştirildi. Öteden beri Ortadoğu'da her türlü gericiliği besleyen Türk ordusunun gelinen aşamada daha aktifleştirilmesi gerekiyordu.

12 Eylül askeri faşist cuntası
İş başına gelir gelmez
1978 yılından itibaren Kürdistan'da
Ve Türkiye'nin belli başlı şehirlerinde
Geliştirdiği sıkıyönetim sürecinde
Yaptığı operasyonlarla birlikte
Başlattığı toplu tutuklamaları daha da
Yoğunlaştırılarak sürdürdü

12 Eylül askeri faşist cuntası iş başına gelir gelmez 1978 yılından itibaren Kürdistan'da ve Türkiye'nin belli başlı şehirlerinde geliştirdiği sıkıyönetim sürecinde yaptığı operasyonlarla birlikte başlattığı toplu tutuklamaları daha da yoğunlaştırılarak sürdürdü. Türkiye metropollerinde devrimcilere karşı sürek avları düzenlendi, fazla zaman geçirilmeden darağaçları kuruldu ve devrimcilerin idamlarına başlandı. Gözü dönmüş cunta rejimi, 17 yaşındaki Erdal EREN'İ bile, halklarımızı sindirmek ve korkutmak için idam etmiştir. Bu saldırılar Kürdistan'da daha vahşi bir biçimde

sürdürülmüştür. Okullar, kapalı spor salonları birer gözaltı merkezi ve işkencehanelere çevrilmiştir. PKK kadrolarının yanısıra, ne kadar yurtsever, demokrat hatta kim ki kendisine Kürdüm diyorsa bunlar gözaltına alınıp, yoğun işkencelerden geçirildikten sonra tutuklanarak zindanlara atılmışlardır. Öte yandan ne kadar -burjuva da dâhil- parti, dernek, sendika vb. örgütlenme var ise bunların hepsi kapatıldı ve yöneticileri gözaltına alındı. Bunlar da toplumu apolitik bir konuma getirip, örgütsüzleştirme için geliştirilen saldırılar olmuştur. Kürdistan'da okullar tam bir kışla düzeni içerisine alınarak gençlik bir taraftan korkutulup sindirilirken, 1970'larda devrimci hareketlerin topluma kazandırdığı devrim, sosyalizm, eşitlik, özgürlük, Kürt ulusal bilinci vb. kavramları toplumun bilincinden söküp atmak için ellerinden gelen her şeyi bin bir yöntemle geliştirdiler. Adeta gerek hareketimizin gerekse Türkiye devrimci hareketlerinin topluma verdikleri ve sınırlıda olsa oluşan toplumsal hafızayı silmek için ve onun yerine kapitalist kültürü ve devletin resmi ideoloji ve kültürünü yerleştirmek için ellerinden geleni yapmışlardır.

Bunu yeterli görmeyen ve toplumu tümüyle teslim alabilmek için halklarımızın neolitik dönemden beri korumaya çalıştığı komünal demokratik kültürü, adeta kökünü de kazırcasına toplumun ruhundan, bilincinden söküp alabilmek için bireyciliği tarihte eşine ender rastlanır tarzda allayıp pullayarak, kışkırttıkça kışkırtmışlardır. Artık toplumsallığı düşünmek ahmaklık ve enayilik; gemisini kurtarmak ve köşeyi dönmek ise ayıplanan bir durum değil, yükselen değerler içerisine alınmışlardır. "Köşe dönücülük" bir kavram olmaktan çıkıp, toplumsal kültürü çözen bir virüse dönüşmüştür.

Zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapan, orta kesimi önemli oranda çözen ekonomi politikasının sonucu olarak alınıp-satılma konusu yapılmayan, özcesi metalaşmayan hiçbir şey bırakılmamıştır. İşsizlik hızla artmış, enflasyon yükselmiş, yoksulluk artmıştır. Bu toplumsallığı çözebilmek için kadını var olan toplumsal değerlerinden kopartarak, kapitalist kültürün tamamlayıcı öğesi haline getirmiştir. Bunun sonucu olarak hızla, özellikle Kürdistan şehirlerinde bir özel savaş politikası olarak fuhuş yükseltilmiş, "beyaz kadın tüccarları" yerden mantar biter gibi ortaya çıkmaya başlamışlardır. Yine Kürdistan'daki toplumsal ahlakı ve Kürt toplumundaki geleneksel toplumsal öğeleri çözmek, özellikle de erkeği düşürmek ve kadını da Kürt toplumsal değerlerinden uzaklaştırmak için özel bir politika uygulamıştır. Çok özel olarak eğitilmiş bayan öğretmenler ve hemşireler, Kürdistan'ın en ücra köşelerine kadar gönderilmişlerdir. Bunlar hem bir taraftan gençliği yozlaştırmak, hem de toplumu düşürmek için ellerinden geleni yapmışlardır.

Kürdistan'daki toplumsal ahlakı
Ve Kürt toplumundaki
Geleneksel toplumsal öğeleri çözmek
Özllikle de erkeği düşürmek
Ve kadını da Kürt toplumsal
Değerlerinden uzaklaştırmak için
Özel bir politika uygulamıştır

Matilt Manukyan'ın birden bire Türkiye'nin vergi rekortmeni olması işte böylesi kültürel yozlaşma ve ahlaki çöküşün sonucudur. Sabancı, Koç ve Eczacıbaşıların Türkiyesi'nde, bir kadın tüccarının vergi rekortmeni olması bu çöküşün düzeyini göstermesi bakımından ibret vericidir.

Tabii ki tüm bu pratik uygulamalar kültür sanat cephesinde de sürdürülmüştür. Henüz tek kanal olan TRT, yoğun bir biçimde bir taraftan Kenan Evren'in nutuklarını verirken, öte yandan da

sol, demokrat, aydın, yazar ve sanatçıların film, kaset, oyun ve kitapları yasaklanıyordu. Önemli oranda film ve kitaplarda yakılmıştır. Toplumu tümden eşitlik, özgürlük ve sosyalizm ideallerinden kopartıp teslim almak için bireyciliği işleyen, yoz kültür geliştiren, gençliği sorgulamasız her şeyi kabul etmeye zorlayan arabesk bir sanat ve kültür anlayışı geliştirdiler. Öyle ki, Amerikan dizileri ve oyuncu isimleri bir anda toplumun günlük yaşamı içerisine karışmış, birçok iş yeri tabelasının adı olmuş, insanlar birbirlerini o isimlerle çağırır hale gelmişlerdir. Bu dizilerin oynandığı zamanlar neredeyse sokakların bomboş olduğu sahneler ortaya çıkmıştır.

Spor özellikle de futbol, gençliği uyuşturan önemli bir araç olarak devreye sokulmuştur. Çok daha fazla yabancı oyuncu transferiyle futbola ilgi arttırılmış, Kürdistan'da bizzat Türk ordu subaylarının teşviki ve yönlendirilmesiyle neredeyse futbol takımının olmadığı köy ve mahalle bırakılmamıştır. Yani Salazar ve Franko'nun, Portekiz ve İspanya'da yaptıkları "üç f" uygulaması (yani Futbol, Fado, Fiesta) Kürdistan ve Türkiye'de, spor, sex, sanat biçiminde geliştirilmiştir. Her zaman devrimci kalmış olan sanat, belki de ilk kez bu denli egemenlerin elinde karşı-devrimci bir rol oynamıştır.

Öte yandan devrim ve sosyalizm adına olan ne varsa tümden ortadan kaldırabilmek için 1970'li yıllarda önü açılmaya başlanan tarikatlar, kuran kursları ve imam hatip liseleri, Türkiye ve Kürdistan'ın her yerinde hızla çoğalmışlardır. Bir taraftan Kürt dili ve kültürü kanunla yasaklanırken, yoğun bir asimilasyon geliştirilirken, öte yandan İslamiyetçiliğin bu denli siyasal amaçlar için kullanılması, Türkiye'de 1970'li yıllarda akademik düzeyde tartışılan Türk-İslam sentezini resmi devlet ideolojisi haline getirmiştir.

Tüm bu uygulamalar Türkiye ve Kürdistan'ın tam bir cezaevi haline getirilip, yoğun işkencelerin geliştirildiği, devrimci demokratik muhalefet adına ne varsa dağıtılıp, ezildiği bir ortamda geliştirilmiştir. Özü faşizmin yasallaşması, faşizmin anayasal güvenceye kavuşması, Kürt halkının inkarının ve yok edilmesinin kararlaştığı 1982 Anayasası tam da böyle bir ortamda yoğun bir baskı, demagoji eşliğinde topluma zorla kabul ettirilmiştir.

Parti literatürümüze 12 Eylül kişiliği olarak da geçen kişilik özellikleri işte böyle bir ortamda şekillenmiştir. Bunun topluma, halka, mücadeleye yaklaşımı son derece zorlayıcı olmuştur. Hareketimizi önemli oranda zorlayan, Türkiye'de devrimci hareketleri bitiren, bu özelliklerle yetişmiş kişiliktir.

Özellikle iki, üç yıl içerisinde Türkiye'deki devrimci hareketi tümüyle tasfiye ettikten sonra ve hareketimizin örgütsel çalışmalarını da önemli oranda darbeledikten sonra, 1982 anayasası zemininde seçimlere gitmiş, 1983 yılında tam da 12 Eylül projesini ve uluslararası sermayenin ve Türk burjuvazisinin ekonomik ve siyasi programını uygulayacak olan, Turgut ÖZAL yönetimindeki ANAP'ın iş başına gelmesiyle Türkiye'de yeni bir dönem başlatılmış oldu.

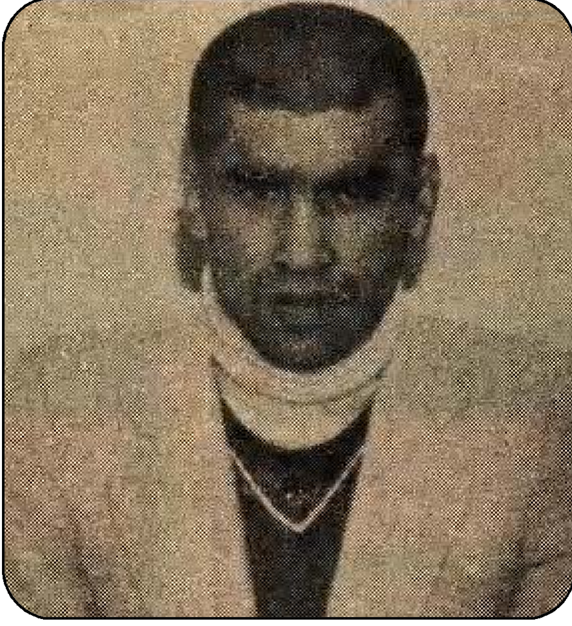
12 Eylül askeri faşist cuntasına karşı mücadelede Önder Apo'nun öncülük ettiği partimiz tarihsel bir direniş mücadelesi örgütleyip yürütmüşlerdir. Halklarımızın başına bela olan cuntaya karşı ilk derli toplu mücadeleyi de hareketimiz başlatmış ve zafer kazanmıştır.

Maraş katliamının hemen ardından, Kürdistan'da ve Türkiye'nin belli başlı yerlerinde sıkıyönetimin ilanından sonra hareketimiz askeri faşist bir darbenin ayak seslerinin geldiği tespitinde bulunmuş, bunun 1980 yılında ise kesin bir biçimde "eğer devrimciler inisiyatifi ele almazlarsa bir askeri faşist darbenin gündemde olduğunu" ve bundan hareketle tüm devrimci demokratik güçlere birlik ve cephe çağrısında bulunmuştu.

Hareketimiz bir taraftan, artık kesinleşen askeri faşist rejime karşı direnişi daha uzun soluklu kılabilmek için eğitim amacıyla Ortadoğu'ya çekilmiş, öte yandan ülke içinde de hazırlıklarını yürütmüştür. Ancak 12 Eylül askeri faşist darbesine, onun ideolojik, politik ve stratejik temellerine en büyük darbeyi indiren ve Kürdistan'da militanlığın, devrimciliğin kanunlarını ve ölçülerini ortaya koyan, Amed Zindanında ki PKK'nin önder kadroları olan Mazlum, Ferhat, Kemal, Hayri, Akif ve Ali ÇİÇEK yoldaşların temsil ettiği Apocu tavır olmuştur. Önder Apo Filistin'de yeniden ülkede direniş geliştirmenin hazırlıkları bakımından I. Konferans ve II. Kongreyi geliştirirken, öte yandan bu çizgiyle oynamak isteyen ve hareketi mülteciloştirmek isteyen Avrupa sosyal demokrasisine ve onlarla işbirliği halinde bulunan Türk solu ve içteki tasfiyeciliğe karşı yoğun bir mücadele yürütmüştür. Önder Apo'nun yürütmüş olduğu bu hazırlıkların tarihe, halka ve geleceğimize karşı duymuş olduğu sorumluluğun yanı sıra, büyük yoldaş sevgisi, yoldaş bağlılığı, yoldaşa sadakat, söze bağlılık, zorda olan yoldaşını unutmama, anıya bağlılık gibi insani erdemlerin zirvesini teşkil edecek denli bir yoğunlukla bu hazırlıkları yürüttüğünü vurgulamamak büyük bir yetersizlik olacağı gibi sonraki gelişmeleri anlatmakta da yetersizliğe yol açacaktır. Bu nedenle bizzat önder Apo'yu böylesine harekete geçiren düşünce ve duyguyu anlamak için kendimizi şu kısa alıntıyı yapmaya mecbur hissediyoruz. ***"Gelinen aşama mülteci bir hareket olmayla çağdaş bir ulusal kurtuluş veya halk özgürlük hareketi olmanın ayrışma noktasıydı. Özgürlük Hareketinin uzun süreli suskunluğunun tarihi sorumluluğu ağırdı. Özellikle zindan şehitleri ve işkenceli ortam mutlaka bir şeyler yapılmasını gerektiriyordu. Aksi halde ihanetle damgalanmak kaçınılmazdı." (Bir Halkı Savunmak)***

**12 Eylül askeri faşist darbesine
Onun ideolojik, politik ve stratejik
Temellerine en büyük darbeyi indiren
Ve Kürdistan'da militanlığın,
Devrimciliğin kanunlarını
Ve ölçülerini ortaya koyan
Amed Zindanında ki
PKK'nin önder kadroları olan
Mazlum, Ferhat, Kemal, Hayri, Akif
Ve Ali ÇİÇEK yoldaşların temsil ettiği
Apocu tavır olmuştur**

Âdeta bir karabasan gibi toplumun üzerine çöken 12 Eylül askeri faşist cuntası, PKK önder kadroları şahsında yeniden dirilmeye başlayan özgürlük umutlarını yerle bir etmek için, Diyarbakır zindanlarında uygulanan vahşetin anlaşılması gerekir. Bu uygulama öylesine bir düzeye varmıştır ki, insanın yaşamı, insanın inançlarına karşı kullanılmaya başlanmıştır. Yaşamın kendisi 24 saatiyle ağır bir işkencedir, her şeyiyle bir işkencedir. Bireyi Kürtlüğünden vazgeçirebilmek için her şey yapılmıştır. Yapılmadık hiçbir şey bırakılmamıştır. Nasıl ki Ağrı direnişinin tasfiye edilmesinden sonra gazetelerde yayınlanan "Kürdistan hayali burada gömülüdür" alt yazısıyla bir mezar karikatürü yapıldıysa, Diyarbakır zindanı şahsında yapılmak istenen de buydu. Zindanda Kürt halkının direniş umutları gömülmeli ve yok edilmeliydi. Dışarıya direnişin sesi değil teslimiyetin, ihanetin ve pişmanlığın sesi yansımalıydı. Tabii ki öyle olması bir noktada gerçekleştirilmiş darbenin bir amacıydı. Fakat Apocu militanlık gerçekliğinin Mazlumların, Kemal ve Hayrilerin direnişinde pratik olarak somutluğa dönüşmesi, en amansız koşullarda bile olsa bir direniş manifestosu olarak, Kürdistan Devrimi'nin kanunu ve Kürdistan özgürlük militanının ölçülerini ortaya koymuştur. İşte 12 Eylül darbesinin ardın-

dan zindanları dolduran, darağaçları kuran 12 Eylül generallerini kendi kalelerinde dize getirip, yenilgiye uğratan bu ruh, duruş, ideoloji ve kişiliktir.

Ama ne yazık ki, Türk Solu kendisini mültecilikten kurtaramadı. Mustafa ÖZENÇ, Necdet ADALI, Veysel GÜNEY ve Serdar SOYERGİNLER'ine sahip çıkamadı. Onların en amansız koşullarda haykırdıkları ve her birisi bir vasiyet olan sloganlarına karşılık vermediler. Bugün Türkiye'de bir türlü demokratik mücadelenin rayına girmemesinin temelinde, Türk Solu'nun bu gerçekliği bulunmaktadır.

PKK 12 Eylül faşizmine karşı sadece Kürdistan'da değil, Türkiye'de demokratik bilinç, direniş ve buna cesareti geliştirerek demokratikleşmenin önünü açmıştır. Bu süreçte Türkiye'deki birçok devrimci örgütle, anti-faşist ve Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi gibi oluşumlar geliştirerek, direnişi Türkiye'ye de yaymak istemiştir, ancak faşist cuntanın saldırıları karşısında; Erdal EREN, Necdet ADALI, Serdar SOYERGİN, Veysel GÜNEY, Mustafa ÖZENÇ ve isimleri daha da sayılabilecek direniş kahramanlarının idam sehpalarındaki devrimci duruşlarının tersine iradesi kırılan, cesaretini yitiren, can derdine düşen ve bireysel kurtuluşu Avrupa kapılarında arayan dönekler nedeniyle, adeta Türkiye Devrimi ve Türk halkı, PKK'ye kapatılmak istendi ve bu durumda olan elbette ki sadece bunlar değildi. Onların Kürt versiyonları da onlardan daha iyi bir konumda değildiler. 12 Eylül'e karşı direniş hazırlığı yapan hareketimizi maceracı grup, halkı katliama götürmekle suçlayarak 12 Eylül generallerini rahatlatmaya, Avrupa sosyal demokrasisine yaranmaya çalışmışlardır. Ancak tüm bunlara karşı durularak, 12 Eylül faşizmine karşı halkların umudu olduğunun bilinciyle hazırlıklar sürdürülmüş ve 15 Ağustos 1984 yılında devrimci bir atılımla, 12 Eylül faşizmine karşı gerilla mücadelesi başlatılarak, "anlı şanlı" Türk ordusu ve onun generallerinin halk direnişi karşısında nasıl birer zavallı olarak acizlik içerisinde yaşadıklarını ortaya koymuştur. Yine Türk ordusunun siyasetteki vesayeti ve ağırlığını önemli oranda darbelemiş ve tartışılmaz, dokunulmaz, erişilmez olarak kabul edilen Türk ordusunun her kükreyişi karşısında şapkasını alıp kaçan Demirel'i "benden ne istiyorsunuz, gücünüz yetiyorsa Cudi'ye gidin" diyecek kadar cesaretlendiren de bu mücadele olmuştur. Turgut Özal'ın şortla Türk ordusunu teftiş etmesi de yine bu zeminden beslenmiştir.

Bugün her ne kadar Yaşar Büyükanıt arada bir esip gürlese de, aslında fiiliyatta yönelme yerine basın toplantıları yapma ve internet dünyasında muhtıra yayınlamaya gerilemişse, bunda Türk ordusunun PKK karşısında içine düşmüş olduğu acizlik bulunmaktadır. Türk ordusunun ve generallerinin, PKK'ye karşı düşmanlığının yanı sıra büyük bir öfke içinde olmasının temelinde, halk nezdinde PKK karşısında yaşadıkları acizlik bulunmaktadır.

Yine bugün Türk ordusu toplumsal hafızanın zayıflığına güvense gerek, kendilerini laikliğin bir numaralı savunucusu olarak görmektedirler. Oysaki yukarıda da kısaca izah ettiğimiz gibi Türk ordusu sırf sol, sosyalizm gelişmesin diye,

toplumun bu görüşlere yönelmesini engellemek için İslam'ı politik bir kalkan olarak kullanmışlardır. İmam hatiplerin ve kuran kurslarının yaygınlaşması daha çok 12 Eylül sürecinde olmuştur. Bugün AKP'nin iktidar olması ve cumhurbaşkanlığını ele geçirmesi karşısında göstermiş olduğu tepkiler son derece aldatıcıdır. Oysa bu zemin öncelikle Türk ordusunun 12 Eylül paşaları başta olmak üzere, diğer generaller tarafından hazırlanmıştır.

Bugün yeni bir anayasanın tartışılması gündemdedir. Bu yeni anayasanın sivil olduğu iddia edilmektedir. Bunun ne kadar sivil olup olmadığı, siviller tarafından yapılıp yapılmadığıyla belirlenemez. Önemli olan Kürdistan ve Türkiye gerçekliğini ifade ediyor mu, etmiyor mu? 12 Eylülde dili, kültürü yasaklanan Kürt halkının varlığı, dili, kültürü üzerindeki yasak kalkıyor mu, siyasal, sosyal ve kültürel hakları önündeki tüm engeller kalkıyor mu? Düşünce, örgütlenme önündeki engeller ortadan kalkıyor mu? Türkiye'de demokrasinin turnusol kâğıdı Kürt sorunudur. Bu nedenle yürütülen anayasa tartışmalarının özünde, 12 Eylül anayasasını tasfiye etme değil de, restore etme yönü ön planda olan bir anayasa tartışması olduğu kesindir. Eğer bir demokrasi olacaksa bu Kürtsüz demokrasi olacaktır. İçinde özgür kürdün kimliğinin ve bu kimliğin bütün doğal haklarının bir kez daha göz ardı edilerek oluşturulacak bir anayasanın ne kadar demokratik ve sivil bir anayasa olacağı açıktır. Çok açık olarak bir şey belirtmek gerekirse, anayasanın ilk üç maddesi ile 66. madde başta olmak üzere dokunulmaz maddeler var olduğu sürece, bu anayasanın da Kürt halkına karşı inkârı ve imhayı yasallaştıran bir ferman niteliğinde olduğu açıktır. Kim ne derse dersin, Kürt inkârı devam ettiği müddetçe, Türkiye'de yapılacak hiçbir anayasa sivil olamaz, 12 Eylül anayasasını aştığını da iddia edemez. Edebilirler, tarih ve insanlık önünde vicdanını ve bilim ahlakını yitirmiş birer Orhan ALDIKAÇTI müsveddesi olmaktan kurtulamazlar.

12 Eylül'e karşı mücadele bugün 12 Eylül anayasasının temel esaslarına karşı ve yine onun yaratmış olduğu kültür ve kişiliğe karşı mücadele anlamına gelmektedir. Bu en başta, tekmeleriyle sehpaları deviren, işkencehanelerde sonuna kadar direnen, devrimci değerleri canı pahasına zindanlarda açlık grevlerinde ve ölüm oruçlarında koruyan yoldaşların anısına doğru sahiplenmeyi gerekli kılmaktadır. Ve o işkenceleri asla ve asla unutmamayı… Sistemin geliştirmeye çalıştığı bireyciliğe karşı komün kültürünü tüm topluma yaymayı ve toplumsallaşmayı, pasifleştirme ve sindirilmeye karşı direniş konumuna geçmeyi, yozlaştırılan kültüre karşı, toplumsal değerlerimize dönmeyi ve bu temelde hayatın her alanında örgütlenmeyi gerekli kılmaktadır. Bunun için toplumsal hafızayı canlı tutmak büyük önem taşımaktadır. 12 Eylül'ü unutturmamak ve bunu mücadeleyle tazelemek gerekmektedir.

Kürt halkı açısından 12 Eylül'ün kapsamlı bir inkâr ve imha hareketi olduğunu belirtmiştik. Bunun en başında yoğun baskı eşliğinde ana kucağından alınan bebeler asimilasyon yuvaları haline getirilen okullarda yoğun bir Türkleşmeye tabi tutulmuşlardır. 30'lu yıllarda isyanların vahşi bir biçimde bastırılmasından sonra nasıl ki Kürdistan baştanbaşa askeri olarak işgal edilmiş, dil-kültür alanında asimilasyonu geliştirmek için askeri kışla benzeri okullar açılmışsa, 12 Eylül'ün

ardından gelişen kuşaklarda da bu durum benzeri bir şekilde yaşanmıştır. Ve "vazifemiz bu vatan içinde bulunanları behemehâl Türk yapmaktır." şiarı temelinde nasıl bir yönelim olduysa, 12 Eylül'den sonra da benzer bir yönelim geliştirilmişti.

Kürt toplumunu bitirmek için Kürt kültürü, Türk kültürünün tam bir hammaddesi haline getirilerek, stranlarımız birer özel savaş elemanı haline getirilen sanatçılar vasıtasıyla türküleştirildi, oyunlarımız, "modernize" etme adı altında Türk kültürüne katıldı. Yaşam tarzında da şehir kültürü yaygınlaştırılarak, halkımız kendisine yabancılaştırılmak istendi. Öte yandan yaygınlaştırılan ve alımı teşvik edilen TV'ler vasıtasıyla en pespaye dizilerde öğütlenen yaşam tarzına özenti geliştirilmeye çalışıldı. Giderek kendi halk gerçekliğine yabancılaşan, toplumsallıktan kaçan ucube bir tip ortaya çıkarıldı.

12 Eylül'ün 27. yılında Kürt halkı kendisinin ölüm fermanı olan bu uygulamaya karşı mücadelesini "asimilasyon ve oto asimilasyona karşı hayır" diyerek, kendi dilini hayatın her alanında kullanarak, hem kendi kimliğini koruma, hem de onu görmezden gelenlerin farkına varmasını sağlamayı geliştirmelidir. Özellikle özgürlük mücadelesi saflarında bulunanlar, kendi dilini kullanmaya özel bir önem vermeli, teşvik etmeli, herkes bunu günlük refleks haline getirebilmelidir. Bu Türk sömürgeciliğine karşı var olmanın ve direnmenin bir biçimidir. Bunu "kendini bil" şiarının temel bir ölçüsü olarak kabul etmek gerekmektedir. Bunu bir de şunun için söylüyoruz; Türk toplumu içinde geliştirilen yoğun şoven-ırkçı eğitim ve propaganda ile önemli oranda gerçeklikten kopartılarak aslında kimsenin Kürt olma gibi bir derdinin olmadığını, bunun suni bir biçimde üretildiği biçiminde, inkâr siyaseti yeniden üretilemeye çalışılmaktadır. Eğer Kürt halkı ve bireyi, özellikle genci ve kadını evde, sokakta, kahvede, otobüste, okulda, işyerinde vb. yaşamın her alanında kendi dilini konuşursa, bunun Türk halkı içinde de bir kabule götüreceğini, özellikle şoven kesimlerin geriletilmesinde önemli bir rol oynayacağı görülmelidir.

Bugün aslında 12 Eylül'ün zihniyeti ve uygulamaları kendisini halkımız ve hareketimiz üzerinde sürdürmektedir. Önder Apo'nun zehirlenmesi, süren yoğun operasyonlar, halka ve demokratik kurumlar üzerinde estirilen devlet terörü, Kürt halkının direniş iradesini kırma, örgütlülüğünü dağıtma, özgürlük umudunu yok etme, kültürel soykırımı gerçekleştirme ve bu temelde "Tek devlet, tek ulus, tek dil, tek bayrak" hedefine varmak için geliştirilmektedir. Bütün bu uygulamalar da AKP eliyle yapılmaktadır. CHP-MHP gibi partilerin Kürdistan'a ayak basmaya dahi korktuğu bir dönemde, sömürgeci sistem kendisini bu kez Kürt toplumunun İslami yönünü de görerek, AKP eliyle İslam kullanılmaktadır. Bu hem Türk ordusunun istemlerine denk düşmekte, hem de ABD'nin ılımlı İslam modelini karşılamaktadır. Bununla halkımız bir kez daha aldatılmak istenmektedir. Bu yönelimler karşısında halkımız kendisini köyde, mahallede, okulda, fabrikada hayatın her alanında öz savunma temelinde örgütlemeli, kendisini koruyarak, bu yönelimleri boşa çıkarmalıdır. Nasıl ki 12 Eylül boşa çıkarıldıysa onların müsveddeleri de boşa çıkarılabilir. Bunun için Kürdistan halkı her zamankinden bilinçli, örgütlü ve kararlıdır. Kendisini kolay kolay yem etmemelidir.

Unutulmamalı ki, ezilenin, iradesi kırılanın söyleyecek sözü olamaz. Haksızlığın egemen olduğu bu dünyada, haklı olmak yetmiyor, hakkını koruyabilecek örgütlülük ve güce sahip olmaksızın yaşamak mümkün değildir. Özgür ve onurlu yaşama hakkı, örgütlenebildiğimiz, mücadele edebildiğimiz ve düşmanı geriletebildiğimiz kadardır!

BARIŞI SAVUNMAK UĞRUNA MÜCADELE ETMEK DEMEKTİR

Cemal ŞERİK

Dünya Barış Günü'nün 62. yıl dönümü uluslararası alanda farklı çevreler tarafından karşılandı. Düzenlenen etkinliklerde yapılan konuşma ve verilen mesajlardan Barış Günü'nden nelerin beklendiği dile getirildi. Elbette yapılan her konuşma ve açıklama, sahiplerinin Barış denildiğinde neyi anladıklarını ve beklentilerinin neler olduğunu ortaya koydu.

Dünya Barış Günü ikinci dünya savaşının sonuçlanmasından sonra uluslararası alanda özel bir gün olarak halkların gündemine girmişti. Uluslararası alanda belirlenen böylesi bir günün tarih olarak 1 Eylül gününe rast getirilmesi ise son derece bilinçli bir tercihin sonucuydu. 1 Eylül İkinci Dünya Savaşı'nı başlatan Hitler faşizminin Polonya'ya saldırdığı gündü. Böylesi bir günün Dünya Barış Günü olarak kabul edilmesi ise, savaşa karşı olan dünya halklarının barıştan yana olan tutumlarının bir ifadesiydi.

Dünya Barış Günü'nü dünya genelinde düzenledikleri etkinliklerle ilk karşılayanlar sosyalistler oldu. İkinci Dünya Savaşı'ndan en fazla halklar zarar görmüş, on milyonlarca insan yaşamını kaybetmiş ve sakat kalmıştı. Savaş dünya için tam bir yıkım halini almıştı. Böylesi bir savaşın sorumluları ise uluslararası sermayeyi ellerinde bulunduran ve kendilerine daha fazla sömürü alanlarını açmak isteyen güçlerden başkası değildi. O nedenledir ki, sosyalist güçler uluslararası alanda 1 Eylül'ü sermaye düzeninin neden olduğu haksız savaşlara karşı bir mücadele günü olarak ele almışlardı. Ancak daha sonraları faşizmin uluslararası alanda mahkûm edilmesi ve yasaklanmasından sonra diğer güçler 1 Eylül'ü değişik etkinliklerle karşılanmaya başlamışlardır.

İkinci Dünya Savaşı o güne kadar yaşanan savaşların en tahripkâr olanı olarak tarihteki yerini almıştı. Elbette yaratığı sonuçları itibariyle bu savaşa asıl neden olanlar bile böylesi bir savaşı sahiplenemezlerdi. O nedenle onlar da böylesi bir savaşa karşı olduklarını ilan etmek zorunda kalmışlardır. Ama bu ilan ediş sadece göstermelik olmaktan öte gidemeyen bir kabul edişten başka bir şey değildi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bitmeyen savaşlar da bu gerçeği defalarca doğruladı. Sermaye güçleri ilan edilmemiş bir dünya savaşını dünya halklarına kesintisiz bir şekilde yaşatmaya devam ettiler. Uzakdoğu'da, Latin Amerika'da, Ortadoğu'da savaşlar sürdü. Ancak bir gerçeklik ortaya çıkmıştı, o da; dünya halklarına dayatılan haksız savaşların sahipleri bile neden oldukları savaşlara sahip çıkamaz hale gelmişlerdi. Bu da gerçek barıştan yana olan halklar için bir kazanımdı.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'da barıştan yana güçlü bir kamuoyu oluşmuştu. Oluşan bu kamuoyu Avrupa kıtasında büyük bir itibar ve etki gücüne sahip hale gelmiş, dünyanın değişik bölgelerinde de gelişmeye başlamıştı. Bu gücü ciddiye almayanların siyasal alanda fazla etkili olması mümkün değildi. Uluslararası sermaye de bu etkiyi gördü ve ona göre bir yaklaşım belirledi. Ancak bu yaklaşım uluslararası alanda gelişen gerçek barış eğilimlerini saptırma çabalarından öte bir anlam taşımadı. Uluslararası sermayenin halkların gerçek barıştan yana olan isteklerini saptıran yaklaşımları 21. yüzyıla gelindiğinde çok daha ileri boyutlara ulaştı.

21. yüzyılda uluslararası sermayenin barış denildiğinde anladığı ya da anlatmak istediği dünya

halklarının kendisine kayıtsız şartsız teslim olmasından başka bir şey değildir. Günümüzde uluslararası ilişkilere damgasını vuran bu gerçeklik olmaktadır. 20. yüzyılın başında Rus Çarı nasıl ölülere özgürlük, yaşayanlara tutsaklık vaat etmiş ise, uluslararası sermayenin dünya halklarına sunduğu barış da bu şekildedir. Onun barış anlayışı bundan başka bir şey değildir.

Bu gerçeğe rağmen barış'a dair uluslararası alanda yaşanan sapmalı yaklaşımlar etkili olabilmekte, uluslararası sermayeden barış yönünde olumlu adımlar atması beklentileri içerisine girenler olabilmektedir. Reel sosyalizmin çözülmesinden sonra bu eğilim giderek daha da güçlenme belirtisi gösterebilmiştir. İktidarcı sosyalizm ve kapitalizm karşısında ekonomik ve askeri güce dayalı rekabet yaklaşımı böyle bir sonucun yaşanmasında etkili olmuştur. Teslimiyet olarak algılanması gereken bu sonuç "mücadele olmadığında savaş olmaz, savaş olmayınca da barış olur" yaklaşımından başka bir anlama gelmemektedir. Bu da tamamen bir saptırma ve yalandan öte bir anlam taşımamaktadır.

Sınıflar arası bir mücadelenin var olduğu gerçeğini hiçbir kimse inkâr edemez. Yine sömürge ve mazlum halkların emperyalizme karşı mücadeleleri bir gerçektir. Reel sosyalizmin çözülmesi sınıf mücadelesini ortadan kaldırmadığı gibi mazlumların direnme koşullarına da son vermemiştir. Gerek sınıf, gerek sömürge ve mazlum halkların mücadeleleri reel sosyalizm öncesi yaşanan dünya gerçekleridir. O nedenle reel sosyalizmin çözülmesi ile birlikte "uluslararası sermayeye karşı mücadeleler dönemi kapanmıştır" demek, yanlış ve bir safsata olmaktan öte bir anlam taşımamaktadır.

Elbette savaş sadece sınıflar ve mazlumlar ile ezenler arasında yaşanmamıştır. Bunlardan daha şiddetlisi egemenler, sömürenler ve emperyalistler arasında yaşanmıştır. Dünyayı yıkıma götüren savaşlar asıl bunlar arasında yaşanmıştır. Tarih bu türden savaş örnekleriyle doludur. Hatta bu tür savaşları yaratanlar yazmış oldukları tarihlerinde bu yaptıklarından övünmekten bile kendilerini alamamaktadırlar. Birinci ve İkinci Dünya Savaşları bu güçler arasında yaşanmıştır. Bu nedenle de egemen, sömürücü güçler var olduğu sürece savaşın olma koşulları her zaman olacağı gibi, gerçek bir barıştan bahsetmek gerçekçi ve olası değildir.

Eğer bu gerçek doğru anlaşılmaz ise, gerçek barışa dair yanılgılı yaklaşımlardan kurtulmak da mümkün olmaz. Gerçek barış ise, egemenlikli sınıf uygarlığı geriletilerek, toplumsal yeniden kuruluşun komünal demokratik değerler temelinde inşa edilmeye başlamasıyla birlikte sağlanacaktır. Bugün bunun mücadelesi verilmektedir.

Asıl olarak barış bugün tüm dünya insanlığının ortak özlemi haline gelmiştir.

İnsanlık iki bin yılına büyük beklentiler ile hazırlanmıştı. Bu beklentiler içerisinde, halkların özlemi olan demokrasi ve barış öncelik sıralamasında ilk başlarda yer alanlar arasında bulunmaktaydı. 20.yüzyılın sonlarına gelindiğinde otokratik rejimlerin kaybetmesi gerçeği de böylesi beklentilerin gelişmesine koşul yaratmıştı. Kuşkusuz 20. yüzyılın sonuna gelindiğinde "kazananın demokrasi olduğu" yönünde yapılan belirlemeler bir gerçeği ifade ediyordu. Ancak bu gerçek sihirli değnek ile dokunulduğunda istenilene dönüşecek bir özellik taşımıyordu. Sadece yapılan isabetli bir belirlemeydi ve uğruna güçlü mücadelelerin yürütülmesini gerektiriyordu.

İçerisine girilen 21. yüzyılda barış için mücadele koşulları vardı. Ancak demokrasi karşıtı güçlerinde değerlendirecekleri koşullarda oluşmuştu. Onlarda 21. yüzyılı kendi yüzyılları haline getirme arayışı ve mücadelesi içerisinde olduklarını söylüyorlardı. Aslında 20. yüzyıla gelindiğinde kazananın demokrasi değil de kapitalizm olduğunu belirtiyor, reel sosyalizm ile birlikte

"tarihin sonunun geldiği" görüşünde ısrar ediyorlardı. Bu gerçeklik 21. yüzyılın izleyeceği rotayı da ortaya koymuş oluyordu. Bu rota gerçek demokrasi güçleri ile uluslararası sermaye güçleri arasında şiddetli, sancılı ve uzun bir sürece yayılacak olan mücadele gerçekliğini ortaya koyuyordu.

21. yüzyılda derinleşen sömürü Barışın kapsamını da geliştirmiş oldu Barışın sadece insanlar arasında değil insan ve onu var eden doğa ile arasında da sağlanması gerektiğini açığa çıkardı

Uluslararası sermaye reel sosyalizmin çözülmesini kendi zaferi olarak ilan etmiş ve tek kutuplu hale getirmeye çalıştığı dünyada her yönüyle kendi hâkimiyetini kurmayı hedeflemişti. Bu da her şeye karşı savaş ilanı anlamına geliyordu. Böylece uluslararası sermaye bir bütün olarak doğaya, topluma karşı savaş ilan etmiş oldu. Bu doğa ve toplumun daha fazla sömürülmesi anlamına geliyordu. Böylece doğanın ve toplumun daha fazla sömürü altına alınmak istenmesi, tüm beklentilere rağmen; 21 yüzyılı barış yüzyılı olarak değil, barışa daha fazla özlem duyulan bir yüzyıl haline getirmiş oldu.

21. yüzyılda derinleşen sömürü barışın kapsamını da geliştirmiş oldu. Barışın sadece insanlar arasında değil, insan ve onu var eden doğa ile arasında da sağlanması gerektiğini açığa çıkardı. Bu anlamda barış daha geniş içerikle ele alınır hale geldi. Daha önce barış, savaşan taraflar arasında yaşanan bir olgu olarak ele alınmaktaydı. Oysa asıl savaş insan ve onu var eden doğa arasında sürmekteydi. İnsanı var eden tabiatın özüne karşı işlenen bu suç, tüm ağırlığına rağmen görülemiyor ya da yok sayılıyordu. Sınıflı uygarlık, savaşı sadece egemenlikli bir yaklaşımın sonucu olarak insan toplulukları arasındaki süren bir çatışma durumuna indirgemişti. Bu yaklaşım hemen hemen herkes tarafından da kabul görmüştü. Sınıf egemenliğine karşı mücadele içerisinde olanlar bile bu yaklaşımın etkisi altına girmişlerdi. Öngörülen sınıfsız toplumda "doğa üzerinde egemenlik mücadelesinin" öne çıkacağı belirlemesi de böyle bir yaklaşımın bir sonucu olarak geliştirilmişti.

21.yüzyılda derinleşen sömürü asıl savaşın egemenler tarafından doğaya karşı verildiği gerçeğini açığa çıkardığında savaş ve barışa yaklaşım da gerçek rotasına girme olasılığına kavuşmuş oldu. Doğaya karşı verilen savaş doğanın ve toplumun bitirilmesi anlamına geldi. Bu da gerçek barıştan yana olmanın insan ve doğa üzerinde kurulmak istenen egemenliğe karşı olmak olduğu gerçeğini açığa çıkardı. Doğal zenginlik kaynakları tükenmekte, temiz su kaynakları her gün biraz daha azalmakta, atmosfer giderek daha fazla kirlenmekte ve yaşanan çevresel kirlenme doğada yaşayan çanlı türlerinin sayısını azaltmaktadır. Doğa bilimcileri insan türünün yaşamının tehlikeye girdiği yönünde belirlemelerde bulunmaktadır. Bir yandan doğanın tükenmesi diğer yanda doğal yasalar temelinde oluşan insan türünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getirilmesi 21. yüzyıl koşullarında savaş barış sorununun kapsamının daha da geniş bir çerçevede ele alınmasını beraberinde getirmiştir.

Bu gerçeklik barışı tüm insanların ortak davası haline getirirken, sadece egemenlerin mazlumlara karşı ve egemenlerin kendi aralarında yaşanan sorunların çözümünde uyguladığı yöntemlerin son bulması isteminin ötesine taşımıştır.

Artık doğal yaşamın korunması istemi de, barıştan yana tutum belirleme anlamına gelmektedir. Çünkü bu yaklaşım bin yıllardır süren, insanın üzerinde egemenlik kurmak için kıyasıya mücadele ettiği doğa ile arasında var olan çatışmaya artık son vermesi ve bugüne kadar tek taraflı olarak sürdürmüş olduğu savaş pozisyonundan kendini çıkarması anlamına gelmektedir.

Bu çerçevede gelinen aşamada barış, kapsamı genişleyerek tüm insanların ortak özlemi haline gelmiş bulunmaktadır. Ancak bu gerçekliğe rağmen barışın gerçekleşmesi önünde ciddi engeller de varlığını korumaktadır. Bu da gerçek barışın sağlanması için daha çok mesafenin kat edilmesini ve uğruna mücadelenin verilmesinin gerektiğini ortaya koymaktadır.

Gerçek barış'a kendiliğinden değil, mücadele ile ulaşılacaktır.

Uluslararası sermaye doğa ve toplumu büyük bir oburlukla tüketmektedir. Bunu da sömürüyü daha fazla derinleştirerek yapmaktadır; doğa da sömürü hedefi haline getirmediği hiçbir nesne bırakmamakta ve dünyanın en ücra köşesinde yaşayan toplumları bile kendi pazar ilişkisi içerisine çekmektedir. Bunu yaparken de önünde bulunan engelleri aşmak için her türlü yöntemi kullanmaktan geri kalmamaktadır. Uluslararası sermayenin içerisinde bulunduğu bu durum, insanlığın özlemini duyduğu gerçek barışın kendiliğinden değil, uğruna verilecek mücadelelerle sağlanacağını ortaya koymaktadır.

Sömürünün toplum ve doğayla iç içe geçmesi, barış için mücadele verecek olan güçlerin de cephesini genişletmiş olmaktadır. Doğa ve çevrenin korunması için mücadele eden güçler de uluslararası sermayeye karşı mücadele etmeyle karşı karşıya gelmişlerdir. Çünkü doğayı ve çevreyi kirleten ve tüketen uluslararası sermayeden başkası değildir. Bu durum çevre ve doğayı koruma hareketlerini de barış savunucuları haline getirirken, aynı zamanda onları toplumsal mücadele içerisine çekmiş olmaktadır. Aynı gelişim diyalektiği bu güne kadar toplumsal mücadele veren güçler açısından da geçerli hale gelmiştir. Yeni bir dünya ancak üzerinde yaşanan doğa ile birlikte var olunarak kurulacaktır. Doğayı tüketen uluslararası sermaye ise kendi gerçekliği ile toplumun yeniden kurulmasının önüne geçmek istemektedir. O nedenledir ki, toplumsal alanda sürdürülen mücadelenin aynı zamanda doğayı koruma mücadelesi anlamına gelmesi kaçınılmaz hal almıştır. Toplumsal mücadelenin felsefik, düşünsel anlamda bir genişleme içine girmesi de böylesi bir diyalektiksel gelişmenin sonucu yaşanmıştır.

Doğa ve çevre mücadelesiyle toplumsal kurtuluş mücadelesi arasında oluşan bu birliktelik, barış mücadelesinin kapsamını da genişletmiştir. Ancak bu gerçeklik, beraberinde barış karşıtı olan güçler cephesinin genişlemesi anlamına da gelmiştir. Bu anlamda dünya büyük bir felaketle karşı karşıya kalmıştır. Doğal zenginlik kaynakları tükenmekte ve insan açlık ve susuzlukla karşı karşıya kalmaktadır. Doğanın bozulan dengesi, mevsimsel dengesizliklerin yaşanmasına, dolayısıyla kuraklıklara neden olmaktadır. Bunlar da beraberinde yeni hastalıkların türemesine neden olmakta ve doğa üzerinde yaşayan canlı türlerinin azalmasını beraberinde getirmektedir. Bugün doğa üzerinde birçok canlı türünün ya tükenmiş ya da tükenmek üzere olduğuna dair doğa bilimcileri ortak görüşler öne sürmektedirler. Uluslararası sermaye böylesi sorunların yaşanmasına neden olmakla kalmamakta, egemenliğini tüm dünyaya hâkim kılmak için dünyayı nükleer bir felaketin eşiğine getirmiş, neden olduğu savaşlarla dünyayı tam bir kan deryasına çevirmiştir. Ülkemizin içerisinde bulunduğu Ortadoğu ise uluslararası sermayenin her alanda kendini hâkim kılmaya çalıştığı ve neden olduğu sorunların yaşandığı bir bölge haline getirilmiştir.

Ortadoğu, doğal zenginlik kaynaklarına olduğu kadar, uluslararası stratejik bir öneme sahip olan bir bölge durumundandır. Zengin petrol ve temiz su kaynakları daha çok bu bölgede bulunmaktadır. Küresel sermaye, dünya imparatorluğunu burada sağlayacağı hâkimiyetle ilan etmek istemektedir. Bu her iki olgu genişleyen barış mücade-

lesinin Ortadoğu'da bir arada bulunmasının koşullarını yaratmaktadır. Uluslararası sermayenin bu her iki alanda Ortadoğu'da hâkim olmak istemesi, Ortadoğu'daki barış mücadelesinin yönünü de belirlemiş olmaktadır. Onun içindir ki, Ortadoğu'da doğayı koruma ve uluslararası sermayeye karşı mücadele aynı zamanda gerçek barışı savunmak anlamına da gelmektedir.

Devletlerarası sömürge olan, aynı zamanda doğal zenginlik kaynaklarına büyük oranda sahip bulunan ülkemizin Ortadoğu'da yaşanan sorun ve çelişkilerin yoğun bir şekilde yaşanmasına ev sahipliği yapması ise halkımızın Ortadoğu'da sürdürülen barış mücadelesindeki rolünü artırmaktadır. Bugüne kadar halkımızın devlet gibi bir iktidar aracından uzak kalması ve diğer halklarla düşmanlıklarının bulunmayışı da halkımızın barış mücadelesinde öne çıkmasını derinleştiren başka önemli bir faktör olmaktadır. Halkımız bu temellere dayanarak güçlü bir barış mücadelesini geliştirme ve Ortadoğu'da öncülük rolünü oynama görevinin de sahibi haline gelmiştir.

Halkımız barış mücadelesinde öncülük rolü oynayacaktır.

KCK Önderliği tarafından geliştirilen ekolojik, demokratik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması halkımızın Ortadoğu'daki barış mücadelesine öncülük etmesinde temel felsefik, ideolojik ve siyasal bir niteliğe sahiptir. Ekolojik, demokratik cinsiyet özgürlükçü yaklaşım ve bakış açısı hem doğa üzerindeki nesneler arasında hem de doğayla toplum arasındaki uyumu ifade ederken; aynı zamanda doğa ve toplum yaşamının kendi içerisindeki ekolojik dengeyi ifade etmektedir. Bu gerçek ise, barışın ta kendisi anlamına gelmektedir.

Ülkemiz tam bir yıkımla karşı karşıya getirilmektedir. Doğal zenginlik kaynaklarımız tüketilerek kurutulmak ve tüm tarihsel zenginliklerimiz yok edilmek istenmektedir. Dayatılan inkar ve imhayla halkımız tarihten silinmeye çalışılmaktadır. Bunun için halkımıza karşı yürütülen topyekûn imha savaşı adım adım soykırıma dönüştürülmektedir. Bu da her yönüyle halkımıza karşı yürütülen bir savaş anlamına gelmektedir. Buna karşı yürütülen mücadele ise, gerçek barış için verilen bir mücadele olmaktadır.

Kimilerinin savunduğunun aksine barışı savunmak, mücadeleye karşı olmak demek değildir. Doğayı tüketen sermayeye karşı mücadele; halkımıza dayatılan soykırıma karşı asıl barış için verilen mücadele anlamına gelmektedir. Gerçek barışa böyle ulaşılacaktır. Eğer savaşı var eden koşulları ortadan kaldırmak için mücadele ediliyor ve bunun sonucu olarak o koşullar ortadan kalkıyorsa, orada gerçek barış taraftarları ortaya çıkacaktır. Eğer uluslararası sermayeye ve onun neden olduğu doğa ve toplum katliamına karşı çıkılmıyorsa, orada barıştan yana olunamayacağı gibi "barışı savunuyoruz" demek de bir demagoji olmaktan öteye gitmeyecektir. Bu anlamda halkımızın sürdürdüğü mücadele, özünde bir barış mücadelesi anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki; dünya barış gününün 62. yılında savaş ve mücadele olgusuna yönelik yeni yaklaşımların dile getirilmesinin gerektiği gerçeği, barışa yaklaşımda da geçerli hale gelmiş olmaktadır. Nasıl toplumsal mücadele ekolojik, demokratik, cinsiyet özgürlükçü bir karakter kazanmışsa, barış mücadelesi de bu çerçevede yeni bir anlam kazanmıştır. Bu bakış açısı da yeni bir yıldönümünde Dünya Barış Günü'nü ele almayı gerekli kılmakta ve önümüzdeki dönemde barış için verilecek olan mücadelelerin yönünü belirlemektedir.

Gerçek barış, ancak uğruna verilecek olan mücadeleler ile gerçekleşecektir.

ÖZGÜR KÜRT KÜLTÜRÜNÜN YARATICISI PKK GERÇEĞİ KARŞISINDA, MEVCUT KÜLTÜR VE SANAT FAALİYETLERİMİZ

İnsan nihayetinde kültürel bir varlıktır. Diğer bir ifadeyle insanlık kültürleşince kimlik, kişilik kazanmış ve diğer canlılardan ayrışmıştır. İnsanlık kendi gelişim seyri içinde kültürel değerlerini bir zincirin halkaları gibi bir birine ekleyerek günümüze kadar getirmiştir. İnsan yaratımlarının duygu ve düşüncesinin ürünü olması duygu ve düşüncenin de maddi koşullardan etkilenmesi kültürel yaratımlarının da bu diyalektik gereği yapılıyor olması hem insan olgusunu hem de kültürel değerlerini zamana ve mekana göre değerlendirmeyi gerekli kılar. İnsanın duygulu ve düşünceli bir varlık olarak etkileyen ve etkilenen gerçeği onun her yaptığının tüm hemcinslerine fayda sağladığı ve çok insanca olduğunu ispatlamaz.

İnsan her yaptığını kendi duygu ve düşüncesine göre izah etmiştir. Böylesi bir durum karşısında akla gelen ilk soru bir şeyin neden ve niçin üretildiği, bu üretimden kim veya kimlerin nasıl faydalandığıdır. Soruyu daha sadeleştirerek insanlığın kendi tarihi içinde yaratığı her şeyin kendisi için gerekli olup olmadığı biçiminde sormak ve cevap aramak gereklidir. Çünkü insanlık tarihi içinde gerçekleşmiş birçok şeye bugünden bakıldığında ve bugüne de yarının gözünden bakma gücü yaratıldığında 'bunu da mı insanlar yaptı' dedirtecek trajediler vardır. Örneğin katliamları, soykırımları, asimilasyonları, savaşları, yıkımları, tecavüzleri, yalanı, adaletsizlikleri, köleliği, kulluğu, işkenceleri, hapishaneleri, doğa

tahribatlarını vb. eylemleri bu trajediler kapsamında gerçekleşmiş insanlık dışı kültürden sayıyoruz. Eğer bu yaratımları insan kültüründen saymıyor ve bunu insana layık görmüyor isek bunlar ne zaman niçin ve nasıl yaratılıp insana mal edilmek istendi? Ancak tarihte görüldüğü gibi birçok insan bu insanlık dışı uygulamaları adeta kendi varlık koşulu olarak uygulamaktan da geri durmamış ve durmuyor. İnsanlık dışı bu kültür karşısında bize bunların insanca olmadığını söyleten hangi kültürel değerlerdir. Bu insanlık dışı tahribatları yaratanlar da duygulu ve düşünceli birer varlık olarak insan ise, bu ne tür bir insanlıktır? Duygu ve düşünce dünyaları nasıldır? Bu barbarca uygulamalara maruz kalanlar ve bunun insanlık kültürü olmadığını söyleyenler kimlerdir? Bu insanlığın duygu ve düşünce dünyasında neler vardır? Bunlar insanlığın hangi tarafında yer almaktadır? Tüm bu çelişik durumlar iki tür insanlık ve kültürel var olma biçiminden söz etmemizi şart kılar.

Bakış açımızı oluşturmak açısından sorgulamamız gereken bir önemli nokta da insanca olmayan kültürün insanlığa hangi yol ve yöntemlerle mal edilmek istendiğidir. Çünkü yazılı tarih, insan kılığında görünenlerin zor ve hileyle insanlığı kendilerine tabi kılma, böyle bir insanı yaratmak istemesi tarihi gibidir. İnsan kültürü son beş bin yıldır bu tabi kılınmaya karşı direniş mücadelesini vererek şekillenmiştir. Kültür yaratan bu direniş mücadelesinde yer alanlar insanlığın insanca tarafında yer aldıkları için bugün bizler bu mirasa dayanarak kültürel değerler arasında ayrıma gidebilmekteyiz. Zor ve hile ile insanların egemenlere tabi kılınması bir kültür olduğu gibi buna karşı koyan direnişlerde bir kültürdür. Bu iki kültürün kendine ait toplumu, geleneği ve kendini bir düşünce disiplini içinde haklı gösterme yöntemleri oluşmuştur. Zor ve hile kültürü kendisini yalan ideolojilerle, savaşlarla, tanrılarla, devletle farz kılmak isterken, direniş kültürü ise kendisini komünal düşüncelerle, barış ve kardeşlikle, eşitlik ve özgürlükle, demokrasiyle korumayı esas almıştır.

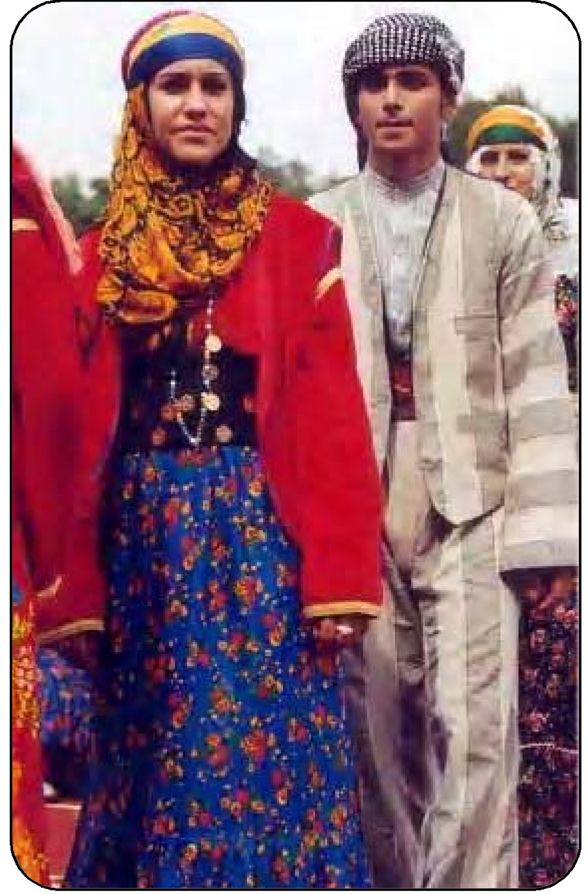
Bir yaratımın insanlarca kabul edilmesini sağlayan yol yöntemler esasta o yaratıma ölçü vererek, faydalı ve güzel göstererek bu işi yaparlar. Bir kültürel değerin iyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, yararlı-zararlı olduğunu söyleyen yol ve yöntemdir. Yol ve yöntemi de belirleyen insanın dünyaya bakış açısı ve düşünüş biçimidir. Daha somut olarak felsefe ve ideolojisidir. Demek ki göreceli olan iki olgu arasında insana tercih yaptıran şey insanın felsefi bakışı ve dünya görüşü olarak ideolojisidir. Maddi geçeklik ve düşünce arasındaki diyalektik bağ, düşüncenin de beli bir aşamadan sonra tıpkı maddi bir olgu gibi kendini kendisinden üretme kabiliyetini kazanması bilimsel ilkesi kültürleşmede ideolojinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyar. Buradan hareketle denebilir ki her kültür bir düşünce şekillendirir ve bu düşünce biçiminin pratikleşmesiyle yeniden yeni bir kültür yaratılır.

Düşüncenin kültür yaratması ve bunu devamlı kılması beli metotlar ile olmaktadır. İnsan düşüncesinin kendini kültürel değişim ve dönüşüm için pratikleştirirken icat ettiği en geniş sahanın sanat olduğu tartışma götürmez bir doğrudur. Kültürel yaratımın bir kolu olarak sanat dayandığı düşünceler ile genel kültürel yaratımları insana kabul ettiren en zengin yoldur. Kültürel değerlerin en kapsamlı ifade sahası sanat olduğu içindir ki birçok kişide kültür eşittir sanat fikri bile oluşmuştur. Özellikle günümüz gerçeği ile bakıldığında kültür denilen olguyu kendi yaratım kapsamına alabilecek yegane alanın sanat olabileceği, sanatın değişik disiplinlerinin gelişmesiyle bunu karşılamaya yakın durduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla yukarı da kültür için belirtilen belirlemelerin sanatı da kapsayacağını, sanatın daha somut bir alan olmasından ötürü bu belirlemelerin sanatsal yaratımı daha iyi tanımlayacağını belirtmek mümkündür.

Platform olarak kültür sanat sorunlarımızı tartışmak için bir arada bulunmaktayız. Kültürün çok geniş muhtevası onu değişik açılardan değerlendirmeye imkan tanımaktadır. Kültürel sorunlarımızı daha somut değerlendirmek için onu sanat kolu üzerinden ele almak daha yararlı olacaktır. Sanat olgusunu değerlendirmeye ihtiyaç duymamızın nedeni hareket ve halk olarak kültürel anlamda ortaya çıkmış somut değerlerimizin varlığına rağmen, bunun sanata yansıması ve dönüştürülmesi konusunda yaşadığımız sorun-

larımızdır. Özellikle PKK gerçeğinde yaşamın her alanında olmasa da halkımızı kimlik sahibi yapacak düzeyde kültürel ve ahlaki ilkelerimiz oluşmuştur. Faaliyet alanımızla ilgili temel sorun kültür ve ahlak olgularında olduğu kadar net bir PKK ve Kürt sanat tarzının henüz oluşmaması ve hata kimi arayışların şimdiye kadar kültürleştirdiklerimizi bozacak anlayışları PKK ve Kürt sanatı olarak yansıtmasıdır. Dolayısıyla TEV-ÇAND hareketii açısından günceldeki en temel sorunumuz sanat ürünlerimizin esas alacağı ilkeler ve kültür sanat hareketimizin örgütlenmesi sorunu ve sorusu olmaktadır.

Bilindiği gibi onlarca kurumumuz, kadro ve çalışanlarımızla Kürdistan'da, yurt dışında uzunca bir dönemdir kültür sanat çalışmalarını yürütmekteyiz. Geçmiş süreçte bu alan kaliteli sanat ürünleri yanında içeriği tarzı ve biçimi oldukça zayıf ürünler de ortaya çıkardı. 1980-1990'nın ortalarına kadar sanat çalışmalarımız gerilla mücadelesi ve halk serhıldanlarına paralel bir gelişim seyrini yetersiz de olsa yaşadı. Bu dönem sanat ürünlerimiz ağırlıkta uyanışa geçen bir halkın duygularının sade dile gelişi biçiminde oldu. Bu duyguların Kürdistan'da çok yeni olması sanata 'salt propaganda' denilen üslubun daha etkili olmasını getirdi. Bu Kürt halk gerçeğinin içinden geçtiği süreç açsından olağan bir durumdu. Böyle olmaması anormal olur, kabul görmezdi. Sanat ya toplumu herkesten önce harekete geçirecek ilk adımları atar ve öncü olur ya da başlayan toplumsal değişime paralel bir yolda ilerler. Bu dönem sanatımız tüm eksikleri ile özgürlük mücadelemizin halkta yarattığı duygu ve düşünceleri kendi çapında estetize etmeye çalıştı. Sanat alanı içinden birçok yetenekli yoldaş devrim saflarının en sıcak mevzisine kadar uzandı, şehit düştü. Bu süreç Kürt sanatı için inkarcı sistemin uygulamalarından dolayı zor, ancak kendini topluma dinletmek ve izletmek için de kolay bir süreçti. Bu süreç Kürt sanatı için özgürlük mücadelesini sanatın diliyle yansıtma dönemi olarak da ele alınabilir. Mesleki olarak amatör duygu ve düşüncelerin büyük bir heyecanla kendini dile döktüğü bir süreç olan bu dönem önemli bir alt yapı ve tecrübe yarattı. Bir mirası sanat alanında ortaya çıkardı.

Başlangıç dönemi olarak değerlendirilecek bu süreç kendi içinde değişik tartışma platformlarımızda ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Konferansımızın kültür sanat sorunlarımızı ele alırken gündemine alacağı konuların ağırlıkta son yılları kapması değerlendirmelerimizin de ağırlıkta güncel olmasını şart kılar. Dolayısıyla kültür sanat

alanında yaşadığımız sorunların aşılması, yeni bir yaratıcı hamleyle halkımızın, mücadelemizin coşkusunu, sevinçlerini, acılarını ve hüzünlerini, yaşanan kahramanlıkları yine geçmişten gelen toplumsal değerlerimizi de unutmadan her açıdan sanatın estetik boyutuyla vermek için 2000'den

Günümüzde kültür sanat alanında Yaşadığımız sorunlarımıza Baktığımızda net olarak görülen En temel şey Önderlik, hareket ve Halk olarak yaşadığımız değişimin Sanatçılarımız içinde Sanata gerekecek kadar Yaşamsallaşamadığıdır

sonrasını değerlendirmek daha çözümleyici olacaktır. Kuşkusuz ki bugün yaşadığımız sorunlar 2000 öncesinden tümüyle kopuk değildir. Sanat alanının 2000 öncesinden gelen temel sorunu sanatçı ve kadroların kendilerini ağırlıkta birer 'yansıtıcılar' olarak görmeleridir. Sanat ürününde salt yansıtan olmak, üretken olmamak, yaratıcı olmamak, planlı ve ciddi yaşamamak, vasat ve mesleki yetkinsizlik içinde olmak demektir. İlk dönemlerde söylenen her şeyin halk tarafından eleştirilmeden kabul edilmesi, sanat faaliyetlerinin yeni başlamış olması bu tarzın oluşmasında etkili olmuştur. Bu tarz sanat ve sanatçılık toplumsal kuruluş mücadelesinde en önde rol oynamayı değil, içinde etkilenerek sürüklenmenin ifadesidir. Bu tercih edilen değil, Kürdistan toplumsal yapısının yaşadığı sorunlardan dolayı bir zorunluluktu. Toplumsal yapımızın tarihinden ve kültüründen yaşadığı uzaklaşma sanatçının ve aydınların öncülük rollerini oynamamasını doğurmuştur. Yani bizde diğer bir çok toplumda olduğu gibi sanatçı ve aydının başlangıçta öncülüğü kendi alanlarında yapmaları pek imkan dahilinde olan bir durum değildir. Dolayısıyla bizde sanatçı da aydın da toplumla beraber değişerek gücü oranında toplumsal dönüşüme katılmaya çalışmaktadır. Bu toplumsal gerçekliğimize göre sanatçılarımızda toplumsal değişime paralel kendini değiştirmek kendilerinde sanatın gerektirdiği ruhu yaratmak durumundadırlar.

PKK mücadelesinin gelişme aşamalarına dayalı toplumsal olarak yaşadığımız diriliş devriminden sonra Kürdistan'da yeni bir toplumsal aşamaya vardığımız tartışma götürmez bir doğrudur. Bu yeni aşama toplumsal kuruluş ve bunun için kurumlaşmalardır. Biz buna örgütlenme ve sistem kazanma demekteyiz. Günümüzde kültür sanat alanında yaşadığımız sorunlarımıza baktığımızda net olarak görülen en temel şey Önderlik, hareket ve halk olarak yaşadığımız değişimin sanatçılarımız içinde sanata gerekecek kadar yaşamsallaşamadığıdır. İlk dönemlerde sanata yaklaşımda var olan anlayışlar tümüyle olmasa da varlığını sürdürmektedir. Bu derinlemesine değerlendirmeye muhtaç bir realitedir. Sanatın icrasında bu durumunun giderek sorun olarak kendisini hissettirdiği, kurumlarımızda yaşam kültüründe aşınmaların derinleştiği, bu sorunların aşılması için köklü bir yeniden yapılanmanın gerektiği bir aşamada yaşanan uluslararası komplo ve iç tasfiyeciliğin bu alanı direk etkilemesinin sonuçları da buna eklenince alanda tam bir kimliksizlik durumu yaşanmaya başlandı.

Bu süreçte Önderliğin felsefi ve ideolojik bakışında yaşanan derinlik ile kültür sanat alanımızın kendisini diğer faaliyet alanlarından daha gerçekçi ele alıp yapılanmasını gerçekleştirmesi gerekirken, ne yapacağını bilemez duru-

ma düşmesinin sebepleri de yukarda vurgulanan nedenlerdir. Daha önce bizzat Önderlik tarafından perspektifi oluşturulan kültür sanat alanı Önderliğin esaretinden sonra Demokratik Ekolojik ve Cinsiyet Özgürlükçü Toplum paradigmasını en iyi anlaması ve sanatla işlemesi gerekirken yaşanan ve pratiğe yansıyan tersinden bir durum olmuştur. 2000 sonrasının özgünlüğü ters işleyen bu doğrultudan kaynağını almaktadır.

Kültür sanat alanında yaşanan sorunlarımızın nereden kaynaklandığını tespit etmek gerekir. Fakat bundan daha önemlisi tespit ettiğimiz sorunlarımızı çözme yöntemi için dayandığımız fikirlerdir. Yaşadıklarımızdan ve sanat ürünlerimizden hareketle sorun olarak tespit ettiklerimiz nelerdir ve bunları hangi düşünceler paketiyle çözmeyi esas alıyoruz. Bu konunun anlaşılması için insanlığın güncelde yaşadıklarının derinlikli bir tahlili yapılmak zordadır. Çünkü kültür sanat faaliyetlerimiz ve bu faaliyetlerde yer alan kadro ve çalışanlarımız önemli oranda günümüz kaos sisteminin güncelde ki durumunun havası içinde bir bocalamayı yaşamaktadırlar.

20.yy'ın ikinci yarısı tarihsel değişimlerin olabileceğinin işaretleriyle dolu bir dönemdir. Hem bilimsel teknik gelişmelerdeki yenilikler hem bu yeniliklerin kendi etrafında yeni sosyal ilişkiler yaratma çabası büyük bir hızla ilerlemekteydi. Fakat bu gelişmeleri karşılayacak siyasal sistemlerin yokluğu ya da sistem arayışlarının teknik ve toplum içindeki değişime denk ilerlememesi yaşamın kaosa dönmesine neden oldu. 20. yy'ın hakim sistemi kapitalizmin insanlık sorunlarına çözüm getirmemesi, yaşanan bilimsel gelişmelerin yarattığı yeni imkanların toplumsal yaşamda gerçekleşmeyen karşılığı sistem olarak kapitalizmin sonunu getirdi. Bu dönem dünyada insanlığa yeni bir yaşam vaat ettiğini söyleyen reel sosyalizmin varlığı kapitalizm karşısında umutsuzluğa kapılan insanlığın çekim kutbu oldu. Kendisini 1968 hareketi biçiminde zirveleştiren olgu böylesine bir gerçekliğe sahiptir. Reel sosyalist sistemde her ne kadar eleştiriliyorduysa da, diğer tüm gelişmelerin kapitalist sistemin metropollerinde

Yaşam biyolojik bir hayat
Sürmeye indirgendiği için
Her şey güdüler içindir
Hiçbir şey doğru ve kutsal değildir
Uğruna bedel ödenecek
Tek bir gelenek ve değer yoktur
Güç, zenginlikleri ele geçirdiğin
Başkalarının haklarını
Gasp ettiğin kadardır
Dokunulmayacak
Tek şey kalmamıştır
Her yerde her şey söylenebilir
Önemli olan söylemektir

yaşanıyor olması ona propaganda imkanı vermekteydi. Kısacası kapitalizme karşı yıkılan özgürlük ve demokrasi hayalleri reel sosyalizme umut taşımaktaydı. Aynı süreçte birçok aydın ve sanatçı tarafından yaşanan sorunların aşılması için sonuçları ve öngördüğü sistem pek net olmasa da görüşler oluşmaya başladı. Sosyalizmin varlığı bu görüşlerin oluşmasını etkilediği için bu eleştirinin jargonu ağırlıkta sol kökenli olmuştur. Batı merkezli bu eleştiri daha çok kapitalizme dönük olduğu için sitemin yaşadığı çıkmazı yaşamın her alanından ele alarak değerlendirme imkanına sahip olabilmiştir. Net dile getirilmeyen en önemli husus alternatif sistemin nasıl olacağına dönük görüşlerdir. 1990'ların başında reel sosyalizmin sis-

tem olarak yıkılması bahsettiğimiz arayışların içinde taşıdığı umut kırıntılarının da ortadan kalkmasına yol açtı. Ve bu umutsuzluk "tarihin sonu" biçiminde formüle edildi. Toplumda 20.yy'ın ikinci yarısından itibaren belirginleşen reel sistemlere karşı kırılma reel sosyalizmin çöküşüyle zirveye vardırıldı. Dönem 'ne kapitalizm ne sosyalizm' sloganın en yüksek sesle dilendirildiği dönemdi.

Toplumsallık açsından bu basitçe geçiştirilecek bir durum değildir. Ütopyasız, umutsuz, geleceğe dönük hiçbir beklenti beslememek demek olan bu atmosfer günümüz toplumu ve bireyinin yaşadığı hakim ruh halidir. Bu ruh halinin çok hızlı yayılmasının en önemli nedenlerinden biri de çok kıssa bir zaman dilimi içinde her iki siyasal sistemin kendi gelecekleri için milyonlarca insanın kıyımına neden olacak İkinci Dünya Savaşı içinden çıkmış olmalarıydı. Bu ruh hali bir uçtan bir uca kayan insanın kendine ters düşmesi anlamına gelir. Tarihin hiçbir döneminde bu kadar kısa bir zaman dilimi içinde insanlık duygu ve düşüncede bu düzeyde bir alt-üst oluş yaşanmamıştır. Uğruna büyük mücadelelerin verildiği sistemlere karşı yaşanan bu inançsızlık kendisiyle beraber yaşamda bir monotonluğu yeni bir insan tipini, tartışmalık değerler sistemini getirmiştir. Bundan dolayıdır ki günümüzde her şey birbirine benzemektedir. Farklılıklar biyolojik noktalara, zevklere indirgenmiştir. Laboratuarlar dışında yeniliğin yaratılacağı tek bir alan kalmamıştır. Yaşam biyolojik bir hayat sürmeye indirgendiği için her şey güdüler içindir. Hiçbir şey doğru ve kutsal değildir. Uğruna bedel ödenecek tek bir gelenek ve değer yoktur. Güç zenginlikleri ele geçirdiğin, başkalarının haklarını gasp ettiğin kadardır. Dokunulmayacak tek şey kalmamıştır. Her yerde her şey söylenebilir, önemli olan söylemektir. Anlama çıkarına geldiği gibidir. Önemli olan biçimdir, imajdır. Toplumsal olmak saflık, bireyci olmak zekiliktir. Paylaşım enayilik, hırsızlık yetenekliliktir. Empatinin hiç kalmadığı bu günün dünyasında herkes kendisini çok ayrı ve dokunulmaz görmektedir. Daha da belirtilecek ve tümü toplumun özü komünal yapısına ters bu değerler sisteminin yaşamda hakim bir yapı olduğu bilinmektedir. Hakkında değişik değerlendirmeler ve tanımlamalar olsa da bu postmodern dünya geçeğidir.

Bu akımın sanatta yansıması da değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır. Bunun sanat anlayışında kültürü ve sanat ürününü popülerleştirip piyasa için yapmak esastır. İçerik değil tekniğin gücüyle biçim öndedir. Eleştiri yerine değer yargısını laçkalaştırma esastır. Sanat bazılarının elinde bir mülktür. Sanata anlam ve yaratım değil taklit esastır. Sanatçının toplumsal değerler karşısında sorumluluk beslemesi sanatın gücünü toplumsal değişim için kullanması değil kendi bireysel çıkarı için değerlendirmesi esas olandır. Sanat ve sanat ürünü sanatçı için iktidar alanı yaratan bir imkandır. Ürünün kalitesi onun felsefi bakışı ve estetik ölçüleriyle değil, ne kadar sattığıyla ölçülmektedir. En yetenekli ve yaratıcı sanatçı en zengin olandır. Sanat olgusunda hakim modanın bu olduğu da bolca numuneler sunmaktadır.

Tüm bu değerlendirmelere benzer bir gidişatın bizde de yaşandığını görmemiz gerekir. Önderliğin sosyalizme PKK şahsında yaptığı eleştiriler kimilerinde geçmişi inkar olarak algılandı. Yeni stratejik hamlenin teorik çerçevesi liberalizme kayma olarak değerlendirildi. Mücadele taktiklerinde yapılan değişiklik yenilginin kamufla-

jı gibi ele alındı. Örgütsel yeniden yapılanma da PKK'den ve onun her türlü ilkesinden vazgeçmek biçiminde yorumlandı. Bu, insanlıkta dünya egemen sitemlerine karşı yaşanan inançsızlığın ve toplumsal gidişatın içimizdeki karşılığı oldu. Oysaki şimdi daha iyi anlaşılmaktadır ki Önderliğin değerlendirmeleri ve öngörüsü sadece Kürdistan da yaşananlara değil bir bütün insanlık sorunlarının çözümünü kapsamaktadır. Dolayısıyla dışımızdakilerin yaşadıkları postmodern ve liberal yaşam anlayışı perspektifsizliklerinden, bizde yaşanan ise Önderlik paradigmasını anlayamamadan kaynaklanmaktadır. Önderliğin yeni paradigmasının kısmen de olsa teorik izahının yapılması fakat pratiklerde bunun uygulanmaması her yerde olduğu gibi kültür sanat hareketimizde de ciddi sorunların temel nedenidir. Özellikle kültür ve sanat alanı gibi yaşamsal ortamlarda bu durum giderek halktan kopmayı ve içe kapanmayı getirmiştir. Birçok argüman değişmesine rağmen, bunların sözde bile sanatta yansımaması acı bir gerçekliktir. Bu temel gerçeklerden hareketle belirtmek gerekir ki kültür sanat hareketimizin kadro ve çalışanlarının mutlaka çözmesi gereken sorunu Önderlik gerçeğimizde ortaya çıkmış kültür ve ahlak ilkelerine göre yaşadıkları zayıflık, bu olguların sanatını yapacak düşünce ve duygunun aşınmış olmasıdır. Bu felsefe ve ideolojide zayıflamak veya ters düşmek anlamına gelir.

Kültür sanat alanında bu postmodern kültürden ne kadar etkilendiğimizin en açık ifadesi son dönmelerde sanat çalışmalarımıza yansıyan popüler olma anlayışıdır. Bunun en çarpıcı örneği de kadına yaklaşım noktasında izlemek mümkündür. Günümüzde bir metanın daha çok satılması için reklam ve pazarlama aracı olarak kullanılan kadın bizde de kimi sanatçıların eserlerinde bir nesne gibi sunulmakta veya sunulmak istenmektedir. Oysaki bizde yeni sanat tarzının oluşmasında kadına yaklaşım en fazla güç alacağımız konudur. Kadının duygu ve düşünce dünyasını, özelliklede Kürt kadının asaletini sanatsal olarak geliştirmek gerekirken uğruna mücadele verdiğimiz kadın özgürlük değerlerini metalaştırmak sapkın bir özgürlük anlayışıdır. Kadından maddi ve popülerlik için kazanç sağlamak olan erkek egemen bir yaklaşımdır. Kullanma amaçlı diğer bir yaklaşım klasik eserleri güncelleştirme tarzında yaşanmaktadır. Yine sanatımızda doğulu kimlik ve bunun tarzı, biçimi, estetik ölçüleri postmodern kültürün etkisinden dolayı yok gibidir. Sanat ve kültür çalışmalarımızda yaratıcılık az olduğu için verili biçimlere kayılmakta, bu da ya milliyetçi ya da eğlence sanatı biçiminde ürünler olarak yansımaktadır.

Sanat alanında yaşanan ve eksikliğini içerik ve biçim zayıflığı biçiminde ifade ettiğimiz gerçeklik, edebiyat alanında yaşadığımız gerçekliktir de. Sanat bir toplumun ruhu ise, edebiyat da sanatın ruhu gibidir. Edebiyatın zayıflığı sanatta, özelikle içerikte hemen yansımasını bulur. Sanat alanında yaşadığımız bu sorunların aşılması için ciddi bir edebiyatın gerekli olduğunu da belirtmek gerekir.

Kültür ve sanat alanında duygu ve düşünce sorunlarımız örgütlülüğe de yansımaktadır. Mevcut durumda planlı ve programlı bir çalışmadan bahsetmek mümkün değildir. İşler daha çok gelişi güzel yürüyor gibidir. Her parça kendi başına ve oradaki kadro ve çalışanların insafında gelişmektedir. Parçalar kendi içinde bile dağınıktır. Hatta her kurum bile kendisini esas almaktadır. Demokratik

komünal kültürün geliştirilmesini ve bununla demokratik ulusu ve Ortadoğu Rönesansı'nı hedeflemiş bir hareket ve halk gerçeği karşısında bu tarz bir çalışma birleştiren değil dağıtan pozisyondadır. Kurumlarımız daha çok şirket görüntüsü vermektedir. Maddi yaklaşımlar ağırlıktadır. Kadrolarımız yeni bir kültürün yaratıcısı olan hareketin kadrolarından çok memurlaşmışlardır. Yönetim olgusu şirket yöneticiliğini anımsatmaktadır.

Benzer sorunları sanat yapan arkadaşlarda görmek mümkündür. Sanat ürünü sanatçının duygu ve düşüncesinin yansıması ve onun dönüştüren gücünün göstergesiyse, son dönemlerde toplumla buluşan sanat ürünlerimizden sanatçılarımızın yaşadıkları sorunların hangi düzeyde olduğunu anlamak mümkündür. Bir sanatçı için gerekli olanın duygu ve düşünce özgürlüğü olduğu yeterince kavranamamakta bunun için de Önderlik ideolojisinin vereceği güç yeterince anlaşılamamaktadır. Halkın sevinç ve acılarını hissetme ve değerlere bağlılık konusunda son dönemlerde bir zayıflık görülmektedir. Bu durum sanatçıların elit kalmasına yol açmaktadır. Tarihsel bilinç zayıflığı halk kültürel değerlerimizin ele alınışını ve güncelleştirilmesine yansımaktadır. Müzikte üretimsizlik, üretilenlerin ise basit içerik ve tekrarlardan dolayı dinlenmemektedir. Tiyatronun popüler sanata ters yapısı bu alanı ciddi bir baskı altına aldığı gibi sanatçılardan kaynaklı piyasacı yaklaşım tümüyle üretimsizliğe yol açmaktadır. Sinema ağırlık verilmesi gereken bir dal olması gerekirken gerçekçi olmayan yaklaşımlar bunu engelleyebilmektedir. Ülkemizde ve kurumlarımızda geliştirilmesi mümkün sanatın diğer kolları resim, heykel, halk dansları vb. bir varlık gösterememektedir. Sanatçıların çok yoğun bir dış etkileme altında olduklarını, sanatlarında kimlik sorununu yaşadıklarını söylemek mümkündür. Dikkat edilirse son yıllarda toplumu etkileyecek derecede neredeyse tek bir ürün yaratılamamıştır.

Ana başlıkları bu biçimde belirtilen kültür sanat sorunlarımızın giderilmesi için her şeyden önce doğru bir perspektifle tartışmak bir ihtiyaçtır. Konferansımız bir düzeltme ve yeniden yapılanma konferansı rolünü oynayabilmesi için bu sorunları güçlü bir şekilde gündemine alabilmelidir. Kültür sanat alanı çalışanları olarak temel sorunumuzun diğer faaliyet alanlarından daha fazla zihniyette yaşadığımız kayma ve Önderlik çizgisinden uzaklaşma olduğunu bilmek durumundayız. Kürdistan'da sanatta yeni ekoller ve akımlar yaratacak kadar etkili bir yaratım için gerekli olanın duygu ve düşünce bağımsızlığını yakalamak olduğunu asla unutmamak, tarihte de bunun böyle yaratıldığını bilmek durumundayız. Bu ilke ile hareket edildiğinde diğer tüm sorunların çok basit gerekçelerden ibaret olduğu da kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Bu netleşme sağlandıktan sonra sanatın yeniden üretimi için gerekli olan diğer konularda da kendimize ait bir tarzı yakalayacağımız görülecektir. Bu netleşme süreci ile iç içe, sanat felsefesi, estetik ve sanat, sanat ve teknik, sanat ve ahlak, sanat ve örgütleme kısaca yeni bir sanatçı ve sanat kimliğinin oluşması için daha birçok konuda zengin tartışma ve yeni ilkeler yaratacağımız ve tüm bunlar ile kendimize ait şahane sanat eserlerine ulaşacağımız kesinleşecektir.

Not: bu yazı kültür-sanat komitesinin 3. TEV-ÇAND konferansına sunduğu rapordan alınmıştır.

Devrimci Selam ve Saygılar

Kültür Sanat Komitesi

SANAT İNSANIN ASLİ DÜŞÜNCE TARZIDIR

A.Haydar KAYTAN

Sanatın ne olduğu sorusu ve bu soru çerçevesinde onun en kısa ve özlü tanımı istendiğinde, ya cevapsız bırakılır, ya da genel geçer tanımların en yüzeysel olanı ile karşılanır. Sanatın tanımlanamayacağı önerisi, eğer sahici olanın alçakgönüllülüğünden değilse, çok büyük ihtimalle bir küçük burjuva bilgiçliğinden kaynaklanır. Ne olursa olsun, bize sanat kavramından çıkarmamız gereken bir anlam gereklidir ve en yüzeysel bir tanım çabası bile muğlâklaştırıcı suskunluktan iyidir. Zira sanat kavramı ve onun tanımladığı etkinlikle-rin tümü insan duyularını ve dolayısıyla bütün bir duyarlık sistemini ilgilendirdiğinden, bu soruların yanıtları bizim için daha büyük bir önem arz ediyor.

Daha baştan farkına varmak gerekir ki, genel geçer bilgi, sanatın 'duyguların güzel ifade edilmesi' eylemi olduğunu söylediğinde, onu düşünme eyleminden neredeyse keskin hatlarla ayırmaktadır. Düşünme eylemi, sanattan daha çok felsefe ve bilim alanlarına ilişkin bir faaliyet olarak ayrılmak istenir gibidir. Bu bakış açı-sının temelinde, duyuların düşünceden ince ama kesin bir hatla ayrılması ilkesi sezilmektedir. Sorun esasta duyuların güvenilmezliğinden de öteye, merkezi beynin duyulardan koparılarak daha yüce bir düzeye yerleş-tirilmesinden çıkar gibidir. Oysa insanın bedensel organizmasının bu türden bir ayrımlaşması, biyolojiden sosyolojiye, tarihten ekonomi bilimine kadar birçok kurgusal disiplini ilgilendiren geniş bir alanda tartışma konusu olmaya açıktır. Bu

disiplinlerin kurallar labirentine girmeksizin de, düşünme eyleminin insanın bü-tün bedeninin şu veya bu düzeyde katıldığı bir etkinlik olduğu kolaylıkla ileri sürülebilir. Merkezi beyin, yalnızca bütün düşünsel etkinliğin analitik ve sentetik faaliyetlere ilişkin bir odağıdır. Salt böyle bir tezin tartışılmaya değer olması, sanatı düşünceden ayıran tanımı daha baştan kuşkulu bir duruma koyar. Öyleyse, sanatın 'duyguların güzellik ölçülerinde anlatımı' olduğunu ileri süren tanımda temel bir hata olmalıdır.

Bilim, kendi tarihini, deney yoluyla ispata dayalı yöntemin büyük mücadeleler gerektiren süreci olarak yazarken, hurafeye karşı zaferini ilan etmekte ve bunu kabul ettirmekte çok zorlanmamıştı. Bilim boş inanca karşı zaferdir, dinsel düşünceye ve dogmaya karşı zaferdir. Ama sadece bunlara karşı değil, aynı zamanda mitolojik tarihsel arka plana karşı da zaferdir.

Galileo Galilei, sabah doğu ufkundan yükselerek batı ufkunda batıncaya kadar çıplak gözle ilk bakışta yanılgıya yer vermeyen bir kesinlikle gözlenen güneşin yer çevresinde değil de, yerin onun çevresinde hare-ketli olduğunu ispatlamaya çalışırken, aynı zamanda insanın görme duyusunun en temel bir yanılgısını ispat-lıyordu. Bilimsel netlik bu noktada kuşku götürmez bir derecede sağlandıkça, duyulara olan güvensizlik de en sağlam dayanaklarından birini yakalamıştı. Gözler yerine, onlardan daha fazla teleskoplara güvenmek gerekir. Böylece insan kendisi yerine aracını ön plana sürmektedir. Bütün bu süreçte temel yanılgı ne olabi-lir?

Birincisi, aracın insandan daha güvenilir bir yapı olarak öne çıkmasıdır. İkincisi ve belki de daha önemli-si, ortaya konan 'dünya güneş çevresinde dönmektedir' önermesinin, ilgi alanları daha büyük bir kapsamda ele alındıklarında kesinliğini büyük olasılıkla yitirme tehlikesiyle karşı karşıya oluşudur. Daha farklı, belki de daha yüksek düzeyli bir düşünce sistemi, aynı olayı daha doğru olarak çok farklı önermelerle ifade edebi-lir. Daha şimdiden net olan şudur ki, Galileo Galilei gibi bir bilim dehasının öğretisi, yine aynı bilimin biraz daha etkin bir çabasıyla, çok büyük bir kolaylıkla kendisini bir ideoloji seviyesinde bulabilir. Böyle bir du-rumda, bugünkü bilimsel gelişme düzeyinde de, Galileo, insanın görme duyusuna bu kadar erken bir güven-sizliği geliştirmekten suçlu bulunabilir.

Gerçekten de bugünkü bilimsel teknik gelişmenin temelini atan düşünürler, sadece deneysel girişimlerin-de bazı pratik kanıtlamalar yapan kişilikler olmanın çok ötesinde, aklın bugünkü erkeksi ve mülkiyetçi he-gemonyasının kurucularıdır. Bu yeni kişilik temel işlevlerini, duyuların aklın egemenliğine verilmesi üzerine kurmuştur. Gözler yerine Locke'un mikroskobu ile Galileo'nun teleskopu hâkim olacaktır; kulaklardan daha çok 'Sahibinin Sesi' firması güvenilirdir. Bilimsel anlamda aracın bu denli ön planda teknik bir üstünlük olarak insan karşısındaki yerini alması, insanın kendisine yabancılaşma tarihinin zirvesi olduğu kadar, aynı anlamda bir sosyal ilişki aracı olarak metanın nihai üstünlüğünün tarihsel tescilidir. İnsan, neredeyse geri dönülemez ölçüde, neredeyse bir zorunluluk olarak kendi bedensel varlığının dışına sürülmüştür. O, artık sadece araçların varlığında görme işlevini yerine getirmekle kalmamakta, ama aynı zamanda sadece araç şahsında bir görüngü olarak ifade ve anlam bulmaktadır. Tescil edilmemiş insan, insandan sayılmamaktadır. Değişim değeri olmayan, toplumsallık dışında kalmakta ve böylece 'insanlık dışı' bir statüye itilmektedir.

Bütün bu yabancılaşma süreçleri, esasta insan duyularının köreltilmesine ya da yaşamsal alanlarda belir-leyici olmaktan çıkarılmasına dayanırlar. Bütün duyular, aynı zamanda bir yaşam ve üretim sistemi olma iddiası güden her düşünce sisteminde, işlevsel olarak kısıtlanmış ve hemen

İnsan, neredeyse geri dönülemez ölçüde Neredeyse bir zorunluluk olarak kendi Bedensel varlığının dışına sürülmüştür O, artık sadece araçların varlığında Görme işlevini yerine getirmekle Kalmamakta, ama aynı zamanda Sadece araç şahsında bir görüngü Olarak ifade ve anlam bulmaktadır

tamamen baskı altına alınmışlar-dır. Bu baskı altına alma o kadar evrensel bir çapta yaygınlaşmıştır ki, insanın toplumsal bir insan olması tamamen bu koşula bağlanmıştır. Duyguların ve duyuların 'ter-biye' edilmesi olmaksızın herhangi bir top-lumsal-siyasal sistemin ayakta kalması mümkün değildir. Dahası, bu mekanizma olmaksızın bir insan bire-yinin kişilik olarak ayakta kalması mümkün değildir. Duyuların bu derece katı bir disiplin altına alındığı bir kişilik siste-minde, 'duyguların güzel bir tarzda ifade edilmesi' olarak tanım-lanan sanat, gerçekte ne anlama gelmektedir? 'Terbiye' işini üstlenen beynin, onun en temel işlevselliği olan aklın buradaki rolü nedir? Böy-le bir egemenlik mekanizması, temelde organik olan bir kişilik için, ne ölçüde kendi kendini baskı altına almak, kendi kendini imha etmek anlamına gelmektedir?

Sanat, gerçekte ne anlama gelmektedir?
'Terbiye' işini üstlenen beynin
Onun en temel işlevselliği olan aklın
Buradaki rolü nedir?
Böyle bir egemenlik mekanizması
Temelde organik olan bir kişilik için
Ne ölçüde kendi kendini
Baskı altına almak, kendi kendini
İmha etmek anlamına gelmektedir?

Duyarlık sistemimizdeki körelmelerin ve tersliklerin sonuçları bütün insan türüne ilişkin dev sorunlara ve büyük bir yabancılaşma olayına yol açmış bulunmaktadır. Tespit edilebilecek kadar açık olan bu sorunlara tarihsel bir vizyonla baka-bilmek önemlidir. Özellikle de hangi evrimsel süreçlerin sonucu olarak, insan du-yarlığı kendi somut bedensel yapısı üzerindeki hâkimiyetini yitirdiği hususu, sorgulanmaya değerdir.

Bugünkü evrimsel düzeyinde insanın içgörü yetisi son sınırlarına kadar zayıflamıştır. Fakat bunun yerine, dışa yönelik duyarlığı yine belli bir sınır düzeyine ulaşmıştır. Öyle ki, içe yönelik yeni ve uzun bir süreç oluşmadan, dışarıda oluşan anlama sınırlarının aşılması olanaksız görünmektedir. Çünkü söz konusu sınırlar, dışımız-daki dünyanın sınırları değil, ama esas olarak bizim duyarlık sistemimizin sınırlarıdır. Giderek insan zekâsının sınırları olarak belirlenmek istenen bu sınır, daha insanın yeni bir tür olarak ortaya çıkışı sürecinde ortaya çıkmış olan ve bugün neredeyse genetik kökenlere dayalı bir yanılgılar zincirine yol açan düşünce sis-teminin bir ürünüdür. Kendi içimizdeki sınır-ları aşamazsak, evrende karşılaştığımız sınırlar bizim için her zaman aşılmaz olarak kalacak-tır.

Sanat tanımının olduğu gibi, bunun çevresinde kurulacak bir sanat kuramının da bu sorulara doğru cevap-lar vermesi gerekir. Eğer sanat gerçekten de sadece veya belirleyici ölçüde duyguların etkili olduğu bir et-kinlik sürecini anlatıyorsa, o halde bugün sanatın doğru bir çözümlemesini yapmak için duyuların insanın kişi-lik düzeyinde hangi statüde tutuldukları netleşme-lidir. Ve eğer sanat duyularla birlikte, insan orga-nizma-sının bütünlüklü ve temel bir etkinliği ise, bu demektir ki temel bir düşünme biçimi olarak, o zaman bu or-ganizmanın bugünkü kişilik yapısında neden bu kadar parçalandığının doğru çözümlen-mesi gereklidir. Her halükarda, sanatın çözümlen-mesi bir kişilik çözümlemesidir ve her kişilik çözümlemesi de tarihsel bir çö-zümlemedir.

AŞK KADININ VARLIK MÜCADELESİDİR

Ruşen BEZAR

Kadının varlık sorunları bütün karmaşası ve derinliğiyle kendisini hissettiriyor. Kadro düzeyinde de, hareket düzeyinde de kadın olarak belki de en önemli dönüm noktalarından birinin eşiğinde bulunmaktayız. Eşiği geçebilecek bütün zemin ve araçlara sahibiz, fakat önünde durmuş bekliyoruz. Geçebilecek miyiz?

Kadın özgürlüğünde bekleyiş, ataerkil, sınıflı ve tek tanrılı dinler sisteminin her türlü manipüle, çarpıtma, ezme, iradesizleştirme ve yabancılaştırma saldırılarına açık bir pozisyonu ifade ediyor. Aslında hareket olarak biz bu sürece uzun bir zamandır girmişiz; eşiğin önünde durmuş bekliyoruz. Hareket olarak da, birey olarak da bu eşikte yaşanan sancılar, doğru bir ideolojik perspektife oturtulmasa, yabancılaşma, geleneksel kadınlığa saplanma ya da sahte özgürlük anlayışları bizi çarpıtacaktır. Bireyler düzeyinde oturtamadığımız ilişki ve yaşam anlayışlarımızı, bu noktada gelişen savrulmalarımızın kökenini, kadın hareketinin genel toplumsallaşma ve varlık sorunlarıyla birlikte örmek gerekiyor. Çünkü iç içe geçen yönleri çok fazla. Öyle olması da gerekiyor zaten. Bunda bir tuhaflık yoktur; kadının varlık sorunları toplumsallıktan koparılamaz. Genel kadın hareketi olarak toplumsallaşma ufkumuzu geliştiremiyoruz, bunun bireylere dalga-dalga yansıması çarpıcı olmaktadır. Bunun kadın bilincinde ve duygu dünyasında yarattığı tahribatı belki güçlü bir roman daha iyi ortaya koyabilir. Hepimizin az-çok, güçlü-güçsüz, farkında olarak veya olmayarak, zaman zaman daha iradeli ve bilinçli, bazen iradesizce içerisine sürüklendiğimiz ama tanımlamakta zorlandığımız veya güçlü çözümleyemediğimiz var oluş deneyimlerimiz, sancılarımız ve sorunlarımız bütün ayrıntıları ve boyutlarıyla ancak bir romanın konusu olabilir. Özgürleşmeye adım atan kadının varlık sorunları nelerdir?

İlk etapta önünde durulan eşiği, bu eşikte kendisini hissettiren sorular ve sorunlarla biraz ortaya koymak gerekiyor. Kadın kendisini özgürlük ideolojisinde var edecek mi? Bunun iradesini, bilincini ve perspektifini oluşturacak mı? Buna cesaret edecek mi? Kadın demokratik-ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum projesine sahiplenecek mi? Kadın kendi varlık sorunlarını üstlenecek mi? Kendi kendisini üstlenecek mi?

Daha da soyutlayarak ele alırsak; kadın felsefeye, kendi doğal diyalektiğine girişi gerçekleştirecek mi, kendi varlığını ve tanımını yapacak mı? Kadın özgürlüğü istiyor mu, yoksa ondan kaçmaya devam mı edecek? Kadın kendisi için tanımsızlığı ve anlamsızlığı kabul edecek mi? Kendi anlamını ve tanımını yaratma mücadelesini kendisi üstlenecek mi? Ya da kadın yaşam-ölüm ikileminde özgür tercihini nasıl ortaya koyacak? Neyden yanadır, ölümden mi, yoksa özgür yaşamdan mı?

Kadın Tarihi yazılmamış, fakat 30 yıla yakın bir yaşanmışlık ve mücadele birikimi var. Yazılmamış da olsa, kendi kimliğini, tanımını ve anlamını yaratmış olan çok güçlü bir mücadele tarihine sahibiz. Bu tarihin kadın varlığında belirleyici olan dönüm noktaları var. Bunlar öyle Kadın Kongreleri, Konferansları veya şu-bu sürecin tasfiyeci kadın kişilikleri ile fazla özdeşleştirilecek dönüm noktaları değildir. Tarihimizi böyle ele almak, süreçleri çok güçlü bir felsefe, sosyal bilim ve ahlakla birbirine bağlamamak, kesik-kesik ele almak tarihi güçlü kurmamak varlık sorunlarımızın önemli bir parçası. Birbirine kesinlikle çok

güçlü bilinç-duygu ve gönül bağlarıyla bağlanmış bir tarih dizgimiz var; her şey kendi doğal diyalektiği içerisinde işliyor, doğal dinamiğine ulaşmış bir özgür kadın gerçekliği var. Kadının özgür toplumsallaşmasının zeminleri PKK tarihinde çok güçlü atılmıştır. Son 30 yıllık, az çok hepimizin içinde yer aldığı mücadele tarihini anlamlandıramayacaksak, bu tarihi doğru okuyamayacaksak, her şeyi adeta kendimiz ve içerisinde bulunduğumuz zaman dilimiyle başlatacaksak, 5000 yıllık bir kölelik tarihine nasıl yaklaşacağız?

3. Cinsel kırılmanın içimizdeki kilometre taşları çok belirgin. Kadının buradaki ideolojikleşme ve kendisini gerçekleştirme düzeyi çok çarpıcı. Beritan arkadaşın ideolojik formasyonu, kendisinde yarattığı anlam gücü ve bunun üzerinden geliştirdiği direniş ve eylem çizgisi, onun yaşamla olan bağları çok güçlü bir kadınlığın doğuşuna işaret etmektedir. Yine Zilan arkadaşın yaşamı sevme anlayışı, ortaya çıkardığı manifesto düzeyindeki bilinç birikimi, ölüm-yaşam ikileminde çok köklü bir var olma kararlılığıyla yarattığı eylem gücü, uğruna bu kadar ölümü göze alan Kadın, Yaşam demektir gibi çok köklü bir felsefik bilinç yaratıcısı. Ardından özgür kadın partileşmesinde zihniyeti kuran, ideolojik netliği ve duruşu her şeyin üzerinde tutan, asla 2 merkezi, 2 güneşi kabul etmeyen, kadın üzerinde erkek egemenlikli iktidarcı ideolojileri ve yaklaşımları reddeden, özgür yaşam deneyimlerine girişen bir yoldaşımız olarak Sema Yüce arkadaşın eylemi. Her üç kadın yoldaşın hareketimiz içerisinde yarattığı cinsel kırılma ve toplumsallaşma düzeyini tartışmak gerekiyor. En ileri düzeyde bir soyutlama gücüne ulaşan, iradesini ve kendi var oluşunu tanrıya, tanrı-erkeğe bağlamadan tanımlamak isteyen ve bununla felsefeye kadın cephesinden giriş yapan kilometre taşları her üçü de. Birbiriyle çok güçlü bilinç, duygu ve gönül bağları olan bir zincirin ilk halkaları. Kadının kendi varlık sorunlarına giriş oluyor. Karşısında egemen erkekliğin tanrı olma gücünü yitirdiği ve kendisini var edemediği, kırıldığı, hatta son halka olarak Sema yoldaşın gerçekliğinden koparılamayan, onun yaratımının en önemli sonuçlarından biri olarak özgürleşen, kadınla yoldaşlaşan Fikri yoldaşın kadına ve kadının yarattığı yaşama özgür katılımı. Beritan, Zilan ve Sema, her üç yoldaşın da katılımı kesinlikle ideolojiktir.

Kadın kimliğinin ve varlığının erkekten kopuk ele alınamadığı, erkeksiz yaşamın ölüm veya hiçlik olarak empoze edildiği, cinsel bir obje olarak ancak erkekle ilişki bağlamında anlam bulduğu ve kadının da bunu adeta bir varlık gerekçesi olarak içselleştirdiği, bunun dışında bir anlam gücüne ulaşamadığı 5000 yıllık bir ölüm çemberinin çatırdaması her üç yoldaşın bilinç ve duygu dünyasında çok güçlü. Ya ölüm -hiçlik-, ya teslimiyet gibi kadın duygu ve bilinç dünyasında yaşamla her türlü bağının kendisinin dışında ve onun inkârı üzerinden kurulduğu iktidar çemberinin dışında yepyeni bir anlam dünyasının, yepyeni bir özgürlük alanının ortaya çıktığı süreçler aynı zamanda. Böyle bir irade hiç oluşmamış gibi davranamayız. Ya da böyle anlam yüklü özgürlük alanlarımız yokmuş gibi yaklaşamayız.

Tamam, kadın üzerindeki iktidarı veya genelde de iktidarı çözümleyelim, kadının sistem içileşmesinin nedenleri veya sonuçlarını da tartışalım, hatta cins mücadelesinde strateji de belirleyelim, bunların gerekli olduğu açık. Fakat sistem çözümlemesi kendi başına yeterli değildir. Daha doğrusu sistemi çözümlemek kendi başına bir yaratım ve bir varlığı ortaya çıkarmıyor. Var olanı değiştirmiyor, yeniyi kuramıyor. Özgürlüğü yaratamıyor. Zaten mevcut siyaset bilimcilerinin, ya da sosyologların başlıca sorunu, sistemi çok iyi çözümlemeleri -dikkat edin en iyi sistem analizcileri yine sistemin kendi içinden çıkıyor, şimdi postmodernist ideologlar sistemi en

ince ayrıntısına kadar iktidar çözümlemelerinden geçiriyorlar- , ama yerine hiçbir şeyi bir bütünlük, anlam içerisinde geçirememeleridir.

Biz kadın hareketinde de böyle bir tehlike yok değil. Erkeği iktidarcılığı noktasında çok iyi çözümleyebiliriz, sosyal-psikolojik boyutlarına kadar inebiliriz -aslında bunu da yeterli yapabildiğimiz söylenemez- hatta ona karşı en radikal tutumu da sergileyebiliriz, ama bu yeni olanı, yaşam gücünde olanı açığa çıkarmıyor. Daha da ileri giderek, bu tarz bir cins mücadele anlayışının bizim kadın olarak ve kadın hareketi olarak öz gelişimimizi, öz sorunlarımızı ve hatta öz örgütlülüğümüzü zedelediğini bile söyleyebiliriz. Her şeyden önce demokratik konfederal bir mantık ve felsefeden uzaklığın bir göstergesidir bu. Biz cins mücadelesini felsefik ve ideolojik olarak da egemen erkeğin zemininde, egemen erkekliğin kendisini en güçlü bir şekilde yaşattığı zihniyet dünyasında, onun felsefik ve ahlak dünyasında yürütüyoruz. Biz yaşamı da, mücadeleyi de adeta erkeğin bilinciyle yürütüyoruz ve bu bizi hem zorluyor, hem de çarpıtıyor. Kadının kendi bilinci ancak çok güçlü ve derinlikli bir örgütsellik ve öz toplumsallığı içerisinde ortaya çıkar. Bu konuda hiç bilinç gelişmemiş denilemez, ama daha ağırlıklı olarak nasıl olmaması gerektiğine veya nasıl olması gerektiğine dair sezgiler ve hisler biçimindedir. Ki, bu bizi kendi zeminimizde adeta el yordamıyla ilerlemeye, biraz da bildikleri, hissettikleri veya anladıklarıyla bireysel kalmaya zorluyor. 30 yıllık tecrübe ve oluşan bilincin kendisini örgütleyebileceği, bir ortak bilince dönüşebileceği bir havuz, bir özgür zemin yaratılamamıştır. Var olan zeminlerimiz bu ihtiyacı henüz karşılayamıyor. "Kadın Hareketi kadın arkadaşları anlamıyor, tanımıyor" deyimi biraz da buradan geliyor. Biz bu gerçekliği kadında şekillenen erkeğin örgüt anlayışından ve onun bilinç biçimlerinden kopuk ele alamayız."Erkeğe benzeşme" tespiti kadın hareketi açısından çok yeni olmamakla birlikte, ama bu gerçekliği de genelde dar siyasal anlamlar içerisinde, daha çok da yönetim-yürütme boyutunda, ya da içimizde politize olan yaklaşımlarla birlikte değerlendiriyoruz. Fakat ideolojik ve felsefik zemindeki benzeşme veya bunun dışına çıkamama ve bunun kadına ve kadın hareketine kaybettirdikleri daha önemli olmaktadır. Diğer boyutları biraz da belirliyor. Her şeyden önce düzenleyici, indirgemeci, mutlakıyetçi ve kaderci bir yaşam anlayışından öteye geçemeyen, yaşamı kurma gücünde olmayan, gittikçe özgürlük potansiyelini, sınırsız gelişim ve yaratım gücünü insanda ve toplumda adeta donduran veya çok pragmatist ve rasyonalist bir şekilde insanın yaratıcı gücünü sistemin ihtiyaçları ölçeğinde kullanıma sokan bir zihniyetin yaşamın kuruluşuyla pek alakalı olmadığını vurgulamak gerekiyor. Üretici değildir, özgürleştirici ve değişime açık değildir. Ya çok inanca dayanıyor, neredeyse mitolojik yaklaşıyor, ya da aşırı pragmatist ve maddeci oluyor. Her iki yönü de birbirini besliyor. İnanç yaşamın kuruluşunda gerekli, fakat neye göre ve nasıl bir inanç? Kısacası içerisinde doğal felsefe ve ahlaktan ziyade ilahiyat -dincilik- ya da iktidarcı bir bilimcilik vardır. Felsefeden ve ahlaktan koparılmış bir ilahiyatın ve bilimin toplumsal yaşam açısından ve bireyin varlığı açısından ne kadar tahripkâr olduğunu biliyoruz. Her ikisinin de ne kadar dogmalarla yürüdüğünü, ideolojik üretim ve canlılığı ne kadar öldürdüğünü de. İdeolojilerin yaşamdan, insanın varlık sorunlarından ne kadar koparıldığının, insanı sosyalleştirme gücünü yitirdiklerinin en bariz örneğini reel-sosyalizm şahsında çözümlüyoruz. Tüm bunların bizlere ve daha özgün olarak da kadına ve hareketine nasıl yansıdığını henüz güçlü bir biçimde çözümleyebilmiş değiliz. Biz yaşama hangi zihniyetle yaklaşıyoruz? Biz yaşamı nasıl yaşıyoruz? Hangi düşünce formuyla yaşamı şekillendiriyoruz?

YA ÖNDERLİKLE YAŞAM YA HİÇ

Batufa ÇEKTAR

"Ya Önderlikle Yaşam Ya Hiç" şiarıyla gerçekleşen III. Kadın Özgürlük Kurultayı'mız, dünya ve bölgede sıcak gelişmelerin yaşandığı bir dönemde çok önemli hedeflerle toplandı. Kurultay'ımız, uluslararası komplocu güçlerin yeni bir konseptle ulusal onurumuz Reber APO'yu zehirleyerek özgürlük mücadelemizi imha amaçlarını gerçekleştirmek istediği, bu nedenle

Kuzey alanlarımızda hiç dinmeyen operasyonlarla gerillayı imhayı amaçladığı, bu operasyonlarda tam bir vahşet sergilendiği, savaş hukukunun hiçe sayılarak kimyasal silahların kullanıldığı ve zehirlenme yöntemlerine başvurulduğu, sınır ötesi operasyon tartışmalarının yoğunluk kazandığı bir dönemde gerçekleşti. Bütün bunlar karşısında 8 Mart ve Newroz'la başlayıp devam eden Kürt halkının, özelde de Kürt kadınının Önderliğini sahiplenen ve etrafında tek yürek olan mücadelesi; özgürlük savaşçılarının Şehit Erdal şahsında gösterilen fedai ruh temelinde Önderliğe bağlılık ve geliştirilen kapsamlı eylemsellikler; bir bütün meşru savunma stratejisinin başarılı mücadelesi, Önderliğimiz üzerinde yürütülen imhacı siyaseti sonlandırmamış olsa da engellemiş ve uluslararası kamuoyunu duyarlı hale getirmiştir.

Bu önemli gelişmelerin yaşandığı dönemde Kongra Gel 5. Genel Kurulu toplanmış, yaşanan bu süreci ve gelişmeleri değerlendirmiştir. Kongra Gel Genel Kurulu'nun 18 Mayıs tarihli oturumunda tarihi bir karara varılmış, stratejik kararlaşmalar temelinde imhacı siyasetin etkisiz duruma getirilmesi kararına varılmıştır. 22 tarihi itibariyle gündeme giren "erken seçim"e DTP de bağımsız adaylarla girmiş, parlamentoda grup kurarak önemli bir sonuca ulaşılmıştır.

Şüphesiz yaşanan bu hızlı ve yoğun mücadele dönemine Kadın Özgürlük Hareketi öncülük düzeyinde aktif katılım sergileyerek mücadelenin her alanında yer almıştır. Kadın hareketi her dönemde olduğu gibi bu önemli ve kader belirleyici mücadele aşamasına genelin içinde katılım ile kendisini sınırlamayarak, ortak bir anlayış, zihniyet ve cins mücadele stratejisini

belirleyerek bütün alanlarda öncülük misyonunu yerine getirmesi temel görevlerden biridir.

Böyle hayati bir dönemde III. Kurultayı'nı toplayan KJB, yaşanan siyasal gündemlerin yanında Kadın Özgürlük Hareketi'nin bir yıllık örgütsel, ideolojik, siyasal, askeri ve toplumsal alanda yürüttüğü çalışmalarını değerlendirmiş; ideolojik, örgütsel sorunlarını kapsamlı tartışmış, sorunların tespiti kadar çözüm yollarının neler olduğunu açığa çıkarmış ve aynı zamanda gelecek yılı da doğru tahlil ederek somut plan ve projeler temelinde her çalışma alanında etkin mücadele yürütmesi amaçlanmıştır..

Bu temelde III. Kadın Kurultayı'mız ideolojik alan PAJK, savunma gücü YJA Star, toplumsal alan çalışma merkezi YJA ve KJB'ye bağlı tüm çalışma alanlarımızın bileşimleriyle 5-11 Temmuz tarihleri arasında çok önemli bir delege bileşimiyle toplandı. Önderliğimizin ideolojik,siyasal ve sosyolojik çağ analizinden oluşan ve Kurultayı'mıza her yönüyle damgasını vuran perspektifiyle başladı. Bu perspektifler ışığında oluşan siyasal, ideolojik, örgütsel gündemler temelinde tartışmalar yürütüldü. Yine başta kadının örgütlülüğünün ideolojik merkezi olan PAJK'ın sunduğu rapor ve tüm kadın kadro yapısından gelen bireysel raporlarlardan çıkarılan özet rapor toplantıya sunuldu. YJA Star, YJA, KJB Sözcülüğü ve KJB Adalet Divanı'nın raporları yanısıra Hukuk Komitesi'nin hazırladığı kadının Anayasa taslağı ve çalışma raporları okundu ve bu çerçevede gündemler oluşturarak kapsamlı tartışmalar yürütüldü. Tüm tartışmalar sonucunda somut ve kapsamlı planlamalara gidilmiştir.

Kurultayı'mızın oluşturduğu bu gündemler ekseninde tüm delege bileşiminin katıldığı tartışmalar sonucunda işaret edilen ve önemle üzerinde durulan tartıştığımız konular ve çözüm yollarına değinmek gerekirse: Özellikle siyasal yorum ve analizlerde baş gündeme oturan iki temel husus oldu. Birincisi; 9 yıldır ağır tecrit altında geçen ve 1 Mart'ta ortaya çıkan Önderliğin imha amaçlı zehirlemeye kadar vardırılan vahşi yönelimleri karşısında Kadın Özgürlük Hareketi olarak duruşumuz ve mücadele anlayışımız sorgulamak olmuştur. Mücadelemizin Önderliğin sağlık durumunu iyileştirmeye ve üzerindeki ağır tecridi kaldırarak özgürlüğünü gerçekleştirme düzeyinin çok çok gerisinde olduğu tespitine varılmış, çok acı çekme temelinde de olsa bu görülmüştür. İnsanlık tarihinin tanık olduğu tek örnek olan kadının eşsiz özgürlük yoldaşı, rehberi Önder APO' yu sahiplenerek sağlık ve özgürlüğünü, kadının özgürlük, onur ve namusu sayarak ya Önderliğimizin bize gösterdiği sadakatle yaklaşıp, biz kadınlarda onunla yoldaşlığımızı ispatlarız, ya da hiç yaşamamış sayacağız kendimizi. Bu nedenle Kurultayı'mızı Ya Önderlikle Yaşam Ya Hiç şiarı temelinde gerçekleştirdik. Bunu başarmak her şeyden önce Önderliğin yeni paradigmasını zihniyetimize oturtmak ve vicdanımızda hissetmekle, pratiğimizin dili haline getirmekle mümkün olacağı hususunda hem fikir olup kararlaştık. Çünkü Önderliğin özgürlüğü ve sağlık durumu etrafında gelişmeyen bir mücadele hiçbir anlam ifade etmez. Kadın özgürlük militanları olarak Önderliğini sahiplenerek anlamsallığın gücüne ulaşmayı temel amaç ediniyoruz. Çünkü Kürt kadının temel anlamsallığı Önderliğidir.

İkinci husus da; kadınlar olarak, erkek egemenlikli karakteriyle oluşup şekillenen sınıflı toplumun devletçi zihniyeti örgütlendiğini, örgütlenerek kendi lehine sistemi koruduğuna

tanıklık etmişiz. Yaşamın her alanını sömürerek hakim olmaya çalıştığını, siyaseti, politikayı, kısaca halkların ve cinslerin kaderini belirleyen her şeyi kendi zihniyet yapısı ekseninde belirlediğini çokça gördük. Hakim devletçi zihniyet dışındaki tüm toplumsal kesimler (kadın gençlik) örgütsüz, sistemin elinde sömürülmeye açık, kendi varlığına bile sahip çıkmayan bir gerçeklikle karşı karşıya gelmişlerdir. Örgütlenen ve sistem kuran, hakimiyeti elinde bulunduran diğer toplumsal kesimleri sömürme hakkını da kendinde bulmuştur. Tabiî ki Kadın Özgürlük Hareketi ve ulusal demokratik mücadelemiz bunu ters yüz etmiş olmasına rağmen, hala kadının yaşadığı toplumsal, kültürel, hukuki, sosyal, siyasal ve hatta ailesel sorunlar yaşaması, bu temelde gündemlerle medyada yer alması, yaşanan sorunlara somut toplumsal çözümler üretmede yetersiz kallındığının tespiti yapıldı. Bunun hızla aşılması için kadın hareketinin yürüteceği siyaset; halkın, kadının ve gençliğin yaşadığı sorunları gündemine alan ve sonuç alıcı, çözüm üretici siyasetle ve esas olarak da sürece aktif katılımları sağlanarak çözülebileceği sonucuna varılmıştır.

Önder APO' kadının siyasal ve politik duruşunu değerlendirirken şu sonuca varıyor: Politik alanda kazanmayı bilmeyen hiçbir kazanım kalıcı olamaz diyor. Bu kısa cümleden şu sonucu çıkarabiliriz. Kendi öz iradesiyle, kendi bakışıyla oluşturduğu örgütlülük ekseninde ideolojik-politik mücadelesinde somut ve kalıcı çözüme ulaşmayan, demokratik mücadeleyi kazanmayan kadın hareketi, özgürlük ve eşitliği de kazanamaz. Kısaca kadının yürüteceği siyaset komünal demokratik ahlaki ölçülere dayanan bir olmalıdır. Kadının etkin siyasete katılımı da bu anlayış temelinde olacaktır.

III. Özgürlük Kurultayı'mız kadın hareketinin sistemsel, ideolojik ve örgütsel sorunlarını da çok kapsamlı tartıştı. Özgürlük mücadelemiz gittikçe kapsamlılaşarak siyasal, toplumsal, ideolojik, askeri vb. her alanda örgütlendi. Yine Demokratik Kofederalizm temelinde KCK sistemi içinde özgün örgütlenen kadın hareketi, I. Kadın Özgürlük Kurultayı ile tüm bu alanlarda örgütlenmiş, KJB'nin kuruluşuyla çatı örgütü sistemini tamamlamıştır. Kadının demokratik konfederasyonu kendi rengi ve emeğiyle yarattığı toplumsal demokratik zihniyet temelinde mücadelenin her alanında oturtması ve kadın kurtuluş ideolojisi ekseninde kendi sistemini topluma dayalı siyaset anlayışı ile yürütmesi esas alınmıştır.

Bu anlamda YJA ismiyle örgütleyen KJB nin bu ayağı çok zayıf kalmış, kendini yeteri kadar örgütleyip çalışmaları doğru ve somut plan-projeler çerçevesinde yürütememiştir. Dolayısıyla başta kadın ve gençlik olmak üzere toplumun bütün kesimlerine ulaşması ve kadının yaşadığı sosyal, psikolojik, kültürel ve ailesel sorunlarına çözüm gücü haline getirmede çok yetersiz kalmıştır.

Kapitalist sistem başta kadın ve gençlik olmak üzere bütün topluma kültürel ve ahlaki yozlaşmayı dayatarak ruhsal ve fiziki yapısında çok ciddi tahribatlar yaratmıştır. Bu anlamda kadın katliamından bahsetmek doğru ve yerinde bir tespit olur. Sistem kadın teslimiyetini fiziki değil, toplumsal ve ruhsal olarak gerçekleştirmek istiyor. Kapitalist sistem bu saldırıyı dört ideoloji temelinde gerçekleştiriyor. Dincilik, milliyetçilik, cinsiyetçilik ve bilimcilik yoluyla bunu hakim kılmaya çalışıyor. Ortadoğu başta olmak üzere dünya da bu siyasetle kadını ve halklarını kendi sisteminde istediği gibi kullanmaktadır. Bunun karşısın-

da kısmi tepkiler olsa da, sistem zihniyetini aşan bir örgütlenmeye sahip değildir. Bu anlamda demokratik toplumsal uyanış, yani özgürlükçü bir uyanış gerekiyor. Büyük direnmeyle özgür kadın kişiliğinde ısrar gerekiyor. Kadın için özgürlük her şeyden daha onurludur, daha değerlidir. Demokratikleşmenin kalıcı unsuru da kadın özgürlüğüdür. Toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanmadan hiçbir özgürlük ve eşitlik talebi de anlam bulmaz. Çünkü kadının ve halkların istemleri, hayalleri sadece demokratik değil; ***"demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü"***dür. Birey ile toplum arasındaki denge, toplumla doğa arasındaki denge, egemenlikli sistemin çöküşü olacaktır.

Bu gerçeklik temelinde baktığımızda bunu gerçekleştirip başarma şansına sahip olan özgürlük mücadelemizdir. Ve özgür kadın iradesini temsil eden KJB' dir. Bu anlamda YJA'nın bütün bu görev ve sorumlulukların üstesinden gelebilecek bir örgütlülüğe kavuşması gerektiği vurgulanmış ve Kurultayı'mız, YJA'nın önüne somut projeler de koymuştur. Önderliğin özgürlüğü için toplumsal mücadeleyi, serhıldanı örgütleyen ve eylemliklerinde sonuç alan bir tarzla 2007 yılana yönelme bu görevlerin başında gelmektedir. Başta Amed olmak üzere sistemin geliştirdiği fuhuş, yoksulluk ve kültürel yozlaşmaya karşı kadını bilinçlendirip örgütleyerek sistem siyasetini boşa çıkarmak YJA nın hayati görevlerinden biridir.

Yine kurultaya katılan delege arkadaşların dışında her alandan gönderilen 350 kadın kadro yoldaşın raporları ile zengin örgütsel, ideolojik değerlendirme ortamı oluşturuldu. Tartışmalarımızda ortaya çıkan ve bununla özgürlük hareketimize dayatılan tasfiyeciliğin marjinal, yozlaşan geleneksel kadını amaçlayan anlayışlar karşısında başta Şehit Viyan, Şehit Şilan ve Şehit Sorxin'ler olmak üzere ciddi bir mücadele yürütmüş olan kadın hareketi, yönetim tarzında istenilen düzeyde ideolojik ve örgütsel mücadele yürütmede zayıf kaldığı, bu nedenle hala da farklı yaşam ve ilişki tarzları ortamı uğraştıran anlamsız anlayışlarla yer yer karşılaşılmıştır. Kadın hareketi ve militanları özgürlük ölçülerini, yaşam tercihlerini Zilan'ın özgür yaşam ahlakından, Beritan yoldaşın direniş çizgisinden almıştır. Bunlar dışında farklı tercih yapmak isteyen, farklı ölçüler arayıp dayatmak isteyen, ancak kölelik ölçülerinde tercih kılacak, bu da kendini kandırmak anlamına gelecektir. Çünkü özgürlük arayış ve ahlakı sahibi olmak isteyen her kadın militan, özgürlük ölçüsünü, çizgisini Zilan ve Beritan yoldaşların onurlu çizgisinden almıştır. Bu tartışmasızdır. Bu anlayışların cılız da olsa, bir eğilim olarak kendisini sürdürmenin kaynağında yönetimin elit, idareci, liberal, kendini sorunların muhatabı haline getirmeyen yönetim tarzı ile kadro yapısının sorumluluklardan kaçan, yanlış demokratik yorumlanış biçimi ve mücadeleci ruhun zayıflığından aldığı söylenebilir. Ve bunun hızla aşılması gerektiği ortadadır. Çünkü bu anlayış sahibi olan kadın Zilan'ın özgürlük ölçüleriyle çarpışır.

Bu anlayışların devamındaki temel neden; cins mücadelesinde süreklilik ve ısrarın olmaması olarak tespit edildi. Bunu aşmak için Kadın Özgürlük Hareketi'nin cins mücadelesini siyasal zemine kaydırmadan ideolojik ve örgütsel esaslara oturtması gerekir. Bu anlamda özgürlük ölçülerini ve bunun mücadele stratejisini her yönüyle netleştirmek ve takipçisi olmak kaçınılmaz bir zorunluluktur. Özgürlük onurumuz Başkan APO'nun ***"Özgür kadın kimdir ve nasıl yaşar?"***

sorusuna Kurultayımızın her üyesi kapsamlı cevaplar verme ve bunu mücadele diline dönüştürme temelinde siyasal ve kültürel alanda toplumu dönüştürebilecek bir cins mücadelesini başarıyla yürütmek asli görev olacaktır.

Bunu yaparken kadınlar olarak her zamankinden daha çok ideolojik erkek çözümlemesine ihtiyacımız olduğu da bir gerçek. Çünkü son yıllarda bu anlamda önemli zayıflıklar yaşadığımız açık. Egemen erkek ideolojisiyle mücadelede zayıflıklar yaşadığımız için zaman zaman erkek tarzı siyaset ve erkeğin iktidarcılık hastalığının bizlere de bulaştığını, bireysel tarzlarıyla öne çıkan duruşlarda görüyoruz. Bunun da kadınlar arasında ruhsal, düşünsel paylaşımı, dayanışma ve karşılıklı güven duygusunu zedelediğini gördük. Çünkü iktidarcılık cins sevgisini, özgürlük tutkusunu öldürüyor. İktidarcı anlayışları aşmak kadının temel özgürlük ilkelerinden biri olacaktır.

Önderlik erkek egemen karakterini ve onun yarattığı sistemi değerlendirirken şunu söyledi: ***"Ben bu çağın erkeği olmayacağım".*** Önderliğin yarattığı kadın hareketi ve özgür kadın da; ***"bu çağın dayattığı iradesi kırılmış, sisteme bağımlı, geleneksel kadın olmayacağım"*** diyerek Önderliği tamamlamalıdır. Çünkü hiçbir sistem ve güç Önder APO'nun eğitip yarattığı kadının beyin, yürek ve ruh bütünlüğünün oluşturduğu iradeyi yenemez. Ve mücadelesinde başarısız da kılamaz.

Bu ruh etrafında gerçekleşen Kurultay'ımız Şehit Beritan yoldaşın direniş çizgisinde ısrar; Zilan yoldaşın özgürlük ahlakı ve felsefesiyle anlamlı yaşam; Viyan yoldaşın anlamlı söz ve pratik anlayışıyla sürece yönelme; Şehit Erdal, Şehit Nucan arkadaşların şahsında fedai ruhuyla Önder APO'ya sahiplenerek tüm zorlukları ve engelleri aşarak başarı sözünü verdi. Kadın Özgürlük Hareketi başarı söünü gerçekleştirebilecek güç ve inançla yeni döneme giriş yapacaktır. Kadın hareketi olarak yeni paradigma ekseninde kadın kurtuluş ideolojisini yaşamsallaştırmak ve bununla kadının komünal demokratik konfederasyonunu yaratmak temel çalışma ve mücadele anlayışımız olacaktır. 2007 yılında bunu başarması kadının büyük başarısı olac

PKK'DE YAŞANAN SOSYALİZMİN RUHU VE ÖZÜDÜR

Sosyalizm düşüncesi ve mücadelesi uzun bir tarihsel sürece dayanıyor. Sosyalizm düşüncesi, insanlığın sınıfsız, sömürüsüz, eşitlikçi ve özgürlükçü bir dünyanın kurulmasını esas alır. Böylesi bir sistemin kurulmasıyla emeğin özgürleşeceği üretici güçlerle, üretim ilişkileri arasındaki dengenin optimal düzeyinin yakalanacağı, emekle yetenek arasındaki ilişkinin doğru bir rotaya oturtulacağı varsayılır. Emek ile sermaye arasındaki çelişkinin bu temelde son bulacağı, sömürünün ortadan kalkacağı, emeğin özgürleşeceği hesaplanır. Toplumlar arasında yaratılmış olan suni çelişkinin de böylece son bulacağı düşünülür. Üretim en yüksek düzeyine çıkacağı, toplumsal refahın artacağı, kısacası; hayatın her yönüyle insanlar için daha kolay ve katlanılır olacağı düşünülür.

İnsanlığın özgürlük arayışının tarihi yeni değildir. Köleci devlet sisteminin kurulmasıyla birlikte insanlık, doğal toplum aşamasında yaşadığı ilişkileri arar olmuştur. Doğal toplum; baskının, sömürünün olmadığı, ahlaki yaklaşımın egemen olduğu, genel güvenliğin dışında bir organizasyonun bulunmadığı ve insanın özgürlüğünü kısıtlayan bir sınırın olmadığı, ortak üretimin ve tüketimin esas alındığı bir sistemdir. Doğal toplumda cinsler arasında bir ayrılık, toplumsal statüde bir egemenlik ve ezilmişlik bulunmaz. Herkes her yönüyle eşittir ve tam bir eşitlik hakimdir. Doğal toplumun ilişki tarzı sınıflı topluma geçişle birlikte köleci devlet sisteminin kapsamına alınan insanlığın sömürüsüz, sınıfsız, eşitlikçi ve özgürlükçü arayışların modeli oldu. Sosyalizm, basit tanımıyla; aranan bu doğal toplum modelinin isimlendirilmesinden başka bir şey değildir.

İnsanlık sosyalizme veya eşitlik ve özgürlüğe ulaşmak amacıyla binyıllar boyunca sistemlerle mücadele etti, üretim tarzlarını değiştirdi, ama bir türlü ütopyasını kurduğu özgürlüğe ulaşamadı. Köleciliği sona erdirdi, üzerindeki baskıları kısmen hafifletti ancak biraz değişik de olsa kendisini feodalizmin yönetim çarkları arasında buldu. Köleciliği olduğu gibi, feodalizmi ve sonrasında kapitalizmi de kendi özgürlük anlayışına karşıt buldu ve kolay kabul etmedi. Bu sistemlerin tümüne karşı mücadele etti, savaştı. Savaşında,

mücadelesinde önderlikleri farklı olsa da çoğunluk insanların genel eğilimleri kendi özgürlüklerini kazanma biçiminde olmuştur. Ancak ne istediğini de tam anlamıyla formüle edememiştir. Gelişen kapitalizm ve üretim tarzına bağlı olarak şekillenen sınıflar olan burjuvazi ve prolaterya "uzlaşmaz" karşıtlıklarıyla "son sınıf mücadelesi"nin yürütüldüğü sahnenin figürü oldu. Önceki toplumsal sistemlerdeki mücadelelerin tecrübelerini de arkasına alan prolaterya teoriden kopuk bir mücadele yerine, teoriye dayanan bir mücadeleyi esas aldı.Taleplerini, istek ve eğilimlerini bir programa, formülasyona kavuşturdu. Başlangıçta kaynakları fazla net ve belirgin olmasa da insanlığın eşitlik ve özgürlüğünün sağlandığı bir toplumsal sistem olarak sosyalizmi formüle etti. Bu tanımlama "ütopik sosyalizm" olarak yorumlandı. Nedeni böylesi bir sistemi kuracak maddi koşulların olgunlaşmış olmamasıydı. Kapitalizmin manifaktürel aşamasında ve proletaryanın henüz yeterli bir güç haline gelmediği, bir ayağının kırda, bir ayağının kentte olduğu bu dönemdeki sosyalizm arayışlarının ancak ütopik olabileceği belirtildi. Proletarya güçlenmeli, kapitalizm manifaktürel üretimi aşıp rekabetçi veya olgunlaşmış kapitalizm aşamasına ulaşmalıydı ki sosyalizm için koşullar olgunlaşmış olsun. Buna bağlı olarak geniş bir proleterya ordusu oluşmalı ve en az bir o kadar da yedekler ordusu bulunmalı. Bilim teknikteki gelişmeler üretime yansımalı, üretim kapasitesi artmalı. Kısacası; üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkiler uzlaşmaz bir noktaya varılsın ki sosyalizm kurulabilsin.

Marx ve Engels kendilerinden önceki sosyalizm anlayışlarını bu çerçevede "ütopik sosyalizm olarak tanımladılar. Marx ve Engels kendi sosyalizm anlayışlarını ütopik sosyalizmin eleştirisine dayanarak kurdular. Ve kendi sosyalizm anlayışlarını bunlardan ayırmak için de "bilimsel sosyalizm" adını verdiler ve kendilerini hiçbir doğmayla, kalıpla sınırlandırmadıklarını, bilimsel ölçü ve yaklaşımları esas aldıklarını ilan ettiler.

Sosyalizm düşüncesi proletaryanın etkin bir güç konumuna gelmesi ve eylemsellik sürecine girmesiyle başlar. Lyon dokuma işçilerinin direnişleri ve 1848 Devrimleri'yle Avrupa çapında aktif ve etkin bir mücadele ortaya koyması, uluslararası örgütlenme ve dayanışma sağlaması, Komünist Liga'nın kurulması, Paris Komünü'nün gerçekleştirilmesi, Komünist Liga'nın yerine daha geniş kapsamlı bir örgüt olan I. ve II. Enternasyonallerin kurulması 19.yy sosyalizm mücadelesinde oldukça önemli sonuçlardı. Her gelişme bir sonrakinin üzerinde yükseldiği temel oluyordu. Sosyalizm mücadelesi artık bir söylem değil, ete kemiğe bürünen etkin ve alternatif bir güçtü. Burjuvazinin iktidarına karşı alternatif bir iktidar; felsefesine alternatif bir felsefe; ideolojisine alternatif bir ideoloji vb… egemen iktidar yapıları için bu tehlike çanlarının çalması anlamına geliyordu. Binlerce yıllık özgürlük ütopyalarını gerçekleştirebilecek güç, tüm haşmetiyle meydanlardaydı ve kurulu düzenleri, iktidarları sarsıyordu.

1848 devrimleriyle birlikte sosyalizm ideolojisinde de netleşmeler sağlanır. Marx ve Engels tarafından kaleme alınan ve devrimle aynı yıl yayınlanan Komünist Manifesto, ideolojik anlamda ciddi ve sağlam çözümlemelerde bulunuyor, proletaryanın eline muazzam bir silah, eylem kılavuzu veriyordu. Her ne kadar ideolojiyi yapanlar sınıfa dışardan katılsalar da, sınıf artık kendisi için düşünen ve eyleme kalkan bir güç haline geliyordu. İşçi

sınıfı artık kendisi için düşünebilecek ve kendisi için savaşabilecek bir güç düzeyine ulaşmıştı. "Sınıf için sınıf" olmaktan çıkmış "kendisi için sınıf" olmaya başlamıştı. Bu büyük bir netlik ve güç kazanma anlamına geliyordu. Tarihin ilk kez tanık olduğu ezilen sınıfların ideoloji yaratmaları gerçekleşiyordu. 1848 devrimleriyle başlayan ve Paris Komünü ile doruğuna ulaşan ezilen sınıfların "iktidar olma" , "devlet yönetmeleri"ne de tarih ilk kez tanıklık ediyordu. "Baldırı çıplakların" devleti ele geçirip yönetmeleri, Avrupa devletlerini ve burjuvaziyi ürkütmeye yetmişti. Burjuvazinin rüyalarına karabasanlar çökmüştü. Komünist Manifesto'nun ilk cümlede ilan ettiği; "Avrupa üzerinde bir heyula dolaşıyor, komünizm heyulası" zaten burjuvaziyi ürkütmeye yetmişti. Paris komini ise çığırından çıkmasına yol açmıştı. Komünist manifesto bir gerçeğe daha parmak basıyordu, burjuvazi kendi mezar kazıcısını da birlikte getirmişti.

19. yy ezilen sınıfların proletarya öncülüğünde mücadele etmeyi öğrendiği yıllar oldu. Bundan da önemlisi, ezilen sınıfların kendi ideolojilerine kavuştukları bir yüzyıl oldu. Bu anlamda bu çağ tüm diğer çağlardan farklı bir çağ; yürütülen mücadele de diğer mücadelelerden farklı bir mücadele oldu. Proletaryanın öncülük ettiği sınıf mücadelesi bir ülkeyle, bir kıtayla sınırlı kalmadı. Ülkeleri de, kıtaları da aştı. Emekçiler arasındaki dayanışma ve ortak örgütlenme de aynı biçimde sınırların ötesine taştı. Ortak düşmana karşı, ortak mücadele, dayanışma ve örgütlenme fikrinin en önemli noktalarından biri haline geldi. O da ideolojiden kaynağını alıyordu: "Sınıfsız ve sınırsız" bir dünya özlemi. Mücadele ederken sınırları kaldırmak ve ortak düşmana karşı birlikte mücadele etme pratiği böylece ideolojiyle bütünleşiyordu.

Dönem itibariyle değerlendirdiğimizde proletarya sınıfı teorik anlamda ciddi ve net açılımlar sağlıyordu. Ekonomi politikten devlete; ideolojiden savaşa; aileden örgütlenmeye; özel mülkiyetten bürokrasiye; halkın devletine, demokrasiye vb. her alana ilişkin kapsamlı değerlendirmelerde bulunuyordu. Proletaryanın hakkında düşüncesinin olmadığı bir konu kalmamıştı. Yani sistemsel anlamda burjuvazinin karşıtı bir ideolojik bütünlük sağlanıyordu. Kelimenin tam anlamıyla artık klavuzsuz değildi. Ancak hepsi tamıydı? Olmadığı 20.yy'daki gelişmelerle ortaya çıktı. Bilimsel buluşlar ve antikiteye ait yeni bulgular tüm teorinin yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılıyordu. Ancak teorinin yaratıcıları hayatta değillerdi ve teoriyi uyguladıklarını iddia edenler de hem o kapasitede değillerdi hem de teoriye dogmalar yığını gibi bakmışlardı. Kutsal Kitaplar'a yaklaşılır gibi yaklaşılmış, teorinin çağla, bilimle bağlarını koparmışlardı. Teorinin yaratıcılarının kendi sosyalizmlerine "bilimsel" demelerine ve doğmalardan koparmak istemelerine rağmen, teorinin başına gelenler tam da kaçınılandı.

Ekin Devrimi bu teorik zemin üzerinde biçimlendi. Rusya koşullarının farklılıkları olsa da yaşanan bir uyarlamaydı. Teori sosyalist devrimin gelişmiş kapitalist bir ülkede gerçekleşeceği yönündeydi. Çünkü proletaryanın nicel yapısı, örgütlü gücü ve ezilen temel sınıf olarak tanımlanmasıyla da bağlantılıydı. Ancak tam tersi bir durumla devrim yarı-feodal Rusya'da gerçekleşti. Rusya bu anlamda kapitalist "zincirin en zayıf halkası"ydı ve devrim dalgasının batıdan doğuya kaymasına önayak oluyordu. Öncü sınıf yine proletaryaydı, ancak burada temel güç köylülüktü. Dolayısıyla köylülüğün renginin devrime yansı-

ması kaçınılmazdı. Bunu farklı yöntemlerle etkisiz duruma getirmek toplumsal bir devrimin doğasına aykırıydı ve yaşananda bu oldu. Bunun yol açtığı sonuç; değişimin görüntüyü aşmamasıydı. Bir günde sosyalist olanların, bir günde sosyalizmi terk edebilecekleri gerçeği çözülen Sovyet Devrimi gerçekliğini bir yönüyle de olsa gözler önüne sermektedir.

Ekim Devrimi dünya ölçeğinde yeni bir durumdu. O güne kadar teorisi olan ama gerçekleşir, gerçekleşmezi bilinmeyen, bundan da ötesi inanılmayan ezilen sınıfların kendi adlarına bir devleti ele geçirebilecekleri ve yönetebileceklerinin pratikleşmesiydi. Üstelik bu 10'dan fazla ulusu, en az bir o kadar etnisite ve alt yapıyı da kapsamına alan, çok büyük bir nüfus ve dünya coğrafyasının 6'da 1'i kadar bir alan üzerinde kuruluyordu. Bu muazzam bir şeydi ve tarihte bir benzeri daha yoktu. Dünyayı sarsan da buydu. Artık egemenlik açısından hiçbir sistem hiçbir yerde güvencede olamazdı. Reel sosyalizm gerçeği açığa çıkana kadar da gerçek bu temelde değerlendiriliyordu. Ama böyle de olsa yaşananlar sosyalizm ve ezilen sınıflar, halklar lehine büyük bir gelişmeydi. Ekim devriminden sonra sosyalizm ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin diğer ezilen ve sömürge uluslarda gelişmeye başlamış olması da oldukça önemliydi. Öyle ki Ekim Devrimi'nin üzerinden daha birkaç yıl geçmişti ki, Almanya'da devrim beklentisi yaşanmaya başlıyordu. Dönem, koşullar ve gelişmeler itibariyle bu değerlendirme anlaşılırdı. Toplumların, halkların böylesi gelişmelere heyecansal yaklaşmaları bile kendi başına olumlu bir gelişmedir. Kısacası Ekim Devrimi'yle birlikte emperyalizm ciddi bir yara almıştı. Artık eski sistemi korumak mümkün değildi ve eski sömürge sistemini de sürdüremeyecekti. Kendisini değiştirmek ve dönüştürmek zorunda kalacaktı. Sosyalizmin toplumsal projelerini kendi süzgecinden geçirecek, kendisine benzeştirecek ve kendi projesi haline getirecekti.

Ekim devrimi sonrası yaşananlar var olanın üzerine yenilerini koyma biçimindeydi. İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da kurulan halk demokrasileri, Çin'de gerçekleşen devrim ve daha bir çokları. Tanımlama düzeyinde sosyalist olan onlarca devlet vardı. Ancak ne kadar sosyalist oldukları tartışmalıydı. Sosyalist ülke oldukları söylenen ve pakt içinde yer alanlar çoğunlukla reel sosyalizmin merkezi durumundaki Sovyetler Birliği'ne ve onunda merkezinde yer alan Rusya'ya bağımlılık temelinde hareket etmek zorunda bırakılmışlardı. Her şey sosyalizmin "anayurdu"nun savunulmasına, çıkarlarının korunmasına yönelikti. Öyleki kendisine sosyalist diyen hareketler bile bağımsız hareket edemez, karar alıp uygulayamaz veya karar aldıklarında ise her kararlarının anayurdun çıkarlarıyla örtüşmesine dikkat ederlerdi. Sovyetler Birliği'nde uygulananın ne kadar sosyalizm olduğu ise tartışmalıdır. Sosyalizmden ziyade bürokratik bir yapının varlığı ve devleti ele geçirmesinden bahsetmek daha doğrudur. Halk adına oluşturulan bir yönetim ama işin aslı bürokrasinin egemen olduğu bir devlet modeli. Adı ne olursa olsun modern anlamda tüm devlet modelleri kimi uygulamaları farklı olsa da aynıdır. Burjuva devlet modelinde de burjuva bir etkinlikten ziyade bürokratik bir etkinlikten bahsetmek daha doğrudur. Bu bürokratik devlet aygıtının kodları sınıf egemenlikli burjuva etkinlikleriyle bütünleşir. Bu çerçevede bakıldığında hangi sınıfa dayanırsa dayansın, hangi model ve

biçimde olursa olsun her devlet örgütlü ve etkin bir bürokraside ifadesini bulur. Ve toplumsal özgürlük karşıtı değerlendirmesini hak eder. 1917 de başlayan ve '89 a kadar süren Sovyetler Birliği devlet yapısını da böyle değerlendirmek mümkündür.hiç şüphesiz olumlu hiçbir şey olmadı denilemez. Halkların gösterdiği büyük fedakarlık, kararlılık, direniş ve emek asla unutulamaz ve inkara gelmez. Halkların özelliklede Rus halkının devrime bağlılığı tartışmasızdı ve bu uğurda gösterdiği fedakarlıklar saygıyla anmayı gerektirir. Ancak bugünkü Rus toplumunun, saygıyla andığımız Rus toplumundan çıktığını da eklemek gerekiyor.

Kapitalizm bireysel bir sistemdir. Üretim araçlarının bireysel mülkiyetini esas alır. Dahası özel mülkiyeti hukukun ve adaletin temeli sayar. Liberalizm, rekabet ve sömürü, üretim araçları üzerindeki bireysel mülkiyet hakkını ve keyfiyetini kullanma sistemin özü ile uyumludur. Kapitalist sistemdeki ekonomik kriz ve karmaşanın, bunalımın bir nedeni de, yukarda ifade etmeye çalıştığımız üretim araçları üzerindeki bireysel mülkiyettir. Bu sosyalizmin ekonomik politiğinin uygulanabilir çerçevesini de oluşturur; özel mülkiyeti yok etmek, üretim araçları üzerindeki mülkiyeti kamuya geçirmek ve üretimde merkezi planlamaya gitmek. Sosyalizm teorisi değerlendirildiğinde, bunlar yanlış şeyler değildi, ama kutsal kitapların değişmez, esnetilemez kuralı gibi de ele alınmaması gerekirdi. Bu yaklaşım ve yanlışları bir yana, sosyalizm adına kurulan Önderliğin değimi ile; "devlet kapitalizm"den başka bir şey değildi. Tüm üretim araçlarına kamu adına el konulmuş, bir avuç yüksek bürokratın tüm bu birikimleri kullanması engellenememiştir. Ortaya çıkan burjuvalardan daha şaşaalı bir yaşam sürdüren elit bir bürokratik sınıf olmuş. Gittiği Moskova'da Che Guevera'ya "sosyalizm kesinlikle bu değildir" dedirten manzara birazda budur. Yani elit burjuvaların devlet kapitalizmi temelindeki yaşayışları. Kısacası 1989'a gelindiğinde içten içe yaşanan bu çürümeler sistemin iflasını getirmiştir. Yapıyı restore etmek için çekilen taş tüm yapının yerle bir olmasına yol açmıştır.

Sosyalizm mücadelesinin bugün ulaştığı düzeyi bu kısa anlatımda görmek mümkündür. Bir ütopyadan, küresel çaplı bir devlet yapılanmasına ulaşıldı. Bilim, teknik ve üretimde kapitalizmle rekabet edebilecek bir düzeye ulaştı. Uzayın kapılarını insanlığa açtı vb. tüm bunlar sosyalizmle yapıldı. Şüphesiz sosyalizm adına ve kapitalizmle rekabet halinde yapılmış olması önemlidir. Reel sosyalizmin çözülme öncesi vardığı düzey, bu anlamda sosyalizm mücadelesinde varılan doruktu. Ama bu doruk, çok önemli sorunları da yaşayarak ve bağrında taşıyarak kendisiyle getirmişti. Bu sorunların en başında da sosyalist insanın yaratılmamış olması gelir. Öncelik devlete verilmiş, devletin ele geçirilmesiyle birlikte her şeyin kendiliğinden hallolacağı sanılmıştır. İnsanların sosyalistleşmelerinin de devletle birlikte gerçekleşeceği varsayılmıştır. Pratiğin hiç de öyle olmadığı reel sosyalizmin çöktüğü gün ortaya çıkmıştır. 70 yıllık reel sosyalist iktidar sürecinde meta bağımlı insanın ötesine geçilmediği görülmüştür. Alınıp satılabilen her şeyin meta olduğu ekonomist düşüncesi kapitalizmden fazla Sovyet çatısı altında yaşayan insanların zihninde yer edinmiştir. Dolayısıyla her şey ekonomik değere dönüştürülmüş, satılmadık bir şey bırakılmamıştır. Reel sosyalist insanın yapısında ahlakçı, maneviy-

atçı yaklaşımlardan eser kalmamıştır. Bugün dünya çapında yaşanan çirkinliklerin önemli bir kısmının bura kaynaklı olduğu görülmektedir. Rusya neredeyse uyuşturucu, mafya ve fuhuşun merkezi haline gelmiştir. Faşist bir parti reel sosyalizmin çökmesinden kısa bir süre sonra kurulabilmiştir. Aslında bunlar ne kadar sosyalist olunduğunu veya sosyalizmin ne kadar kurulmuş olduğunu da göstermektedir. Yine reel sosyalist yönetimin egemenliğinde bulunan toplumların Ekim Devrimi öncesi eski değerlere ve ilişkilere dönmeleri de fazla uzun sürmemiştir. 70 yıl boyunca tukaka edilen kiliseler, camiler Moskova'daki siyaset merkezinin yıkıldığı günün ertesinde büyük bir ihtişamla kapılarını açmışlardır. İnsanlar da büyük bir iştahla ve bağlılıkla bu kapılardan içeri girmişlerdir. Yani yok sayılan, 'halkın afyonu' diye değerlendirilen dinin hiç de yok edilemediği, gücünden bir şey yitirmediği görülmüştür.

Önderlik bu tür insan yetiştirme anlayışını şiddetle eleştirir, reddeder. Devletin ele geçirmesinden sonra sosyalist insanın yaratılacağı fikrinin saçma ve çarpık olduğunu belirtir. Sistem insanı belirleyemez, sistemi belirleyecek olan esasında insandır. Yani yaratılan insanın düzeyi kurulacak sistemin düzeyini belirler. Formülasyonun tersten kurulması gerektiği ortadadır. Önderlik önce sosyalist insanın yaratılması gerektiğini belirtir. Kurulacak olan sosyalizmin bu temelde olursa sağlam temeller üzerine oturmuş olacağını söyler. Yaşanan pratiğin bize gösterdiği gerçek de budur.

Reel sosyalizmin yıkıntıları üzerinde onlarca ulusal devlet kuruldu. Sosyalizmin bayrağı altında yaşanıyor denilerek, çözülmeyen ulus ve azınlık sorunları çözülüş sonrası halklar arasında şiddetli çatışmaların yaşanmasına yol açtı. Milliyetçilik yeniden ve bu alanlarda hortlatıldı. Neredeyse çağın dışında kalan bu yapı, yeniden güç ve etkinlik alanı buldu.

Reel sosyalizmin çökmesi ile birlikte, sosyalizme ilişkin değerlendirmeler arttı. 'Tarihin Sonu' gibi tezlerle sınıflar arasındaki mücadelenin sonuçsuz kaldığı ve son bulduğu ispatlanmaya çalışıldı. Tarihin sınıf savaşımları tarihi olduğu Marksist tarih anlayışı dikkate alındığında tarihin sonu tezi ile bu sınıf mücadeleleri tarihinin son bulduğunun vurgulandığı görülür. Yani mücadele etmeye, sosyalizmin peşinde koşmaya hiç gerek yoktur ve bu beyhude bir çabadır. En nihayetinde varılacak yer aynı yerdir. Onca güçlü ve örgütlü devletin vardığı yer gibi. Dahası tezden buna izin verilmeyeceğini çıkarmak da zor değildir.

Yaşananlardan sonra oldukça geniş bir çevrede sosyalizme inancın sarsıldığını söylemek mümkündür. Moskova'ya bağlı devletlerin aynı inançsızlık ve bağımlılık sonucu çözüldüklerini söylemek doğrudur. Bu çözülüş devletlerle de sınırlı kalmadı. Sosyalist merkezlere bağımlı gelişen, partiler ve örgütler de aynı inançsızlık sonucu kendilerini fes etme yoluna gittiler. Mantık hemen hemen bir ve aynıydı: Bu kadar güç ve örgütlülüğe, tecrübeye rağmen başarılamamışsa kendileri nasıl başaracaklardı? Burada sosyalizme olan inançsızlık vardır. Yine sosyalizmin bir özgürlük idealinden ziyade maddi güç temelinde değerlendirilmesi anlayışı vardır. Ve bir kez inançsızlık gelişmeye görsün sonrasının bir yıkıntı olması kaçınılmazdır.

Sosyalizmin bugün yaşadığı en ciddi sorun inançsızlık sorunudur. Devlet ve örgütlerde yukarda dile getirdiğimiz yaklaşımlarından fazlası insanlarda mevcuttur. Bir kez daha başarılabileceğine

olan inanç ciddi darbe almış durumdadır. Sovyetler birliği çatısı altında yer alan devletlerde yaşayan insanların yaşamları da insanların sosyalizmden uzaklaşmalarına neden olmuştur. Emperyalist basın tekellerinin bu pratikten kaynağını alan sosyalizme saldırıları, bu inanç zedelenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sosyalizmin bu ideolojik saldırı ve inançsızlığa karşı ayağa kalkması, sosyalizm düşüncesine eski itibarını kazandırması zorunludur. Postmodernizm adı altında geliştirilen ideolojilere inançsızlık aslında sosyalizme inançsızlığın örgütlendirilmesinden başka bir şey değildir. Yaratılmak istenen inançsız insan, inançsız toplumdur. Emperyalistler açısından inançsız bir insan ve toplumu sorunsuz yönetmek çok daha kolay ve mümkündür.

PKK ve Önder Apo sosyalizmin yukarda ifade etmeye çalıştığımız tarihsel gelişimini bu tarihsel süreç ve mücadelesinde cisimleşen emek ve değeri sahiplenir. Ama tüm tarihe eleştirel yaklaştığı gibi sosyalizmin düşünce ve eylemlerini de aynı eleştiriye tabi tutar. Hiçbir şeyin mutlak olmadığı, her şeyin gelişmelerle bağlantılı gelişebileceğini yeni bakış açılarına da bu temelde ulaşılabileceği, diyalektik yöntemi esas alır.

Önder Apo, reel sosyalizmin tüm tarihi ve pratiği kadar ve bundan daha çok Marxsist - Leninist literatürün tümünü sosyalizmin bakış açısının eleştirisinden geçirerek en net, doğru, tam ve rafine sonuçlara ulaşmıştır. Yaşananların aslında sadece pratik bir yetmezlik olmadığını, bunun bir yaklaşımdan, felsefeden, tarihi bakış açısından kaynağını aldığını eleştirileriyle ortaya çıkarmıştır. Örneğin tarihe kaba materyalist zorunlu ilerleme yasası ile bakmamıştır. Tarihe zorunlu ilerleme yasası çerçevesinde bakıldığında sosyalizmin kaçınılmaz mutlaklığı ile karşılaşılır. Ve yine sınıflı da olsa her toplumsal sistem bir öncekine göre daha iyi ve olumludur. Ve sınıfsız topluma girişte önemli birer aşama, merhaledir. Bu bakış açısına göre özgürlük mücadelesinde köleci devlet sistemi, eşitlikçi doğal toplumdan veya ilkel kominal toplumdan daha iyi ve ilericidir. Önder Apo bunu asla doğru bulmaz; bu ilerlemenin de teknik bağlamda olduğunu, toplumsal anlamda ise tam tersine bir geri gidiş olduğunu belirtir ve şunları ekler: ***"Bu temel varsayımlarla şu hususu kanıtlamak istiyorum: Doğal toplumdan zorunlu olarak hiyerarşik ve devletçi toplumun gelişmesi diye bir kanun yoktur. Belki bu yönlü bir eğilim olabilir. Eğilimin zorunlu, kesintisiz ve sonuna kadar olması tamamen yanlış bir varsayımdır. İlerideki bölümde zaman zaman açıklayacağım gibi, sınıflı toplumun ilerlemeler için zorunlu olduğu biçimindeki Marksist tespit (ezilen ve sömürülenler adına) yapılan en büyük yanlışlıklardan biridir. Bu, sosyalizmi peşinen sınıf hakimiyetine terk etmektedir. Bu yanlış, Marksizm'in yaklaşık 150 yıllık tarihinde bir kapitalizm yedeği haline getirilmiş olmasının en temel nedenidir. Devleti, sınıfları ve zoru toplumsal gelişmenin, ilerlemenin kaçınılmaz evreleri olarak görmek, organik, doğal toplumun günümüze kadar muazzam direnmesini küçümsemek, hatta yok saymaktadır. Tarihi kendiliğinden tahakküm güçlerine hediye etmektedir. Sınıfların varlığını kader olarak görmek, belki de farkında olmadan hakim sınıfların ideologluğuna alet olmaktır. Bu yönüyle ezilen ve sömürülenler adına en tehlikeli bir rolü oynamaktır. Tarih bu tür ideolojik ve politik akımların adeta istilası altında bırakılmıştır."***

PKK ve Önder Apo'da sosyalizm bir çağın bir dönemin sorunu ya da ilişkisi olarak ele alınmaz. Kaçınılmaz bir zorunluluk olarak mutlaka kapitalizmden sonra gelişir diye bir düşünceye gidilmez. Sosyalizm teknik ve toplumsal bir ilerlemenin ürünü ve sonucu olduğu düşünülmez, tam tersine ilkel de olsa ahlaka dayanan, özgürlükçü ve eşitlikçi bir düşünce olarak ele alınır. Dolayısıyla tarihi olmuşlar üzerinden yorumlamaktan ziyade, ihtimalleri, olabilecekleri değerlendirmeyi esas alır. Dolayısıyla geçekleşmemiş olsa bile ilkel çağlarda veya köleci devlet sisteminde de sosyalizm düşüncelerinin olabileceğini tez olarak savunur. Örneğin Spartaküs İsyanı'nın yenilgisi çağla ve zorunlu tarihsel ilerleme yasasıyla açıklanır. Yani Spartaküs, adına sosyalizm denmese de eşitlikçi, özgürlükçü bir toplum modelini savunuyordu, dolayısıyla yenilmesi kaçınılmazdı demek doğru bir yaklaşım olmaz. Bu tarihi kesin kurallarla açıklama anlamına gelir ki, bu da tarihin kendisine bile uymaz. Gerçekleşen Spartaküs'ün yenilgisidir, ama bu özgürlükçü bir düşünceyi savunduğundan dolayı kaçınılmaz bir zorunluluk olarak yorumlanmasını haklı kılmaz. Başka türlü gelişmesi de gayet mümkündü. Ya da Rönesans çağını ele alalım: Gidişin mutlak kapitalizme doğru olduğunu söylemek, bu dönem ilişki ve mücadelesine de büyük bir haksızlık anlamına gelir.

Devlet-iktidar sosyalizmle bağdaşmayan kurumlardır. Ne kadar güçlü devlet, iktidar ve ordu şekillenirse sosyalizmden de o kadar uzaklaşılmış olunur. Devlet varlığı özgürlük karşıtı konumuyla belirgindir. Devlet, özgürlük ve demokrasi yoksunudur. Büyüyen devlet küçülen sosyalizm ve demokrasi demektir. Aynı şey tersinden de doğrudur. Demokratik sınırlar ne kadar gelişir, sosyalizm ne kadar etkin olursa, devlet de o kadar küçülür, geriler. Dolayısıyla sosyalizm anlayışlarının devleti ele geçirme, onu kendi çıkarları doğrultusunda kullanma yaklaşımları yanlış sonuçlara yol açmıştır. Devlet çok güçlü bir formdur. O formu ele geçirenin onu kendisine, özellikle de sosyalizme benzetebilmeleri çok zordur. Daha doğrusu o formu ele geçirenin forma uyacağı, onun arzu ve istekleri doğrultusunda iktidarı yönlendireceğidir. Sovyetler Birliği deneyinde bu görülmemiş, güçlü devletle tüm sorunların çözümleneceği düşünülmüştür. Bu anlayış sonucu dev gibi bir devlet mekanizması yaratılmıştır. Hiç şüphesiz bunu haklı çıkarmaya çalışan nedenler, kılıflar ileri sürülmüştür: Düşman bir dünya tarafından kuşatılmış olma ve yok edilme tehlikesi devletçi yaklaşımları haklı bir temele oturtmaya çalışmıştır. Marksizmin ilk gelişim yıllarındaki devlet yaklaşımları çok daha farklıdır. Engels, "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni " adlı eserinde devleti, sönümlenmesi gereken bir araç olarak değerlendirir ve Asar-ı Atika müzesinde tunç baltanın yanına kaldırılacağını dile getirir. Yine Engels, demokratik devlet ya da halkın devleti denen şeyin olamayacağını, her devletin halk yoksunu ve özgürlük karşıtı olduğunu söyler. Engels'ten birkaç cümleyle vurguladığımız bu yaklaşım Marksizmin gelişim yıllarındaki devlet yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda devleti ele geçirme ve onu sınıf çıkarları doğrultusunda kullanma diye bir anlayış yoktur. Yine kurulacak olan sosyalizmin korumasını da düzenli orduya, polis örgütüne havale etmez. Bunların yerine silahlı milis örgütünün kurulmasını salık verirler. Bu düşüncelerin aşınımı Paris Komünü sonrası değerlendirmelerde görülür. Özellikle de Lenin'in Paris

Komünü derslerinde devlet, ordu ve kurumları ele geçirme anlayışı öne çıkar. Paris Komünü'nün yenilgi nedenleri buralarda aranır. Ekim devrimi sonrası devlet, ordu, bürokrasi vb. konulardaki düşünce ve örgütlenmeler çok daha farklı bir boyut kazanır. Dev gibi bir devlet, ordu ve bürokrasi yaratılır. Ele geçirilen devletle kurulan sosyalizm korunmaya çalışılır. Sosyalizmin güvenliğini devlete bırakmak, halk tabiri ile ciğeri kediye teslim etmek gibi bir şeydir. Devlet formunun içine aldığını kendisine benzeştirmekte fazla gecikmeyeceği, reel sosyalist sistem örneğinde net görülmektedir.

Önderlik devleti sosyalistler açısında mutlaka uzak durulması gereken bir kurum olarak değerlendirir. Devleti ele geçirme ve sınıf çıkarları doğrultusunda kullanma diye bir yaklaşımın olamayacağı, önce devleti hal etme, sonra insana, sosyalizme ve özgürlüğe yönelmenin bir saptırma olduğunu belirtir. İnsan her sistemin kilit taşıdır ve öncelik taşır. Eğer sosyalizm kurulacaksa bu, önce sosyalist insanın yaratılmasıyla mümkün olabilir. İnsanı yaratılmadan kırk tane devlet de ele geçirilse, reel sosyalizmde olduğu biçimi ile dev gibi bir devlet ve ordu mekanizması da yaratılsa, yine de sosyalizm kurulmuş olmayacaktır. En fazla devletin, girdiği ortamın biçimini kazanan organizmalar gibi yeni bir biçim kazanmasına hizmet edilmiş olunur. O halde devlet, biçimi ve niteliği ne olursa olsun, karşısında mücadele etmek sosyalistlerin izlemesi gereken temel doğrultudur. Devlete mutlaka yok edilmesi gereken bir varlık gibi de yaklaşmamak gerekir. Ne ele geçirmek, ne de yok etmek. Doğrusu değişime uğratmak, Engels'in meşhur formülünde dile getirdiğimiz gibi sönümlenmesini sağlamak. Bu konuda Önderlik şunları belirtir:

"Marksist kuramın siyasal devrim ve sonrasına ilişkin tezleri ise, daha vahim olarak hiyerarşik ve devletçi karakter taşır. Savaş, proletarya diktatörlüğü, devletçilik kavram olarak neredeyse kutsallaştırılır. Halbuki devlet-iktidar, savaş-ordu sınıflı toplum uygarlığının ürünü olup, mutlak anlamda egemen sömürücü kesimin vazgeçilmez yaşam aygıtlarıdır. Bu araçları proletaryanın eline vermek demek, daha başından kendini onlara benzetmeye karar vermek demektir. Nitekim reel sosyalizmde bu araçların hepsi en yetkince kullanıldı. Zafer elde edildi. Fakat 70 yıl sonra anlaşıldı ki, kapitalizmin en çapulcu biçimi -Batı Avrupa kapitalizmi onun yanında adeta yedi suyla yıkanmıştır- kurulmuştur. Kapitalizmin en totaliter, antidemokratik biçimi söz konusudur. Bu olgunun altında devlet anlayışı yatmaktadır. Engels'te 'yavaş yavaş sönmesi gerekir' denilen devlet, en güçlü aşamasına reel sosyalizmle ulaşmıştır. Burada art niyet, karşıdevrim aramak fazla anlamlı değildir. Başvurduğu araçlar -devlet dört dörtlük ele geçirilse de- sosyalizme değil kapitalizme götürür. Sosyalizm sosyalist araçlar gerektirir. Onlar da baştan sona demokrasi, çevre hareketi, kadın hareketi, insan hakları, toplumun öz savunma mekânizmalarıdır."

Demokrasi yaklaşımları da devlet benzeridir. Kaba materyalist yorum demokrasiyi devletin biçimi ve niteliği olarak yorumlama biçimindedir. Demokrasi madalyonun bir yüzünü diktatörlük diğer yüzünü oluşturur. Bu anlayıştan hareketle varılan iktidar-devlet yorumları, burjuva demokrasisinin proletarya için diktatörlük, proletarya demokrasisinin de burjuvazi için diktatörlük olduğu ifade edilir. Bu yaklaşımın doğru bir demokrasi anlayışına götürmeyeceği açıktır. Ve bu

demokrasi de tam bir tanım içermez. En basit tanımın eski Yunan tanımı olduğunu varsayarsak; demokrasi, halkın kendi kendisini yönetmesi ise, o zaman halkın karar ve irade oluşturmada katılım düzeyinin yüksek olması bir zorunluluk haline gelir. Eğer değilse, o zaman nasıl bir demokrasi vardır? Egemen olanın demokrasi değil, madalyonun diğer yüzü olduğudur. Ve o iktidar biçimi sadece burjuvaziye yönelmez, devlete ve iktidara yönelen her eleştiriye aynı şiddet ve ölçü ile yaklaşır. Kaynağı halk da olsa, halk karşıtı bir konuma gelmesi kaçınılmaz olur. Zaten yukarıda tanımladığımız devletle yan yana geldiğinde bu yaklaşım şaşırtıcı da olmaz.

Önderlik Lenin'in "tam demokrasi olmadan sosyalizm gerçekleşmez" değerlendirmesini doğru bulur. Ancak buna rağmen Lenin, devlet ve demokrasi kavramlarını tam çözemez. Yaşanan pratik sorunlar ve bu sorunlardan hareketle, bu söyleme rağmen sert ve katı bir devlet yapısı yaratılır. Bu sosyalizm adına ortaya çıkarılan çelişik bir durumdur. Önderlik Lenin'in devletin kodlarının çözemediğini belirtir ve şunları ekler. ***"Bir örnekle daha iyi izah edebilirim. Herkesin - 20. yüzyılla ideolojik-siyasi olarak ilgilenen herkesin- tanıdığı Lenin'in devrimci dürüstlüğünden herhalde şüphe edilemez. Lenin hem teorik hem pratik iktidarla ilgilendiğinde, ondaki şifreyi çözdüğünü sanmıyorum. Çözemediği için de kurduğu sistemle en çok kendi amaçlarını tasfiye etti, boşa çıkardı. Şifreleri doğru çözememenin önemi buradadır."***

Demokrasiyle sosyalizm arasında kopmaz bir bağın olduğu görülüyor. Demokratik gelişmenin düzeyi o toplumun sosyalizmle olan bağlarının düzeyini de verir. Demokratik olmayanların sosyalist olamayacaklarını bir kez daha vurgulayabiliriz. Burada dikkat çekmemiz gereken yan; demokrasiyle kast ettiğimiz Avrupa devlet yönetim modelleri değildir. Avrupa türü demokrasi modeli, devletle iç içe geçen bir modeldir. Bu model sınıf demokrasileri modeline meşruiyet kazandırır. Devletle bağ içinde olduğundan ve devlet de sınıfın rengini taşıdığından demokrasi de otomatikman bu renge bürünmüş olur. Burjuva demokrasisi, proletarya demokrasisi. Doğal olarak bu da karşıtını koşullar: burjuva diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğü. Dolayısıyla Avrupa türü demokrasi tanımı dar ve yetersizdir. Önderlik demokrasiyi ***"devlet dışı toplulukların yönetim modeli"*** olarak tanımlar ve doğrusuda budur.

Önemli bir konu da kadın sorunudur. Sosyalizm teorisinin cinsler arası ayrıma vurgusu, diğer alanlardaki vurguları kadar güçlü değildir. Bir emek, değer, para, meta veya devlet, savaş, sınıf mücadelesi, proletarya vb. kavramlara verilen önem ve ciddiyet, cinsler arası ayrıma, ezilen cins olarak da kadının konumuna verilmemiş, tahlil edilmemiştir. Sosyalizm teorisinde tüm topluma birden hitap edilir. Cinsler ve sınıflar dahil toplumu küme küme bölmek yerine, cinsiyet yapısını dışında tutarak sınıfsal yapı üzerinden toplum değerlendirilir. Kadın ya da erkek olması fark etmez.Önemli olan egemen ve ezilen sınıfların varlığıdır ve bu sınıfların karşıt konumlarda bulunmalarıdır.Kadın bu kapsamda ezilen sınıf içinde ezilen erkekle birlikte değerlendirilmiştir. Kurtuluş olacaksa bu da cinse göre değil, sınıfa göre olacaktır. Proletarya ezilen sınıf olarak kurtulursa, kadın da aynı sınıfın üyesi olarak kurtulacaktır. Bu yaklaşım önce devleti halledelim, sonra döner diğer sorunları hallederiz düşüncesinin devamından başka bir şey değildir. Sonucu çözümleyici olmaktan çok uzaktır.

Kadın sorunu tüm sorunların başında gelir. Birinci derecede ele alınması ve çözülmesi gereken bir sorundur. Diğer tüm sorunlar ancak bununla birlikte ele alınıp çözüm arayışlarına yöneldiğinde anlam bulabilir. Çünkü ezilenin ezileni bir cins olarak kadının bu statüsü devam ettiği müddetçe insanlık tam bir özgürlüğe kavuşamayacaktır. Kadın hangi egemenlik ilişkileri sonucu bugünkü duruma düşürüldü? Hangi cinsel kırılmalar sonucu doğal toplumun dinlenen, saygı gören kadını eve, kapılar ardına hapsoldu? Nasıl bir meta gibi alınır satılır hale getirildi ve nasıl bir kölenin kölesi, ezilenin ezileni oldu? Kadın bu durumdan nasıl kurtulacak, cinsler arasında tam bir eşitlik nasıl sağlanacak? Kadın hangi ideolojik araçlarla, hangi örgütsel yapı içinde yer alacak? Cinsel kırılmalar kadının lehine nasıl düzeltilecek? vs. Sosyalizminin teorik çözümlemelerinin kapsamında bu sorunlara pek rastlanmaz veya rastlansa da yanıtları son derece zayıf kalır. ***"Kadının özgürlük eylemine dayanmayan hiçbir hareketin özlü ve kalıcı özgür topluma götürme şansı bu nedenlerle sınırlıdır. Önce iktidar, sosyalizm, ulusal kurtuluş vs. gibi yaklaşımların özleneni verememesi de bu gerçeklikle bağlantılıdır. Kadının özgürlük çalışması, cinsiyet eşitliğini çok aşan genel demokratik, insan hakları, çevre, toplumsal eşitliğin özünü teşkil eder.***

"Kadının özgürlüğünde atılması gereken ilk adım, kadını öz eylem gücü haline getirmektir; üzerindeki mülkiyetçi yaklaşımdan uzak durmaktır. Ağır mülkiyet duyguları ile yüklü moda aşk yaklaşımları bağrında birçok tehlikeyi taşır. Hiyerarşik ve devlet gelenekli toplumda aşk, yanıltmacaların en büyüğüdür; uygulanan suçu örtbas etme etkenidir. Kadına saygı ve özgürlüğüne destek, öncelikle yaşanan gerçekliğin itirafından ve özgürlük lehine aşılmasında samimi ve dürüst davranabilmekten geçer. Kendi egemen erkekliğini -adına ne derse desin- kadında yaşayan bir erkek sağlıklı bir özgürlük değeri olamaz. Kadının fiziksel, ruhsal ve zihinsel güçlenmesini sağlamak belki de devrimci çabaların en değerlisidir. Bir dönemlerin ana tanrıça kültüne merkezlik etmiş Ortadoğu kültüründe, kadını tekrar gelişmiş toplumsal değerlerle birlikte bağımsız karar verme, tercih yapma gücüne kavuşturmak, buna katkıda bulunmak gerçek bir özgürlük kahramanlığını gerektirir."

Marx ve Engels'in kadınların özgür ve eşit birer vatandaş olarak toplumsal etkinliklerde yer almaları gerektiğine inandıklarını söylemek doğrudur. Bu konuda fazla ayrıcalıklı davranmamışlardır. Ancak kadın sorunu hakkında herhangi bir konu üzerinde durdukları kadar derinlikli ele aldıkları da söylenemez. Marx ile Engels kadın ile erkek arasındaki ilişkiyi proletarya ile burjuvazi arasındaki ilişkiye benzeten yaklaşımların ötesinde bir değerlendirmede bulunmamışlardır. Bu tanımlamaya göre kadın proleterin proleteridir. Eski sınıf ilişkileriyle değerlendirirsek kölenin kölesi bir statüyü ifade ettiği söylenebilir. Böyle değerlendirmek şüphesiz önemlidir, ancak bu yaklaşımın kadın cinsinin elinde ideolojik bir silaha dönüştürülmediğini, dönüştürülemediğini de söylemek gerekiyor. Oysa ki yapılması gereken ezilen bir sınıf olarak proletaryanın eline nasıl ki en güçlü silah olarak sınıf ideolojisi verildiyse, ezilenin ezileni kadının eline de cinsiyetçi toplumun yaklaşımlarını ve kimliğini aşabilecek kurtuluş ideolojisinin verilmesi gerekirdi. O zaman tam bir sosyalist yaklaşım gerçekleşmiş olurdu.

İkinci önemli nokta, ezilen cins olarak hakkındaki değerlendirmenin yetersizliği kadar, toplumun yarısını ifade eden kadınların devrimci pratik içine çekilememeleridir. Bunun önemli bir nedeni olarak koşullar gösterilebilir. Ama devrim denen olayın kendisi de koşullara ve karşıt düşüncelere rağmen toplumu ve gelenekleri değiştirmek değil midir? Sosyalizm tam bir eşitliği ifade ettiğine ve birinci derecede ezilenin yanında yer aldığına göre, kadınla ve kurtuluşuyla tam bir bütünleşmenin sağlanması gerekmez miydi?

Burada hemen belirtilmesi gerekir ki Marx ve Engels'in ve daha sonrasında Lenin'in de bu konuda kimi çabaları olduğudur. Ancak bu önderlerin yaklaşımları genel çerçeve içinde olmuştur. Yukarıda değinmeye çalıştığımız gibi sorun görülmüştür, ancak derinliği tam kavranamamıştır. Dolayısıyla çözüm yaklaşımları da sınırlı ve yüzeysel kalmıştır. Böylesi köklü bir sorunun çözümü de birinci derecede ve köklü olmak zorundadır. Diğer sorunların çözümüyle bağlantılı ele alınması böylesi kapsamlı bir sorun için doğru olmaz. Her ne kadar Lenin kadını pratik mücadeleye çekmeye çalışmışsa da yetersiz kalmıştır. Sorunun köklü yapısı, karmaşıklığı ve gelenekler karşısında daha fazla açılım yapamamış, sınırlı kalmıştır. İşçi sınıfı partilerinin diğer liderlerinin yaklaşımları da benzer ya da daha geri düzeyde olmuştur. Marx, Engels, Lenin sonrasında ve hatta günümüzde bile sosyalizm adına doğru ve kapsamlı bir yaklaşımın olduğunu söylemek zordur. Sorun ya görmezlikten gelinmekte, ya görüldüğünde yüz geri edilmekte ya da erkek egemenlikçi toplum yaklaşımına ters geldiğinden, çıkarlarını sarstığından bu sorun yok sayılmaktadır. Egemen sistem bu sorunu zaten yok saymaktadır. Şayet bir sorundan bahsedilecekse, o da diğer tüm sorunlarda olduğu gibi sistem içi bir sorun olarak görülmekte, değerlendirilmekte ve ele alınmaktadır.

Önderlik bu soruna çok farklı yaklaşmıştır. Daha ilk grup aşamasında bile kadını çalışma arkadaşı olarak gruba dahil etmiştir. Kürdistan gibi feodal geleneklerin ağır etkisinin yaşandığı, kadına yaklaşım konusunda çağlar öncesini aratmayacak kadar geri ve ilkel yaklaşımların etkin olduğu bir coğrafya ve toplumda küçük bir gruba bile kadını dahil etmek, başlangıçta bir devrimi gerçekleştirmek anlamındadır. Önder APO sorunu, birkaç kişinin gruba dahil edilmesinin ötesinde ele almıştır. PKK sosyalist bir partiydi ve bu partinin ideolojik yapısında ve pratik uygulamasında tam bir eşitlik olmalıydı. Önderliğin çabası hep bu yönde olmuştur.

Önder APO tüm çağlar ve önderler içinde soruna en köklü ve devrimci tarzda yaklaşan önderlik olmuştur. Kadını her yönüyle devrimin ortağı ve yürütücüsü haline getirmiştir. Dağa çıkarmış, silahlandırmış ve savaştırmıştır. Kadının her alanda mücadeleye kendi adı ve rengiyle katılımını sağlamıştır. Kürt kadınını evlerin koytuluklarından, izbelerinden çıkarmış, dağda savaşçı, sokaklarda eylemci, salonlarda siyasetçi yapmıştır. Sokakları bilmeyen Kürt kadınına meydanlar dar gelmeye başlamıştır. Dünyada olmasa da Kürdistan'da kadın adıyla var olmuştur. Bu Zilan'dır, Beritan'dır, Sema'dır, Viyan'dır vs. Özgür kadının temsilcisi olan bu yoldaşlarımız, kendilerini Önder APO'nun eseri olarak görmüş, değerlendirmişlerdir. Her birinin geride bıraktıkları mektupları ve Önderliğin her biri için yaptığı değerlendirmeler bizi kesin ve net bir sonuca götürür: Önder APO kadın cinsinin sorunlarıyla ruhen bütünleşmiş, tekleşmiştir. Bu

yoldaşlarımız da kendilerini, kadın cinsinin sorunlarının çözümünü ve özgürlüklerini Önderliğin şahsında görmüşlerdir. Ve fedai düzeyinde bir bağlılık yaratmışlardır. Bu düzeyde bir bağlılığı başka bir nedenle açıklamak mümkün değildir.

Önder APO ***"kadın özgürlük çalışması alanı en radikal devrimci çalışma alanımdır"*** dediği kadın sorunu ve çözümü üzerine herkesten daha fazla yoğunlaşmış ve çözüm arayışlarını geliştirmiştir. Kadın kurtuluş ideolojisini geliştiren ve kadının eline veren de Önder APO'dur. Önderlik kadın sorununu, tüm sorunların anası ve temeli olarak görmüştür. En fazla baskıyı ve sömürüyü yaşayan, en fazla ezilen kesim kadındır. Dolayısıyla sınıflardan ve toplumlardan önce bu cinsin kurtuluşa ulaşması, sorunlarının çözülmesi gerekiyor. Diğer tüm sorunların çözülmesi ancak bu sorunun çözülmesiyle gerçekleşebilir. Bu inanç ve sorunun derinliğinden hareketle kadın kurtuluş ideolojisini geliştirmiştir.

Önderlik kadının bir ideolojiye sahip olması gerektiğini ısrarla belirtir. İdeolojisiz kurtuluşa ulaşılamayacağını, cinsler arası eşitliğin sağlanamayacağını, erkek cinsinin mülkiyetçi ve egemenlikçi yaklaşımından kurtulamayacağını söyleyen Önderlik, kadın ideolojisi hakkında şunları belirtir: ***"Erkek egemen ideolojiye karşı kadın özgürlük ideolojisiyle, feminizmi ve kaynaklandığı kapitalizmi aşarak silahlanıp mücadele edilmelidir. Erkek egemen iktidarcı zihniyete karşı kadının özgürlükçü doğasal zihniyetini yetkin kılıp öncelikle ideolojik alanda kazanmayı iyi bilmek, tam sağlamak gerekir. Unutmamak gerekir ki, geleneksel kadınsı teslimiyet fiziki değil toplumsaldır. İçerilmiş kölelikten gelir. O halde öncelikle ideolojik alanda teslimiyet düşünce ve duygularını yenmek gerekir."***

Kadın tarih boyunca politikanın ve örgütsel faaliyetlerin dışında tutulmuştur. Politikanın ve örgütsel faaliyetin dışında tutulan kadın cinsinin kendi sorunları ve çözümü üzerinde yoğunlaşmasını ve sonuca ulaşmasını engellemiştir. Kurumlaşmak, kendi cinsine özgü örgütlülükler yaratmak, ama iktidardan da uzak kalmak kadının iktidarla, hiyerarşi ile bütünleşmeyen, doğasına uygun bir politikleşmeyi ve örgütleşmeyi yaşaması gerektiğini söyleyen Önderlik şunları ekler:

"Kadın özgürlüğü politik alana yönelirken, savaşımın en çetin yanıyla karşı karşıya olduğunu bilmelidir. Politik alanda kazanmayı bilmeden, hiçbir kazanım kalıcı olamaz. Politik alanda kazanmak demek, kadının devletleşmesi hareketi değildir. Tersine, devletçi ve

hiyerarşik yapılarla mücadele, devlet odaklı olmayan, demokratik, cins özgürlüğünü ve ekolojik toplumu hedef alan siyasal oluşumları yaratmak demektir. Hiyerarşi ve devletçilik en çok kadın doğasıyla uyuşmazdır. Dolayısıyla anti-hiyerarşik ve devlet dışı siyasal oluşumlar uğruna kadın özgürlük hareketi öncü rol oynamak durumundadır. Köleliğinin politik alanda yıkılması özünde bu alanda kazanmayı bilmesiyle mümkündür. Bu alan mücadelesi kapsamlı demokratik kadın örgütlenmesini ve mücadelesini gerektirir. Her tür sivil toplum, insan hakları, yerel yönetimler demokratik mücadelenin örgütlenip geliştirileceği alanlardır. Tıpkı sosyalizmde olduğu gibi, kadın özgürlüğü ve eşitliğine giden yol en kapsamlı ve başarılı demokratik mücadeleden geçer. Demokrasiyi kazanmayan kadın hareketi özgürlüğü ve eşitliği kazanamaz."

Kadının özgün örgütlenmesi olan PAJK bir kadın partisi olarak tektir. Kadının her düzeyde kendi örgütlülüğünü parti çatısı altında bir bünyeye kavuşturduğunu ve bu temelde erkekle daha eşit koşullarda mücadele edebilecek bir güce, etkinliğe ulaştığı söylenebilir. Meşru savunma gücü olarak YJA-STAR, YAJK, PAJK vb. her alana ilişkin örgütlülükleri ve tüm örgütlemelerin eş güdüm ve uyumunun sağlandığı konfedaral bir örgüt olarak KJB'nin varlığı Önder APO'nun ve yeni paradigmanın kadın özgürlüğüne, örgütlülüğüne verdiği önemi ve ciddiyeti göstermeye yeter. Önderlik "PKK bir kadın partisidir" derken, sorun ve çözümde önceliğin hep kadında olduğunu veya toplumsal mücadelede anahtar kelimenin bu olduğunu vurguluyordu. Paradigma yeni olabilir, ama Önderliğin ve PKK'nin bu düşünceleri çok daha uzun bir geçmişe dayanır. Kadın kurtuluş ideolojisinin Önderlik tarafından dile getirilmesi On yılı buldu. Ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması kadın kurtuluş ideolojisinin dile getirildiği gün açığa çıkmıştı.

Önder APO, kadının yaşadığı bu sorunları ve çözüm yollarını söylemekle kalmadı, yeniden yapılanan PKK'nin programında yer almasını istedi ve sağladı. Bu anlamda PKK programı cinsler arası eşitliğin, kadının her alanda kendi örgütlülüğünün, kurumlaşmasının, özgün örgütlemelerle bağımsız hareketini esas aldı. PKK içinde veya KCK'nin çatısı altındaki tüm kadın örgütlenmeleri Önderliğin bu çözümlemeleri ve yeni paradigma çerçevesinde olmaktadır. Önderliğin yeni paradigması Demokratik Ekolojik Cinsiyet Özgürlükçü Toplum modeli olarak ifade edilmektedir. Bu paradigma ve modelde kadın, belirgin bir yer tutar.

Her iş bir araçla, her siyasal mücadele de kendisine uygun bir örgütle gerçekleştirilebilir. İş ile araç, mücadele ile örgüt birbirlerine uymazsa ne kadar iyi, kapsamlı, güzel projelere sahip olunursa olunsun, somut gerçekliğe, hedefe varılamaz. Düşünceler, tasarılar sadece düşüce ve tasarılarda kalmaya mahkum olur veya düşünceler, tasarılar planlandığı kadarıyla hayata geçirilmeye çalışılır ki, bu kez de araç amaca uymadığından başarı sağlanamaz. Dahası ciddi kayıplara, zararlara da yol açılmış olur. Söylemek istediğimiz; seçilen aracın amaca, mücadele örgüt ve yönteminin de ideolojiye uygun olması gerektiğidir.

Sosyalist ideolojiye de dayansa doğru ve uygun örgütlenmenin seçilmesi gerekir. Devleti ele geçirme amaçlı mücadelelerde, devleti sahiplenmeyi ve korumayı gerektiren araçlar kullanılabilir. Güçlü bir ordu, buna uygun bir savaş ve mücadele gayet anlaşılırdır. Tıpkı ulusal kurtuluş savaşların-

da uygulanan aşamalardan oluşan uzun süreli halk savaşı gibi. Bu mücadele ve savaş tarzlarının sosyalizme götürmediği, tam tersine kapitalizmi güçlendiren soldan "mezhepler" olduğu söylenebilir. Kapitalizmi güçlendiren üç mezhep konusunda Önderlik şunları belirtir: ***"Marksist çizgideki gelişmeler için söylenebilecek temel husus, teori ve pratiğinin kapitalizmin içinde erimekten kurtulamadığıdır. Erime üç yoldan olmuştur: Sosyal demokrasi, reel sosyalizm ve ulusal kurtuluş. Bu üç yoldan veya olgudan kapitalizmin hiç değişmediği söylenemez. Önemli değişmeler yaşanmıştır. Oldukça liberal değişmeler görülmüştür. Fakat sistem varlığını bu yollar sayesinde daha da uzatmayı başarmıştır. Bunu karşıdevrimlerle izah etmek doyurucu olmaz. Konu daha derinliklidir. Benimsenen sosyalizm anlayışındaki temel niteliklerle bağlantılıdır."***

Önderliğin yukarıda tanımlamasını verdiğimiz demokrasi yaklaşımının örgütsel ifadeye kavuşturulmasıyla sosyalizme götürebilecek örgüt yaratılmış olur. Bu örgüt Demokratik Konfederalizm olarak tanımlayabileceğimiz, alttan üste, yerelden genele doğru kendisini örgütleyebilecek, Koma Civaké Kürdistan'dır. KCK, başta Kürt halkı olmak üzere parçalanan ama iç içe geçen, mozaik gibi birbirine yapışan, ayrılamayan, ayrıştırılamayan, ama mevcut devlet yapılanmalarından dolayı da tam anlamıyla birleşip sorunlarını çözemeyen Ortadoğu toplumlarının sorunlarının çözülmesinde belirleyici olacaktır. Devlet dışı toplumların kendilerini yönetmeleri sosyalizmin demokratik yapılanması olarak değerlendirilebilir. Bu çerçeveden bakarsak Demokratik Konfederalizm (KCK) Demokratik Sosyalizmin örgütsel modeli olarak değerlendirilebilir.

Önderliğimizin yeni paradigması hiyerarşik devletçi ve iktidarcı örgüt modelleri ve siyasal yaklaşımlarını bir tarafa bırakır. Bu iktidarcı, devletçi zihniyet kodlarını taşıyan yaklaşımlara paradigmasında yer vermez. Halkın tabandan, komünlere ve meclislere dayalı demokratik Konfederalizmi örgütleme modeli olarak görür. Halkın klasik devletçi yöntem ve araçlarla güç olamayacağını, ancak böylesi iktidar ilişkilerinden arındırılmış modellerle güç olabileceğini vurgulamakta ve ancak böyle davranılırsa, tarihteki sosyalist, demokratik halk hareketlerinin başına gelenlerden kurtulmuş, sistemin yedeği, mezhebi haline gelinmeyeceğini ifade eder. Önderliğin Demokratik Ekolojik Cinsiyet Özgürlükçü Toplum modeli böylesi bir sistemle bütünleştiğinde anlam kazanır, yaşam imkanı bulur. KCK projesi Önderlik paradigmasının hayata geçirilmesinde tek modeldir.

Demokratik Konfederalizm örgütlenmesi devletlerle somutlaşan demokrasi modeline alternatif bir demokrasi ve demokratikleşme modelidir. Avrupa türü devletle bütünleşen demokrasi tanımının dar ve yetersiz olduğunu belirtmiştik. Bu anlamda egemen sınıf bağlamlı, halkın değerlerinin çok da ifadesi olmayan bir sistemden farklı olarak, KCK sistemi tabana dayanarak en geniş halk kesimlerine ulaşmayı, demokratik tüm toplum kesimlerini kapsamayı, halkın demokrasisini ve özgürlüğünü geliştirecek, halkın değerlerinin temsil edilmesinin ifadesi olacaktır. Bu örgütlenmede demokrasiden yana olan tüm toplum kesimleri, sivil toplum örgütleri de yer alabileceklerdir. Her düzey ve zeminde komün sistemi esas alınacak, tabanda, komünlerde politika üretilecek ve genel politika yerellerde şekillenen politika üzerinde biçim kazanacaktır. Egemenlik yaklaşımları ve ilişkileri bu politikaların konusu olmayacaktır.

Demokratik Kofederalizm bir devlet örgütlenmesi değildir. Devletle hiçbir bağı yoktur ve devlet, iktidar, hiyerarşi temelli ilişkileri reddeder. Devlet ile komünal demokratik değerlerin uyuşmadığını, komünal demokratik değerlerin oturtulduğu bir yerde ise devletin varlığını sürdüremeyeceğini bilerek hareket eder. Demokratik Konfederalizm bu anlamda komünal değerlerin savunusu ve devlet dışı demokratik bir örgütlenme modelidir. Sözlüklerde devletlerin birliği olarak ifade edilen konfederalizm ile Demokratik Konfederalizm karıştırılmamalıdır. İkisi tamamen farklıdır. Biri devlete, devletlere dayanırken, diğeri devlet dışı topluma dayanır. Biri demokrasinin yokluğunu, diğeri tam demokrasiyi esas alır. Demokrasi dışı toplum etnisiteyi ifade eder ve demokrasi etnisiteyle birlikte varolmuştur. Etnisite ile demokrasi arsındaki ilişkileri Önderlik şöyle blirtir:

"Etnisite var oluş tarzını, eğer yenilmemişse yarı demokrasi olarak tanımlayabiliriz. Buna bir de ilkel sıfatını eklemek gerekir. Etnisite ilkel demokrasidir. İçte komünal değerlere bağlılık, dışarıda tahakkümcü devlete direniş halk guruplarını demokratik, özgür ve eşit ilişkiler içinde bulunmaya zorlar. İlişkilerin bu karakteri olmadan direnişin anlamı olmaz. Ortadoğu da demokratikleşme tanımlanırken büyük bir yanlışlık yapılmaktadır. Sanki etnisite demokrasiyi engelmiş gibi. Batı uygarlığındaki bireye dayalı demokrasi tek başına tanımı belirleyemez. Demokrasiyi yalnızca bireye dayandırmak, devlete dayandırmak kadar önemli yanlışlıklar içerir. Toplumda topluluk ve özgür birey çoğulcu demokrasinin gereğidir. Birbirine benzeyen birey ve topluluk anlayışı demokrasiler için ne gereklidir, ne de güvencedir. Farklılığın korunarak yeni bileşimlere erişilmesi demokrasilerin ayrıcalığıdır, temel özelliğidir."

Demokratik Kofederalizm bir devlet değildir. Kurumlaşması ve yasa yapması da devletin yasa yapma biçim ve tekniğinden çok farklıdır."Demokratik konfederal sistemde karar alma, yasa, yönetmelik ve tüzük çıkarma yetkisi tek bir organa ait değildir. Avrupa'da ve çeşitli yerlerde var olan klasik parlamentolar gibi bir yasama gücünden söz edilemez. KKK sisteminde yasama gücü dağılmıştır, dağıtılmıştır. Birçok karar alma sorumluluğu yerel konfederal birimlere, Koma Gellere, meclislere verilmiştir." Bu yaklaşımla yasa yapma etkisi devletlerdeki parlamentonun elinden alınarak, kararların esas muhatabı olan halkın kendi eline verilmiştir. Bu demokrasinin en doğru çalışma şeklidir. Doğrudan demokrasi denen işleyiş budur.

Kısaca özetleyecek olursak; sosyalizm düşüncesi ve eylemi insanlığın özgürlük arayışının ifadesi olmuştur. Direnişleri, arayışları farklı isimler altında olsa da özünde aradığı hep aynı şeydir. Hiçbir yenilgi insanlığın bu ütopyasının sonu anlamına gelmemiş, gelmeyecektir de. Sosyalizm ütopyası her daim kendisini yenileyerek ve güçlendirerek sürdürmüştür. Tüm tarihsel zamanların özgürlük arayışları bugün Önder APO'nun paradigmasında yeniden güçlenerek hayat bulmaktadır. Bu anlamda PKK'de yaşananın tüm zamanların özgürlük arayışlarının ruhu ve özüdür.

Abdullah ÖCALAN
Ssyal Bilimler Akademisi

Küreselleşme, Ulus-Devlet ve Küresel Demokrasi

Küreselleşme günümüzün en fazla tartışılan kavramlarından birisidir. Küreselleşmeye ilişkin dile getirilenler, küreselleşmeyi bütünlüklü ele almaktan ziyade, parçalı tarif eden ve bir yönünü ele alan, sorun yarattığı ilgi alanlarıyla yetinilen değerlendirmelerdir. Kapsam itibarıyla zihniyet yapılanmasından, ideolojik dayatmasına, sosyal yaşamdan kültürel şekillenmesine, ekonomik ablukasından siyaset kurumlaşmasına, askeri yapılanmasından tutalım, devlet ve toplum şekillenmesine kadar her konudaki küreselleşme faktörünü irdelemek gerekir. Küreselleşmenin yaratmak istediği dünya sisteminin, halklar açısından olumsuz etkilerini ortaya koymak onun tarihsel ve toplumsal gelişim sürecini anlamak, gelinen aşama da, daha da önem kazanmaktadır. Küreselleşme karşıtlarının en etkili aktivistleri olan ve dünya sosyal formu gibi oluşumlarla bir araya gelen sivil toplum örgütlerinin, örgütlülük düzeyleri ve eylem tarzları, alternatif bir güç olarak öne çıkmasında, düşünsel anlamda ne kadar cevap oluşturacağı vb. konular da önem taşımaktadır. Küreselleşme karşıtları kadar savunucularının da tezlerini anlamak gerekmektedir.

Küreselleşmeyi dünyadaki teknik teknolojik gelişmelerin ve yaşanılan bilgi çağının ortaya çıkardığı zorunlu bir durum olarak değerlendirip savunan kesimler vardır. Sınırların aşıldığını, toplumlar arası kültürel kaynaşmanın ve yakınlaşmanın olduğunu, özgürlüklerin artığını, birçok sınırlamanın kalktığını, sermayenin rahatça dolaştığını, yaşam kalitesinin yükseldiğini, insan haklarında iyileşmenin olduğunu, demokrasinin geliştiğini belirtmektedirler. Bu kesimler, küreselleşmenin nimetlerinden yaralanmak insanlığın ortak değerlerine ulaşmak anlamına geldiği şeklindeki değerlendirmeler yaparak birçok olumlu özelliği sıralamaktadırlar. Buna karşıt olan kesimler ise, küreselleşmenin uluslararası egemen güçlerin dünyaya hükmetmeleri anlamına geldiği belirtiyorlar. Küresel sermayenin dünyada rahat dolaşması, onu dünyanın patronu haline getiriyor. Buda insanlığın geleceğinin ipotek altına alınması anlamına geliyor. Ayrıca bununla birlikte ulusal farklılıkların ve kültürel zenginliklerin eriyerek ortadan kalkacağını; dolayısıyla bununda ulus yapısını ve ulus devleti tehdit ettiğine yönelik birçok olumsuzluktan bahsedilmektedir. Halkların geleceklerini olumsuz etkilemesinin yanında doğal kaynakları fütursuzca kullanarak tükettiğini ve çevreyi kirleterek ekolojik dengeyi bozduğu da diğer bir gerçektir. Gerek küreselleşmenin savunucuları ve gerekse karşıtları, küreselleşmeyi kendi dar pencereleriyle görüp tanımladıklarından küreselleşmenin kapsam ve derinliğini vermekten uzaktırlar. Bazı kesimler ise küreselleşmeyi tarihsel gelişmenin zorunlu bir ürünü olarak gördüklerinden karşı durmanın mümkün olmadığını belirterek teslimiyetçi bir yaklaşım sergileyerek buna entegre olmanın dışında bir seçeneğin olmadığını belirtiyorlar, dayatıyorlar. Bütün bunların gerçekten neyi ifade ettiğini ve küreselleşmenin bütün boyutlarıyla ele alındığında karşımıza nasıl bir dünya sisteminin çıkacağını

anladığımız ölçüde, mücadele alternatiflerimiz artacak ve ideolojik öncülüğün, politik duruşun, örgütlenme ve eylem anlayışın ortaya çıkmasına katkı sunacaktır.

Küreselleşmeyi, dünyaya yayılma ve hükmetme, egemenlik kurma girişimleriyle başlatmak yanlış olmaz. Tarihteki imparatorluk çıkışları küreselleşmenin ilk örnekleridir. İskender'in doğuya yayılması ve bir dünya imparatorluğunu hedeflemesi, sonrasında Hıristiyanlığın çıkışı ve yayılışı, Roma imparatorluğunun yükseliş süreçleri, küreselleşmenin önemli çıkışlarıdır. Doğu kaynaklı İslamiyet ideolojisinin yayılması da küresel çapta bir hareket olma özelliğiyle ortaya çıkmış, fakat Arap toplumları ve kısmen de çevre halkları etkileyen ve bu anlamda sınırlı kalan bir genişleme ile tam bir küresel yayılmayı sağlayamamıştır. Buradaki yayılma genellikle, düşünsel yayılmanın yanında coğrafik yayılma olup yağma ve talana dayanan bir yayılma tarzıdır. Büyük çaplı işgal ve istila hareketlerinin ötesine geçememektedir. Ama küresel çaplı hareketler olarak değerlendirmek gerekir. Daha sonraki küresel çaplı çıkışların, amaç ve hedefleri itibarıyla yayılmaları çok yönlü olmuştur. Küreselleşmenin daha kapsamlı bir yayılmayla sıçrama yapması, sömürgeciliğin ortaya çıkması ve kolonilerin yaratılmasıyla başlayan süreçtir.

Her tarafı bir ahtapot gibi saran küreselleşmeye giden yolun taşları 15 yy'da döşenmeye başlandı. Buda dünyaya ekonomik, siyasi, askeri, kültürel, sosyal anlamda yeniden bir düzen vermek, dizayn etmektir. Birçok yerde kozmopolitik sistemlerin yaratılması da bu sistemin pratikleşmesidir. Kapitalist-emperyalist sistemin çıkarlarına ters düşen ulusal sınırları aşan bütünlüklü bir harekettir. Bunun içinde ulusların alt ve üst toplumunu bu istemine göre dizayn etme hareketidir.

Bilinen anlamda küreselleşmenin gelişiminin 15.yy.la dayandığını belirtmiştik Bunun temel nedeni de Avrupa'da denizciliğin gelişmesi ve deniz aşırı ülkelerle ticaret yapılmasıdır Deniz aşırı ülkelerle ticaret küreselleşmeyi hızlandırmıştır. Böylece ülkeler arsı hatta kıtalar arası ticaret ve ilişkiler gelişir. Bu ticarette gerekli olan hammadde ve ucuz iş gücü Avrupa'ya aktarılır. Avrupa'da üretilen mamullerin pazarlanacağı, satılacağı yeni alanlara gitmesi, bunun yanında sermayenin de daha geniş alanlarda serbestçe dolaşmasını getirmiştir. Buda küreselleşmenin ekonomik alt yapısını yaratmıştır.

Portekiz ve İspanyanyolların deniz ulaşımında gelişmeleri ve dışa açılmaları yeni bir ticaret alanı ve tarzını beraberinde getirdi. Hızla gelişen bu devletler, işgal ettikleri yerleri kendilerine bağlayarak koloniler oluşturmaları küreselleşmeyle beraber sömürgeciliği de geliştirmiştir. Sömürgelerden elde edilen hammaddenin Avrupa'ya taşınması, ucuz iş gücünün yaygın kullanımı, köleleştirme sisteminin geliştirilmesi Avrupa devletlerinin erkenden gelişmesine imkân yarattı. Portekiz ve İspanya'dan sonra diğer Avrupa ülkeleri de bu karlı ticarete soyundular. Bu yayılmayla elde edilen kazançlar arttıkça, uygulamadaki vahşetin boyutları da artarak doruk noktasına ulaştı. Vahşi kapitalizm olarak adlandırılan bu süreç Avrupa devletlerinin yayıldıkları alanlarda elde etikleri ne varsa Avrupa'ya aktardıkları ve birikim yapmaya başladıkları süreçtir.

Bu dönem, kapitalizmin vahşi aşaması olarak ifade edilen Merkantilizmin geliştiği ve feodal sistemin ağır bunalımlar yaşadığı bir dönemdir. Merkantilist düşünceyi " zenginliğimizi artırmanın ve hazinemizi büyütmenin doğal aracı dış ticaret-

tir" anlayışıyla ifadelendirmek doğrudur. Merkantilist kuramcılarına göre en önemli kural ise "değer olarak, yabancılardan aldıklarımızdan daha fazlasını onlara satmaktır". Buna dayalı geliştirilen ticaret büyük bir rekabeti beraberinde getirir. Rekabetten kazançlı çıkmanın yolu yeni sömürgeler bulmak veya zorla elde etmektir. Bu dönemdeki sermaye birikiminin temelini oluşturan altın stokları ulusal ekonomiyi yaratır. Eldeki bu ulusal ekonomiyi kurumak için ulusal devlete ihtiyaç olduğu düşüncesi gelişir. Böylece ulus devlete giden sürecin tohumları ekilmiş olur. Yani bir yandan altın gibi değerli maden stokları ile oluşturulan ulusal hazine ve bunları korumak için düşünülen ulus-devlet fikirlerinin giderek pratikleştirildiği döneme girilir. Bu dönemin temel karakteristik özelliği, hammadde kaynaklarının sömürülmesi pahasına yaygınlaştırılan kolinizim ve işgaller için girişilen uluslar arası güç mücadelesi, devletleri çatışmalı hale getirerek sürekli bir savaş içinde tutarken, bundan en kazançlı çıkan kesimler ise ticareti ellerinde tutan tüccar ve imalatçılar olmuşlardır. Merkantilizme vurgu yapmamızın nedeni kapitalizmin gelişmesinde oynadığı rol, dolayısıyla da küreselleşmeyi kamçılayan bir akım olmasıdır. Merkantilizm öğretisinin içeriği, ne pahasına olursa olun tüccar kesimlerin palazlanmasıdır. Merkantilizmin egemen oluğu bu zaman dilimi içinde sömürü kaynaklarının geliştirilmesiyle Avrupa'yı feodalizmden dolayı yaşadığı ekonomik buhranlarından kurtarmakla kalmadı, feodaliteyi tasfiye ederek kapitalizmin doğuşuna yol açtı. Ortaya çıkan bu yeni kapitalist sınıf dünyanın el değmemiş alanlarına, Afrika' ya dönük işgal ve sömürgecilik girişimleri alabildiğince geliştirdi. Toplumların yaşadığı bu günkü kaos ortamında bile karlı ve kazançlı çıkan zihniyetin varlığı merkantilizmden başlayarak gelen zihniyet yapılanmasıdır. Bu aynı zamana da küreselleşmenin zihniyet yapısını oluşturur. Afrika'nın sömürgeleştirilmesi, Amerikanın keşfi, yeni bir açılım sahası olarak hammadde kaynaklarının ve ucuz insan gücü kaynaklarının artması anlamına gelmektedir. Siyah insanın köleleştirilmesi ucuz iş gücü olarak kullanılmaya başlanması sömürgelerde karlı bir üretime yol açar. Köle ticareti ve ücretli ucuz iş gücünün yaygın kullanımı ile hammadde üretimimdeki artış yol sanayi tarzı üretimi yoğunlaştırdı. İngiltere bu ucuz iş gücünü ve sömürgelerden gelen hammaddeleri diğer sömürgeci ülkelerden daha verimli kullanarak en erkenden sanayi devrimini geliştiren ülkelerin başında gelmektedir. Küreselleşmenin irinci hamlesi imparatorluklarsa ikinci adımı da sanayi devrimiyle başlayan bu yeni süreçtir. Sanayi devrimiyle ortaya çıkan aşırı üretim mallarının satılması için pazar alanlarına ihtiyaç duyar. Yeni Pazar alanlarının yaratılması için de yeniden bir sömürge dalgasının başlatılmasını zorunlu kılar. Bunun için de ya dünyanın işgal edilmedik yerlerini işgal etmek, yâda işgal edilmiş alanları, zor-şiddet yöntemlerini kullanarak yeniden paylaşmaktır. Sömürgeciliğin karakteri de değişim göstererek farklı bir seyir izledi.

Küreselleşme ekonomik yayılmanın yanında siyasal bir yayılmada gösterir. Kapitalist sistemde buna uygun bir strateji izler. Uzun erimli çıkarlarını korumak ve güvenceye almak için sömürgelerde hâkimiyetini geliştirmeyi ve siyasal kurumlaşmasını yaratmayı zorunlu kılar. Küreselleşmeyi ortaya çıkaran tarihsel zorunluluk tanımı bu şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu dönemde

gelişmekte olan sömürgecilik, işgal ederek girdiği her alana sadece ekonomik kaynaklarını talan etmekle, siyasi etki alanını genişleterek hâkimiyet kurmakla sınılırlı kalmadı, aynı zamanda kendi dilini ve kültürünü de bu işgal alanlarına taşırarak yeni bir süreç başlattı. Sömürgelere dil ve kültür ihracının en önemli taşırıcılarından olan misyonerler bu konuda yoğun bir çaba içerisine girdidir. Modernlik adına kendi dillerini dayatmış ve kendi kültürünü egemen kılmışlardır. Yerel dil ve kültürler baskı altına alınmış, yasaklanmış gelişmesine izin verilmemiştir. Dil, Kültür gelişimi üretime bağlı gelişim gösterdiğinden dolayı ticareti ve üretimi elerinde bulunduran güçlerin dil ve kültürleri daha geçerli hale gelmiştir. Egemen sistemin dil kültür yayılması da coğrafik yayılma kadar etkili olmuş ve bir üst kültür yaratmıştır. Üst kültür dayatmalarını kabul etmeyenlere karşı şiddet uygulanmış ve bazı alanlarda (Cezayir'e Fransızcayı kabul ettirmek gibi) zorla kabul ettirilmiştir. Yerli insan önemli oranda asimilasyona uğrayarak kendi kültüründen uzaklaşarak yabancılaşmayı yaşamıştır. Bu kültürel yayılmaya karşı çıkılmışsa da fazla başarılı olunamamıştır. Böylelikle küreselleşmenin en önemli yayılma alanı olan kültürel yayılmada önemli başarılar sağlar. Kapitalist sistem, kendisine bağımlı tebaalar haline getirdiği toplumlarda ve ülkelerde bu kurumlaşmalarını gerçekleştirerek yüzyıllara varan hâkimiyetlerini sürdürmüştür. Küreselleşmenin en önemli çıkışı olarak kabul edilen üçüncü çıkışı, kapitalist sistemle yapmasının nedeni bu özelliklerinden dolayıdır. En fazla kök saldığı süreçler bu süreçler olmuştur. Ekonomik, siyasi, kültürel yayılma tamamlanmış ve farklı bir sosyal yaşam biçimini de ortaya çıkarmıştır.

Gelişmiş kapitalist devletler, savunma stratejilerini, askeri varlıklarını, ordu teşkilatlarını deniz aşırı ülkeleri işgal ve istila etme, sömürgeleri korumak için Küresel bir perspektifle yapmışlardır. Dünyayı kan revana bulama pahasına, Küreselleşmenin gelişim diyalektiği bu şekilde işlemiştir.

Küreselleşmenin adını en fazla soğuk savaş döneminin sona erdiği Sovyetlerin dağıldığı süreçte duyduk. Sovyetler Birliğinin denetiminde olan ve Sovyetlerin çözülmesiyle bağımsız kalan ülkeler, Kapitalist sisteme entegre yarışına girmeleri, liberal ekonomi politikasının cazibesine kapılarak serbest piyasa ekonomisini benimsemeleri, Avrupa birliği gibi oluşumlara üye olma arzuları, küreselleşme de bir üst aşama daha başlattı. Bu Ekonomik, siyasi, kültürel ve hatta askeri konularda işbirliğini daha da pekiştirdi. Amerika ve Avrupa kendilerine yakınlaşmak isteyen Doğu Avrupa ve eski Sovyet cumhuriyetlerinin bu yakınlaşma arzularını adeta kamçılayarak hem dağılma süreçlerini hızlandırdı ve hem de ekonomik, siyasi, diplomatik ilişkileriyle de kendilerine olan bağımlılıklarını arttırdılar. Sovyetlerin çözülüşüyle beraber küresel sermayenin bu alanlarda daha serbest ve daha rahat dolaşımının önündeki engeller de kaldırılmış oldu. Bu alanlar emperyalistlerin yeni ve güvenli yatırım ve yayılmanın alanları haline geldi. Böylece Rusya'nın ve Hazar denizi çevresindeki doğal gaz, petrol ve enerji hatları Avrupa'nın içlerine kadar

çekilmiş oldu. Böylelikle küreselleşmenin önündeki en önemli engel olarak duran Asya coğrafyası da küreselleşmenin içine çekildi. Dünyada küreselleşmeye karşı blok oluşturacak bir cephenin varlığından artık söz edilemez oldu. Ulus Devletler refleks gösterseler de dar ulus anlayışları ve modası geçmiş milliyetçi, şoven karakterleriyle, zihniyet yapılanmalarıyla küreselleşmeye karşı durmaları bir tarafa, kendileri aşılmakla yüz yüzedirler.

Küreselleşmenin en fazla atılım yaparak geliştiği sistem, kapitalist toplum sistemi olmuştur. Kapitalist sistemin dizginlenemez yükselişi ve küreselleşmenin olgunlaştığının tartışıldığı bir süreci yaşamaktayız. Bu nedenle kapitalist sistemin özeliklerini, gelişim süreçleri ve küreselleşmeye yol açan uygulama biçimleri kadar, sistemin yaşadığı sorunları da göz ardı edemeyiz. Küreselleşmenin başını çeken günümüzün hegemon gücü olarak ortaya çıkan ABD ve yakın stratejik müttefikleri durumundaki ülkeler, askeri güçleri sayesinde dayattıkları politikalarla dünyayı yeniden dizayn ederek sermayenin denetimine almaları anlaşılır bir şeydir. Kapitalist sistemin, özellikle de son Ortadoğu hamlesini bu çerçevede değerlendirmek gerekir.

Gelişmiş kapitalist güçler tarafından geliştirilen küreselleşme ile kapitalizmin bir türetmesi olan ulus-devletler bir çelişki oluşturmaktadır. Ulus-devletlerin mevcut halleriyle küreselleşme politikasıyla uyumlu olmadıkları gibi, engel durumundadırlar.

Küreselleşme ve Ulus-devlet arasındaki ilişki ve çelişkileri ele almak ve değerlendirmek gerekir. Emperyalizm tarafından soğuk savaş döneminde Sovyetlere karşı her türlü destek verilerek geliştirilen ulus devletler, soğuk savaşın sona ererek Sovyetlerin dağılmasıyla engel durumuna düştüler. Emperyalist güçler daha fazla bu ulus devletleri mevcut halleriyle taşımamaktadırlar. Ya değişerek sisteme entegre olma, yada tasfiye olma baskısı altında tutmaktadır. Ulus devletlerle küreselleşme arasındaki bu çelişki günümüzün önemli çelişkilerinden birisidir.

İkinci emperyalist paylaşım savaşına kadar ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel politikaların oluşturulup küresel çapta uygulamada öncülük Avrupa'nındı. Ancak ikinci paylaşım savaşlarından sonra bu egemenlik ve üstünlük el değişerek, ABD yi Kapitalist sistemin bir numaralı gücü haline getirdi. Amerika, ikinci dünya savaşından yenik çıkan devletlere, Marshall planı ve Truman doktrinleriyle sağladığı ekonomik ve siyasi desteklerle kalkınmalarını sağlarken, kendisine bağlayarak dünya egemenliğinin süper gücü durumuna geldi. Küreselleşme üçüncü büyük hamlesel

çıkışını kapitalizmle yaptı derken bunun Avrupa'nın öncülüğünden ziyade, ABD öncülüğündeki gelişimini kastediyoruz.

Kapitalizmin küresel alandaki yoğunlaşmaları ağırlıklı olarak küresel sermayenin uluslar arası alanda söz ve karar gücüne ulaşmasıdır. Yani sermayenin küresel hâkimiyetinin sağlanmasıdır. Yani ulus devletlerin, ulus üstü sermaye karşısında iradelerinin kırılmasıdır. Bu konuda Başkan Apo, şunları belirtir. ***" …Sermayenin küreselleşmesinin daha çok finans alanında yoğunlaşması ilk işaretlerden biridir. Finans sistemi, paranın para getirmesidir. Yani bir kumar durumuna erişilmiştir. Ancak dağılma unsuru olabilir. Finans kapital yerleşik yapıları hallaç pamuğu gibi atmaktadır. Ulusal kurumlar devletlerden ideolojilere, ekonomiden sanata kadar öz iradeleriyle tutunmamaktadır. Ama gücün küreselleşmesi, ABD İmparatorluğu dünya çapında eski dengelerin, yapıların anlamsızlığını, kendi açısından geçersizliğini yansıttıkça, dünyanın birçok bölge ve ulus devletinde krizlere, darbelere, kanlı etnik-dini çatışmalara yol açmaktadır. Bu gerçeklik de sistemle ilgilidir ve kaos niteliklidir…"***

Burada hemen şunu da belirtmekte yarar vardır. Ulus-devletlerin sıkışmaları, küresel sermaye karşısında çözülmeleri sadece küresel sermayenin dayatmalarıyla ortaya çıkan bir durum değildir. Özünde, çağımızın gelişmeleri karşısında halkların taleplerine dar gelen sistemler olmasından ileri gelmektedir. Dar ulusal sınırlara hapsolmuş üniter devlet, kendi sınırları içindeki etnik ve dinsel azınlıklara hoşgörülü yaklaşmaması ve kendisini sürekli koruma psikolojisi ile bu farklılıklara karşı baskı ve şiddet uygulamaları zaten yeterince sorun yaratmaktadır. Bütün bu temel sorunlara, birde küresel çaptaki sermayenin gelişimi karşısında engel olan yapıları da eklenince, her alanda bir sıkışmayı yaşamaları kaçınılmaz olmaktadır. Ulus-devletler kendi içinde açılım yapmada ketum davranmaları onları aşınmayla karşı karşıya getirmiştir. Küreselleşmenin karşısında değişip dönüşerek demokratik açılımlar yapmak, yâda dağılmakla yüz yüze kalacaklardır. Bu ikilem arasında sıkışan mevcut ulus-devletler de muhafazakarlaşarak kaos ortamını derinleştirmektedirler. Özellikle Ortadoğu'da etnik, dinsel ve mezhepsel çatışmaların yoğunluk göstermesi ulus-devletlerin değişim ve dönüşüme yatkın olmalarından kaynaklanmaktadır. Ulus-devletlerin kendi sözde bağımsızlık orijinlerini korumaları, milliyetçiliğe aşırı dozda yüklenmeleri, temel demokratik hak ve özgürlükleri yadsıyarak, yok sayarak, katı rejim karakterlerine bürünmeleri ve ırkçı, şoven söylemlerle faşizme yönelmeleri sonucunda, gerek içerde gelişecek demokratik muhalefet ve gerekse de küreselleşme karşısında uzun süre tutunmaları mümkün değildir. Bu konuya ilişkin Başkan APO, ***"…Yine ulus-devlet çağının geçtiğini söylemek, küresel emperyalizmi onaylamak değildir. Daha çok küresel ekonomi, askeri ve siyasi gerçekliğin bu modeli verimli görmediği, bir ayak bağı olarak değerlendirdiğidir. Ulus-devlet, milliyetçi söylemin aksine, tam bağımsızlığın gerçekleştiği devlet değildir. Kaldı ki, hiçbir olgular dünyasında tam bağımsızlık diye bir kavram yoktur. Bağlılık içinde olmak evrensel bir kategoridir. Karşılıklı bağımlılık içinde olmayan hiçbir nesne ve özne yoktur. Ulus-devlet bağımsızlığını fetişleştirmek bir küçük-burjuva ütopyasıdır. Ne devletlerin, ne ulusların bağımsızlığı***

gerçekleşmiş bir olgudur. Her birisinin diğerine değişik özellikler altında bağımlılığı vardır. ABD'nin dayattığı imparatorluk eğilimi en esnek bağımlılık türüdür. Katı sömürgecilik, etnik temizlik, dinsel bağnazlık gibi demode yöntemleri esas almamaktadır. Yeni sömürgecilikten bile daha post modern bağımlılık biçimlerini denemektedir. Kaldı ki, çok sayıda ulus-devlet, yönetim yapıları gereği, ABD'ye bağımlılığı bir ödül gibi kavramaktadır. Ulus-devlet ortadan kaldırılmıyor. Ama serserice hareketlerine de eskisi kadar müsaade edilmiyor. Yeni küreselleşme döneminde ulus-devletlerin yeniden mevzilenmesi kaçınılmazdır…" şeklinde değerlendirmektedir. Başkan APO'nun belirttiği gibi bu modelin aşıldığı ve ihtiyaca cevap veremez duruma gelmesi kadar kendi başına serseri mayın gibi ortada dolaşmasına da küresel güçler tarafından izin verilmediği gerçeğidir. Yani tam bağımsızlık kavramının ulus devlet modellerinin savundukları ve benimsedikleri tarzda gerçekleşmediğidir.

Ulus-devletlerle küresel sermaye arasındaki bu mücadele oldukça sancılı geçecektir. Irak örneğinde görüldüğü gibi, ulus-devletler Saddam tarzı bir direniş içinde kalarak eski statükolarını korumak isteyeceklerdir. Ancak ABD öncülüğündeki küresel güçlerde bu durumu kabul etmeyeceklerdir. Avrupa'da kanayan bir yara olan Yugoslavya'ya yönelerek bu devlet yapısını dağıtarak çözdükten sonra, ardından Afganistan ve peşi sıra Irak müdahale ile başlattıkları Ortadoğu hamlesi Ulus-devletler açısından yeni bir süreci başlatmıştır. Orta doğu, Ulus-devlet yapılarının geleceği ve ABD'nin hamlesel yönelimi hakkında Başkan APO şunları belirtir. ***"…ABD'nin imparatorluk tarzında bölgeye yönelmesinden** ötürü, ulus-devlet modeli eski haliyle zor yürür. Ekonomik, siyasi ve kültürel dönüşümü kaçınılmazdır. Eskiden kalma devletçi, milliyetçi ve dinci siyaset ve ekonomik yapılanmalar küreselleşmenin yeni hamlesi karşısında her bakımdan engeldir. Milli kapitalizm çağı çoktan geçtiğinden ve 20. yüzyılın denge politikasının olanakları da hayli sınırlandığından, sistemle yeniden eklemlenmeleri beklenir. Yapmak istedikleri biraz fiyatlarını artırarak eklemlenmedir…"*

Ortadoğu da içine girilen süreç bundan sonra bu seyirde gelişim gösterecektir. İster dinsel motifleriyle, ister katı milliyetçilik ve muhafazakârlık söylemleriyle, sağcı, solcu, demokrat, sosyal demokrat görünümleriyle olsun, ulus-devletler bu sondan kurtulamayacaklardır. Sisteme eklenmekten başka alternatiflerinin olmadığı şimdiden görülmektedir. Ve sistem bunları hizaya getirmenin, yeniden mevzilendirmenin, olmazsa tavsiye etmenin yollarını aramaktadır.

Küreselleşmenin öncelikli görevi şimdi bu ulus devletlerdir. Bölgesel hamlenin amacı da budur. Bu konuda Başkan APO şunları belirtiyor. ***"Özellikle Türkiye, Mısır, Pakistan ve İran'ın ayakta tutmak istedikleri statükonun, sistemin yoğunlaşan bölgeye yüklenimleri karşısında dayanması gittikçe zorlaşacaktır. Ne kendi aralarında, ne dışta yeni ittifaklarla kendilerini sürdürme olanakları eskisi gibi vardır. Nazlanarak da olsa, ABD önderliğinde ve büyük proje kapsamında sistemle yeniden eklemlenmekten başka seçenekleri pek rasyonel görünmemektedir."***

Bu gelişmeler küreselleşmenin zorunluluğundan kaynaklı olarak kendisini dayatmaktadır. Sistemin kendi yaşamsal varlığı açısından da olsa, içine girdiği durumu başka türlü aşması mümkün görünmemektedir. Hem küreselleşmenin gelişimi açısından ve hem de kapitalist sistemin geleceği açısından engel gördüğü yapıları hangi biçimde olursa olsun kendisine bağlamaya çalışacaktır. Bu yapıları bireyselleşme, liberalleşme temelinde yeniden yapılandırmaya çalışacaktır.

Buraya kadar anlattıklarımızdan küreselleşmeye karşı durulamaz, teslim olmak gerekir yönlü bir sonuç çıkarmamak gerekir. Böyle bir sonuç çıkarmak emperyalist idealları doğrulamak ve peşinen teslimiyeti kabul etmek anlamına gelir. Yine burada asıl olan halkların mücadelesi ve bu mücadele sonucunda ulus devletlerin içine düştükleri açmazdır. Ancak burada değerlendirme konusu yaptığımız ulus devletlerle küresel güçler arasındaki çelişki ve çatışmadır.

Ulus-devlet yapılarını tamamıyla ortadan kaldırmadan ve küreselleşmeye tamamıyla çok kötü bir tarzda eklemlenmeden küreselleşmeye karşı durulamaz mı? Durulacaksa nasıl durmak gerekir? Bunun programı, örgütlenme modeli, eylem biçimlerinin nasıl olması gerekir sorularını sormak ve cevap aramak gerekmektedir. Ulus-devletlerin aşılması gereken bir sorun olarak ortada durdukları kadar, küreselleşmenin de kendi içinde bir o kadar sorunları mevcuttur. Kapitalist sistemin gerek kendi içinde ve gerekse dünyayı yeniden biçimlendirmesi konusunda politik ve pratik uygulamalarında ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Eski tarz uygulamaların sonuç vermeyeceği şimdiden anlaşılmaktadır. Her koşul altında kar mantığını esas alan 15.yy da ki merkantilist öğretinin kazançlı çıkan tüccar ve imalatçı kesimlerinin yerini, 21.yy da ulus üstü şirketler almaktadır. Başkan APO, sistemin yaşadığı kaosu dile getirirken eski koşulların uygulanamaz olduğunu ve bunun bir dezavantaj teşkil ettiğini belirtir. Bu konuda şu tahlilleri yapar. ***"Başını ABD'nin çektiği dünya kapitalizminin 19. yüzyılda olduğu gibi ne yeni sömürgelere yönelme imkânı kalmıştır, ne de 20. yüzyılda olduğu gibi savaşla yeniden paylaşmanın koşulları vardır. Küreselleşmenin yeni koşulları eskilerine benzemez. Benzese de, kendine özgü farklılıkları vardır. Bilim-teknik devrimi kapitalist sistemin eline daha değişik bir kâr imkânını vermektedir. O da küreselleşmeyle ortaya çıkan ulus üstü şirketlerin kâr birikimidir. Siyasal olguyu kendine göre hazırlayıp uygun hukuki çerçeveler altında dünyanın yeni hükümran güçleri ulus üstü şirketler olmaktadır. Azami kârı bu şirketleşme tarzıyla gerçekleştirmek mümkün olmaktadır. Buna engel teşkil eden ulus-devlet biçimleri değiştirilmekte, engelsiz siyasi yapılar ortaya çıkarılmakta ve sistem böylece kaotik ortamda bile azami kârla gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır."***

Her şart ve koşul altında, kaotik ortamlarda bile kazanmayı esas alan bu merkantilist mantığın çözümlenmesi yapıldığı oranda ona karşı mücadele etmede başarılı olma şansı da o kadar artacaktır. Buraya kadarki anlatımlarımız küreselleşmenin ekonomik, siyasi, kültürel, sosyal alandaki yapılanmasının nasıl geliştiğine ilişkin kısa bir tarihçesidir. Küreselleşmenin ekonomik mantığı finans alanında yoğunlaşmaktır. Siyasal mantığı kendisine bağımlı siyasi oluşumlar yaratmak ve kendisine engel gördüğü siyasal yapıları ortadan kaldırmaktır. Bu bir devlet olur ya da bir parti veya geniş bir cemaat örgütlenmesi olabilir. Engel durumundaki siyasal varlıklara yönelmesine uluslar arası bir komployla Başkan APO'nun tutsak edilmesi ve Ortadoğu'ya yönelmesi örnek verilebilinir. Kültürel mantığı ise, üst kültür oluşturarak hâkim kültürünü egemen kılmaktır. Ekonomik gelişmişlik siyasi ve kültürel etkinliği de beraberinde getireceği bilinmelidir. Bilim ve teknolojik gelişmeleri de arkasına alan bu sistem askeri gücünü de bu temelde kullanması onu, büyük bir güç durumuna getirmektedir. Bu genel anlamda ki üstünlüğü bir zihniyet olarak şekillenmekte ve karşıt güçler durumunda olanlara karşı ideolojik bir üstünlük sağladığı anlamına gelmektedir.

Küreselleşmeye sermayeye karşı etnik yapıların, dinsel azınlıkların ve çeşitli toplumsal kesimlerin tek alternatifi küresel demokrasidir. Halkların kendi öz iradelerini koruyarak, onurlu bir birliktelik içinde bir araya gelmeleri ve küresel sermayenin dünya patronluğuna karşı durmaları, ancak ve ancak küresel demokrasi etrafında birleşmeleriyle mümkündür. Küresel demokrasinin ne olduğunu, nasıl kurumlaşması gerektiği, halkların ve diğer farklılıklarının kendilerini nasıl ifade edeceklerini, örgüt modellerinin ve eylem tarzlarının nasıl olacağı vb. konuları tartışarak aydınlığa kavuşturmak bu nedenle önem kazanmaktadır. Bütün bu sorunları aydınlatacak ve her kesimin ihtiyacını karşılayacak kapsamlı ve derinlikli bir demokrasi perspektifine ihtiyaç duyulduğu muhakkaktır. Küresel sermayeye karşı Küresel demokrasi kendisini bir zorunluluk olarak dayatmaktadır. Klasik değerlendirme tarzından hareketle somut şartların somut tahlilinden hareketle her halkın ve toplumun kendi koşullarına göre bir demokrasi hedefi olması bu noktada önem taşımaktadır. Küresel demokrasinin, küresel çapta bir programa kavuşturulması ihtiyaçlar dâhilindeyse, bu da göz ardı edilmeksizin demokrasi seçeneğini geniş bir mücadeleyle sahiplenerek kapitalist sisteme ve onun geliştirdiği küreselleşmeye karşı durmak gerekmektedir. Başkan APO yaptığı savunmalarında, değişen dünya koşullarına uygun olarak stratejiyi değiştirerek, Kürdistan koşullarına uyarlayarak yeni bir programa kavuşturmuştur. Bu programın ***"dört ana ayağını oluşturan, siyasal, sosyal, ekonomik ve bireysel haklar"*** temelinde ortaya koymak ve aydınlığa kavuşturmak açıklayıcı olacaktır. Buna göre;

Siyasal alan: Çokça yapılan klasik siyasal değerlendirmeler aşılmıştır. Bu değerlendirmeler, partilere, örgütlere ve onların öncülük ettiği halklarına çok şey kaybettirmiştir. Yeni bir durum tespiti yapmak şarttır. Dünya ve bölge kadar, kendisini yenileyen sisteminde yeniden ve daha derin değerlendirmeye ihtiyaç vardır. Küçük bir azınlığın çıkarlarını temsil eden devletin, ismini sosyalist veya halk devleti olarak da belirtse ezilenlerin, sömürülenlerin, kısaca halkın devleti

olmayacağı yaşanan reel sosyalist deneyden de anlaşılmıştır. Küresel demokrasi devlet dışı kalmış tüm kesimlerin siyasal programıdır. Devletsizliği savunmak temel amaç olmalıdır. Ancak günümüzde devleti tümüyle ortadan kaldırmak fazla gerçekçi siyasi bir hedef değildir. Halkların tüm enerjilerini buna harcamalarına da gerek yoktur. Bunun yerine A devlet dediğimiz, demokrasiye duyarlı, kamu hizmetleri dışında yetkileri daraltılmış, diğer tüm yetkileri halka devredilmiş bir devlet değerlendirmesi daha gerçekçidir. Devletin demokratikleşmesi anlamına gelen azınlıkların haklarını güvence altına alan, dil, kültür, eğitim, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanması gibi hedefler mücadelenin hedefi ve amaçları olarak ön plana çıkmaktadır. Bu amaçlar için meşru savunma (savaş) yöntemleri de dâhil olmak üzere her türlü demokratik barışçıl eylemsel yöntemlerle bu hedefe ulaşmak, halkların en doğal hakkıdır. Bu siyasi perspektife sahip olmak kadar, bunun örgütünü ve eylem tarzını, kısacası strateji ve taktiğini belirlemek, içinde yaşadığımız dönemin temel özeliklerinin bir gereği olarak karşımıza çıkmaktadır. Kısacası sömürgeci egemen devlete karşı bir toplumsal projenin gerekliliğini vurgulamak gerekir. Bu proje kendi kaderini tayin hakkı başta olmak üzere her alandaki özgürlükleri geliştiren bir proje anlamına gelir. Toplumsal talepler anlamına gelen, siyasi, ekonomik, sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak iradeyi ortaya çıkarmak, bunu bir yönetime kavuşturmak, kurumsallaştırmak ve korumak temel faaliyetlerin içeriğini oluşturmaktadır. Toplumda var olan gerici kurumları, ağalık şehlik gibi, çağ dışı sayılabilecek kalıntıları aşarak demokratik değerlerin yer edindiği bir toplum yaratılması hedeflenmelidir. Devlete rağmen demokratik toplumun oluşumu olan Demokratik Konfederalizim, devlet yönetiminin yerine geçecek alternatif yönetim tarzı olduğundan bu oluşumu ortaya çıkarmak kaçınılmaz bir görevdir. Buda ancak toplumun bütün dinamiklerini ortaya çıkarmak, onları işlevli kılarak, taşradan kentlere kadar kendi öz yönetimlerini oluşturmakla mümkün olacaktır. Demokratik toplum bu anlamda demokratik siyaseti ön görmektedir. Siyasetin demokratikleşmesi topluma öncülük edecek partilerin, örgütlerin kuruluş amaçları olmalıdır. Toplumu bu talepler etrafında örgütleme de temel hedef haline getirilmelidir. Böylece öncü güç devletsiz toplumu esas alacak, yetkilerini yerel yönetimlerle paylaştıracak ve toplumu kendisini yönetebilecek hale getirecektir.

Sosyal alan: Sosyal alana ilişkin programatik düzenlemenin özünü aile, kadın, sağlık, eğitim, ahlak, din ve sanatsal etkinliklerinin önündeki sorunların kaldırılması ve çözüm görevleri oluşturur. Temel mücadele sosyal alan faaliyetleridir. Kitle örgütleme çalışmalarının temelini oluşturacak alan olması itibarı ile devletin en fazla ihmal ettiği alandır. Toplumun en fazla sıkıştırıldığı, bireyi tanımaz hale getirildiği, devletin ve sistemin en fazla oynadığı, tahrip ettiği alandır. Bu yüzden siyasal ve ekonomik alan faaliyetlerinden daha fazla ağırlığın verilmesi gerekir. Ekonomik kaynakları halkın denetimine onun öz yönetimlerine vererek eğitim, sağlık alanlarındaki ihtiyacını giderecek tarzda bir düzenlemeyi yapmak kaçınılmazdır. Aile kurumunu, kadını, çocuğu ve toplumun her bireyini bu alan imkânlarından yararlandırarak, demokratik toplumun sağlıklı bireyleri olarak yetiştirmek devrimsel bir nitelik taşımaktadır. Toplumu gerek

feodal gerici ilişki ağı ve gerekse kapitalist sistemin dayattığı bireyci, bencil ilişki ağı ve bu ağın kurduğu ilişki tuzaklarından kurtarmak sosyal alanın en önemli çalışmasıdır. Bu sağlıklı ilişki ağının gelişimi açısından da gereklidir. Toplumdaki sağlık ve eğitim istemini toplumun yararına ve çıkarına geliştirmek halkları ve azınlıkları eşit bir şekilde yararlandırmak bu toplumsal projenin hayata geçmesi açısından hayatidir. Dil ve kültür farklarının kendisini serbestçe ifade ettiği, ana dilde eğitim ve örgütlenmenin bir hak olarak engelsiz yapıldığı, dinsel azınlıklarının ibadet özgürlüklerinin engellenmediği bir toplumsal yapı demokratik toplumsal örgütlenmenin bir gereğidir. Devlet yapıları, toplumu denetlemek için ekonomi olanaklarını kullanarak kendine bağlamayı ve bu temelde yönetmeyi amaç edinmiştir. Toplumu, devletin denetiminden çıkarmak açısından da olsa sosyal alan örgütleme çalışmalarını, demokratik toplum bilincinin yerleşmesine hasretmek, ekonomik kaynakları bu doğrultuda kullanmak, öz yönetimlerin denetimine bırakmak büyük önem taşımaktadır. Halk sağlığı kamusal alan kapsamına girdiğinden dolayı devleti ilgilendiren saha olmakla birlikte denetlenme mekanizmasının sivil toplum örgütlerince sağlanması gerekmektedir. Bir nevi toplumsal bilinç anlamına gelen ahlak değerlerinin toplumda yerleşmesini gerektir. Ahlaklı ve vicdan sahibi bir toplum yetiştirmek için demokrasi değerlerinin içselleştirilmesi önem taşımaktadır. Sosyal alana ilişkin en önemli ölçüt ise egemen ve sömürücü devlet tarafından öz güveni kaybettirilen halkın saygınlığını yeniden kazandırmak, öz güveni sağlamak, irade sahibi yapmak, itibarlı kılmaktır. Kadın konusu daha da önem taşıyan bu husustur. Bu proje düzenin üzerinde oynadığı ve düşürdüğü kadını yeniden öz değerleriyle buluşturmaktır. Kadın şahsında oynanan oyunları boşa çıkarmaktır.Başkan Apo bunu, ***"Kadının özgürlük düzeyi, toplumun özgürlük düzeyini, toplumun özgürlük düzeyi de genel demokratik düzeyini belirler"*** şeklinde formüle etmektedir.

Ekonomik alan: Küresel sermayenin dizginlenemez serbest dolaşımı, serbest piyasa ekonomi ilkeleri her şeyi adeta metalaştırarak toplumları ekonomik abluka altına alığı bir gerçektir. İşsizlik yoksulluk, açlık adeta toplumun kaderi olmuştur. Bunun önüne geçmek için kara dayalı, metalaştıran ekonomiden, kulanım değeri ön planda olan ve paylaşıma dayalı bir ekonominin benimsenmesi bir zorunluluktur. Ulus üstü şirketler, kara dayalı üretim ve yatırımları ekolojik dengeyi alabildiğine tahrip ederek doğayı yaşanmaz kılmıştır. Günümüzün hava ve çevre kirliliği, küresel ısınma ve beraberinde yarattığı kuraklık, toplumları daha da yaşanmaz bir doğayla baş başa bırakmışlardır. İnsanı doğadan koparan küresel sermayenin bu ekonomi politiğin yerine, kulanım değeri olan ve ekolojik dengeyi gözeten bir ekonomiye mutlak ihtiyaç duyulmaktadır. Bu aynı zamanda sosyalizmin ekonomi politiğidir.

Birey hakları alanı: Başkan APO'nun ***"Bireyin düşünme, söz, irade özgürlüğü her koşul altında korunmalıdır. Hiçbir ülke, devlet ve toplum çıkarı adına bireyi özgür düşünme, söz söyleme ve iradesini ortaya koyma hakkından yoksun bırakamaz. Toplumsallıkla bireysellik arasındaki optimal noktayı yakalamak temel bir amaç olmalıdır. Birey özürlüğünden geçmeyen bir toplumsal özgürlük, toplumsal özgürlüğe dayanmayan bireysel özgürlük en sonunda kay-***

betmeye mahkûmdur. Temel insan hakları toplum olma hakkına saldırmadan, onunla ancak var olabileceğini bilerek, aşırı bireyci, toplum dışı, sorumsuz eğilimlere kapılmadan değer kazanabilir.

Eskinin uluslararası dayanışmasını değil, ulus üstü bir yaklaşımı esas almalıdır. International değil, suprenational (ulus üstü, ulus ötesi) olmalıdır. İnsanlar din, ulus, sınıf kimliğini aşmış bir dayanışmayı yakalayabilmelidir. Hem emeğin hem hümanizmin dayanışması bu temelde daha anlamlı olabilir." şeklinde formüle ettiği birey hakları programın önemli bir bölümünü oluşturmalıdır. Bireyin özgür gelişimini sağlayacak bu yaklaşım, kul haline getirilen, silikleşmiş, köle insan kişiliğini aşmak özgür topluma ulaşmanın tek yoludur. İster reel sosyalizm adına ister, ister ulus adına kurulan devlet veya başka bir oluşum için feda edilen birey hakları, toplumsallık adına da yapılsa bireyin özgür gelişimi önünde engel olmaktadır.

Kısaca belirtilen bu dört temel husus olan siyasi, sosyal, ekonomik ve birey haklarının doğru tanımlanası temel demokratik değerler olarak demokratik toplumun, devletsiz toplum yönetiminin inşası için vazgeçilmez kriterler olarak yaşamlaştırılması kaçınılmazdır. Bu temel perspektifler küresel anlamda demokratik bir çıkışa zemin yapılamaz mı? Silahlı mücadele de dâhil her türlü mücadele yöntemi demokrasinin gelişimi doğrultusunda kullanarak, demokrasinin kurumlaştırılması, halka özümsetilmesi ve toplumsal tabana yayılması önemli bir görev olarak kendisini dayatmaktadır. Demokratik mücadele yöntemleri, toplumsal sorunların temel çözümü olarak ele alındığında, silahlı mücadele vermek zorunluluğu yaşansa da, sorunların çözümüne katkı yapacak, demokratik mücadelenin hizmetinde bir savaş olacak ve zorunlu meşru savunmanın dışında bir anlama gelmeyecektir. Demokrasinin dört temel ayağı olarak belirtilen hususlar programa kavuşturulup örgütlendirildiğinde ve bunun pratik uygulayıcıları durumundaki organizasyonlar, parti ve cephe tarzı örgütler kendi içinde demokrasiyi özümsedikleri oranda uygulayacaklardır. Silahlı mücadeleyi yürüten militanın ruhuyla demokrasi mücadelesi yürütülmelidir.

Demokrasiyi tanımlamak bu yazımızın konusu olmadığından, genel tanımına ve çeşitlerine girmek gereğini duymuyoruz. Yunan site devletinden başlayarak tarifi yapılan demokrasi, katılımcı, çoğulcu, temsili demokrasi olarak adlandırılan demokrasi, nihayetinde devlet güdümünde olan demokrasidir. Oysa biz üsten, devlet tarafından dayatılan demokrasiden ziyade toplumsal tabandan örgütlendirilen, yaşamsallaştırılan bir demokrasiden bahsediyoruz. Demokratik toplumun, ekonomik, siyasal, sosyal ve birey hakları alanlarında uygulanabilinir ve farklılıkların ihtiyaçlarına cevap verebilecek devletsiz bir yönetim olgusuna karşılık gelecek bir demokrasi perspektifiyle mümkün olacaktır. Ulusların bu temelde dayanışması, ulusal sınırları aşan bir demokratik birlik, demokrasinin ulus üstü bir güç haline getirilmesi küresel demokrasi anlamına gelmektedir.

Elbette, bu konuların içeriklerini daha da kapsamlı ele alarak halkların yaşadıkları somut koşullara göre genişletmek ve detaylandırmak mümkündür. Bir toplumsal proje olarak geliştirmek ve halkın hizmetine sunmak kadar,

halklara öncülük misyonunu üstlenen örgüt ve partilerin de bağlı kalacakları program esaslarıdır. Başka türlü demokrasiden, demokratik toplumdan, özgür bireyden, demokratik siyasetten, sosyal yaşamdan, paylaşımcı ekonomik sistemden söz edilemez. Yine başka türlü küreselleşmenin olumsuz etkilerinden kurtulamaz ve ona karşı mücadelede başarılı olamaz. Kadının durumu çok daha ayrıntılı ele almayı gerektirir. Cinsiyet özgürlükçü ekolojik toplum paradigmasına bağlı geliştirilecek olan, cins özgürlüğü, kadın özgürlük ideolojisi olarak geliştirilmesi, bütün yaşam alanlarında etkili kılınması konuları, kendi başına ayrı bir programa kavuşturulmasını gerektirecek kadar önem taşımaktadır. Kültür ve sanat faaliyetleri, amaca uygun bir şekilde toplumun, ahlaklı, sağlıklı, bilinçli yetişmesine ve örgütlenmesine katkı yapacak tarzda, kapitalist sistemin, çürütücü ve yozlaştırıcı etkilerini kıracak yoğunlukta etkili işlenmesi gerekmektedir. Ahlaki değerlerin korunması kadar vicdani sorumlulukların bu temelde yerine getirilmesi, demokrasinin zihniyet şekillenmesini oluşturmak gerekiyor. Kitle iletişim araçları, basın gibi hususlar demokratik toplumun yaratılmasında çok önemli araçlar olarak kullanılması, demokrasinin yerleşmesine ve gelişmesine hizmet edecek temelde, demokratik özgür toplum bilincinin yerleşmesinde katkı sunacak tarzda aydınlatıcı rol oynaması konuları da bir o kadar önem taşımaktadır. Buna benzer konular çoğaltılarak programlaştırmak ve pratikleştirmek mümkündür. Bu hususlar devrimci mücadelenin temel alanlarıdır. Aynı zamanda sosyalizme önemli katkılar ve açılımlar olarak evrensel ölçülere kavuşturulması gerekmektedir. Halkların özgürlük ve demokratik mücadeleleri bu eksene oturduğu oranda demokrasinin küreselleşmesi gerçekleşecek ve küresel demokratik hareketlerin ortaya çıkmasına katkı sunacaktır. Ulus üstü şirketlerin geliştirdiği küreselleşmeye karşı ulus üstü, ulus ötesi (suprenational) bir dayanışmanın sağlanması küresel demokratik örgütlerin doğuşuna götürür. Başkan Apo demokratik uygarlığın yaratılmasında ve komunal değerlerin yaşamsallaşmasında ve küresel demokrasiye giden yolu tarif ederken şunları belirtmektedir. ***"Toparlarsak, önümüzde bizleri bekleyen kapitalizmin tek taraflı iradesi döneminin geçtiği, halkların şovenizm ve savaşla yüklü milliyetçiliği aşarak demokratikleşmesini ve barışını dayattığı, kültürel ve yerel gerçekliği ile buluştuğu bir dönem olasılığı güçlüdür. Bunun tek başına değil, hakim sistemin devlet merkezli, ama küçültülmüş yapılanmalarıyla ilkelere dayalı ortaklaşa yürütülmesi de bu olasılık dahilindedir. Uygarlığımız sınıf, cins, etnik ve kültürel tahakkümlü yapısı yerine, halkların komünal demokratik değerlerini tanıyan, cins özgürlüğüne açılmış, etnik-ulusal baskıyı aşmış, kültürel dayanışmayı esas almış, tarihi bir aşama olarak 'küresel demokratik uygarlığa' dönüşebilir." "Kapitalizmin küresel kaos imparatorluğuna karşı bu temelde 'halkların küresel demokratik uygarlığına' yönelmek, geçmiş direnme geleneklerine saygı kadar geleceğin her zamankinden daha demokratik özgür ve eşit dünyasına götürebilir."***

Abdullah ÖCALAN
Sosyal Bilimler Akademisi

HAYATI SAVUNMAK

A.Haydar KAYTAN

Ünlü bir düşünür, *"Eğer ölümün ruhunu gerçekten kavrayabilmek istiyorsanız, kalbinizi tam anlamıyla hayatın gövdesine açın"* diyor. 'Kalbini hayatın gövdesine açmak' demek, hayatı kendi kalbine sığdırmaya çalışmak demektir. Hayatla bu tarz iliş-kinin bir aşk ilişkisi olduğunu belirtmek yanlış olmasa gerekir. Her gerçek aşkın özü aşkla bağlı olunana 'hizmet etmek' olduğu-na göre, hayatla kurulan ölümsüz sevda bağı onu güzelleştirme ve aynı anlama gelmek üzere çirkin-liklerden arındırma eylemine yöneltmek duru-mundadır. Bu eylem temelinde içi özgürlükle doldurulduğu ve böylece özgürlük hayatın özü haline getirildiği zaman, tam da o zaman hayat çirkinliklerden arındırılmış olur. Sarsılmaz bir umut ve inançla bu tür bir eyleme girişmeden hay-ata yapılmış aşk ilanının hiçbir değeri yoktur. ***"Aşkın yüzü daima özgürlüğün zafer kazanan savaşına dönüktür."***

Kuşkusuz aşk öncelikle bir keşif eylemidir; aşk eylemine konu olanın öznelliğini tanımak, onun anlam bütünlüğüne en yüksek saygıyı göstermek, bu temelde kendisini derin-liğine kavramaya çalışmaktır. Ayrılık, çoğunlukla ayrı kaldığımız varlığı tanıma-manın ürünüdür. Yüksek bir ilgiyle başlayan bu tanıma çabası aşkın da başlangıcıdır. Yeni bir özelliğini keşfetmemizi sağlayan her başarılı adım, aramızdaki ayrılıkları ortadan kaldırıp bizi sevdiğimizle biraz daha bir-

leştirir. Öyleyse aşk kesintisiz sürdü-rülmesi gereken zorlu bir keşif yürüyüşüdür; hedefi ise 'sevilen'le bir olmak, gerektiğinde onun içinde erimek, eriyerek kendini bir üst düzeyde bu birlik-te yeniden var etmektir.

Şöyle de söylenebilir: Aşk erişilmesi oldukça zor bir hedefe kenetlenmiş tek yanlı bir yürüyüş gibi görünse de, yaratıcı bir eylem olarak etkisi iki yönlüdür. Hedefe doğru ilerleyen, farkın-da olmasa da, gerçekte kendi insani özüne doğru yürümek-tedir. O aştığı her bir engelde kendi özünü gerçekleştirir. Yürüyüşün doğrultusunu tayin edenle birlik olmak, eyleme son nok-tayı koymak anlamına gelmese de, bir bakıma kendisi olmayı başarmakla özdeştir. Ayrılık halinin son bulmasıyla özdeş olan kendisi olmak, bunun çok daha ötesine geçip birlik olmak istenileni de ken-disi yapmıştır. Yürüyüşün görkemi ve eşsiz güzel-liği buradadır. Sevdiğimiz bizi biz yapar; biz sevgimizle sevdiğimizi kendisi kılarız. Sevilenin eşsiz varlığına en yüksek düzeyde saygı böyle pratikleşir; aşk bu biçimde saygınlık kazanır.

Birlik bu temelde zengin iki ayrı dünyanın birliği halini alır. Özcesi aşk özsel olarak var etmek ve var ederek var olmaktır. Bu anlamdadır ki, ***"Aşk en yaman savaştıran gerçeğimizdir."***

Peki, hayatın bu soylu gerçekleşmesinde ölümü nereye koymalıyız? Hayata bu denli tutkuy-la yaklaşan, eksikliğinin bilincin-de olarak kendini tamamlamanın hayatın gerçek özüyle buluşmaktan geçtiğini bilen ve bunun coşku dolu eylemi içinde olan ka-dınlar ve erkekler için ölüm ne anlama gelir? Ölümden korkmak ne kadar doğrudur?

Hayatın asla paha biçilmez değerini biyolojik bir varlık olarak insanın canlılık durumunun devamlılığıyla ölçenler için en de-ğerli hayat, en uzun süreye yayılmış hay-attır. Canlılık hali son bulduğunda, onlar için gidilecek yer mezar çukurluğudur. Bu neden-le yaşları ilerlediğinde, birçok insan üzün-tüyle bir ayağının çukurda olduğunu söyler. Bu da bize egemenler dünyasında hayatın değerinin 'çukura girmeme'ye indirgendiğini anlatır. Hayatın anlamını yitirmesi denilen şey de herhalde bu olsa gerekir. İnsanlardaki ölüm korkusunun kaynağı belki de hayatın bu anlam yitiminde gizlidir. Hayat bilinemey-ince doğal olarak ölüm de bilinemez ve insan için bilinmez olan şeyler daima korku üretir. Korku özellikle bu tür insanlarda korktuğunu tanıma arzusuna ket vurur. Hayat ırmağının

delicesine akışından bihaber olanlar ölümden yalnızca korkarlar ve korktuklarını anlamaya yanaş-mazlar.

Gencecik yaşta aramızdan ayrılan 'ana toprakların gelini' kızlarımız ve onların erkek mücadele arkadaşları için, hayat ka-dar ölüm de ortalama insanın algıladığından çok daha farklı bir

anlam taşır. Her şeyden önce onlar için en değerli hayat, ra-kamların dilini dışlayan bir hayattır. Onların birbirleri için diledikleri uzun bir ömür değil, anlam yüklenmiş ve özgürlüğü fet-hetmiş bir hayattır. Onlar için hayatın değeri, bağrına sığdırdığı büyük anlam ve duygu gücüyle ölçülür. Sırları çözülmüşse, o zaman hayatın tanınması da başarılmıştır ve anlam gücüne ulaşmak da zaten budur. Bu bir an kadar kısa bir zaman dilimine sığdırılan bir hayat bile olsa kesinlikle dopdolu yaşanmıştır ve en değerlisidir. Ölüm onlar için hayatın sırlarını çözmeleri karşı-lığında ödenmesi gerekli ve sevinçle ödedikleri bir bedeldir. Bunun içindir ki, onlar, ***"Biz hayatı uğrunda ölecek kadar çok sevi-yoruz"*** derler.

Yol ve yolcu ilişkisinde
Belirleyici olan yoldur
Önemli olan ışık tutup
Yürünecek yolu netleştirmektir
En ürkütücü durum
Doğru yoldan habersiz yaşamaktır

Roza, Delila, Avesta, Rohat ve ötekiler, toplam on bir hayat dolu genç kız ve delikanlı, on bir dağ parçası yoldaşımız, can almayı meslek edinmiş güçler tarafından alçakça katledildi. Onlar ölümsüz aşk yolunun işçileriydi ve ortak sevdaları olan ana toprakların kalbine doğru yol alıyorlardı. Bu, ortaçağda örneklerini gördüğümüz, bugünün uçaklarla gerçekleşen yolculuklarına benzemeyen ve ıssız çölleri aşmayı zorunlu kılan bir müminin hac yolculuğu kadar kutsal bir yürüyüştü. Anlamlı mesel de işte bu dönemi anlatır: Topal karıncaya nereye gittiğini sormuşlar, o da hac yolunda olduğunu belirtmiş. *"Bu topal ayakla mı? Sen haccı çok zor görürsün"* alaycı tepkisiyle karşılaşan karınca, *"Belki hac yerine ulaşamam. Ancak bu kutsal yolda ölmek de de-ğerlidir"* diye karşılık vermiş. Özgürlük tohumları biçiminde ana toprakların bağrına gömülen on bir nadide dağ çiçeği de bu soylu yolculuğu tamamlayamadan can verdiler. Ne var ki onlar hangi yolun yolcusu olduklarının farkındaydı ve bunu yeterli görüyorlardı.

Yol ve yolcu ilişkisinde belirleyici olan yoldur. Önemli olan ışık tutup yürünecek yolu netleştirmektir. En ürkütücü durum doğru yoldan habersiz yaşamaktır. Kutsal her yolun kritik her noktasını bir Deli Dumrul çetesi tutabilir; sevgiliye giden yolda hemen her zaman ölüm kokan bir fesatçı Beko vardır. Bunlar bazı yolculukların yarım kalmasına neden olabilirler. Ancak yolu ortadan kaldıramazlar. İsteseler de buna güçleri yetmez. Bir Zin ve Mem düşer, yerini binlerce yeni Zin ve Mem'e bırakır. On birler on binleşerek aşk yolunun kutsal yolculuğuna, ana toprakların kalbine doğru yürüyüşlerine devam ederler. Doğal olan budur. Çünkü aslolan ölüm değil hayattır; hayat ölümün değil, ölüm hayatın bir gerçeğidir.

On birler hayatın kendisidir. Hayatı savunmak gerekir.

AKIŞ SEVİNCİ

Bu şiiri Delila şahsında on birler'in anısına adıyorum

A.Haydar KAYTAN

Her arayış hakikat sevgili
Cümle kavuşmalar yalan
Var olmak zamana karşı yarış ya da bitimsiz bir koşu
Sürekli uzaklarla anılan o ezeli yolcunun ardından
Bildim, sevinç çiğnediğim yolda bir yakınlık duygusu yalnızca
Veya bir yakın temas umudu ve belki de hepsi bu
Tuz dökmekmiş yaraya, buymuş diyorlar serencam, ne gam
Sana yürüyorum işte, durmak sensizliğin çıldırtan boşluğu
Yürüten sensin, kudretine şükürler olsun

Kavuşmak ilminde uzay çağının
Sadece bölünmüş bir düştür bize vuslat
Tekmil yollar izsiz ve ıssız bir çöle çıksa bile
Hala ayrılıktayız ha, vay be, bu ne muamma diyen kim
Bengisu sensin ve ben seni arıyorum
Her adımım bir nebze daha götürüyorsa beni buradan uzağa
Varsın her saniyesi akan zamanın
Ruhumu acılar tufanına salsın

Bildik hiçbir mekânda yoksun, gerçek, ancak sensizlik de yok
Kokladığım her çiçeğe sinmiş bu mest eden rayiha
Senin kokun, yaşam soluğu yani, işte yaşama sevinci bu
Demek ki sen varsın, öyle ya, sana yürüyorum zira
Her anı bir buluşmadır bu koşunun ve durmak tanıdık yegâne korku
Şükrediyorum sana, hala yürünmemiş yola ve ayaklarıma
Benimki cevabı ummanda saklı bir akarsu sorusu
Yeter, bana tek bu akışın sevinci kalsın

Senden bana yol kesen bir uçurum dehşeti değil ayrılık
Bir mecra ve kaynak ilişkisi, yani mecnun işi çılgın bir macera
Tümüyle kaynak aslında, kendisi olan ve kaçan kendindeki uzağa
Sonsuzluğa sessiz bir çağrı, tetiğe işmar eden hedef
Duyduğum en zalim ilenç, sevgilinin dilindeki acı beddua:
Menzili kısa!
Sakın durma diyorum, yürü ve kulaç at tekmil ufuklara
Dizlerime hükmeder denli soluğum mevcutsa hala
Bütün uzaklıklar beni bulsun

Şikâyetim yok, dur dediğim duyulmayacak asla
Dilim damağıma yapışsın beni bekle dediğim an
Karanlığı kuşansın evren o zaman ve bitsin bütün rüya
Ben, yolların Medinesiz hicrete hükümlü göçmen çocuğu
Tek essin şu badısaba, engel olma, bu bir rica yalnızca
Taşısın benden yana sendeki hayat soluğunu
Mor menevşe kokusu katran karası saçlarının
Ciğerlerime dolsun

Belanı arıyorsun diyorlar bana, seni böyle anlatıyorlar, anlıyorum
Yani seninle sırdaş bir baş taşıyorum gövdemin üstünde
Bazen hepten sen oluyorum, bu kesin, tümden bela kesiliyorum yani
Ve dinmesin bir daha asla serdeki bu fırtına diyorum
Kestiğinde muhabbeti tin ve ten, darılıp birbirine küstüğünde
Narin bir kelebektedir ruhum, sende kanat çırpmadadır
Cansız gövdemle düşteyim, haydi moladayım diyeyim, seni soluyorum
Yere kapanmış bedenim birlik diliyor toprakla artık, sevinsin fukara

Bırak aslına dönüp rahat bir nefes alsın

Yol ve yolcu ilişkisinde belirleyici olan yoldur.
Önemli olan ışık tutup yürünecek yolu netleştirmektir
Yolunuz Işığımızdır